Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

ПСИХИАТРИЯ

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі мен ғылымның инновациялық технологиялар Республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН**.

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 2009 жылғы «Психиатрия» мамандығы бойынша резидентураның мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің м.а. 2010 жылы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

14. Клиническая психология. Под ред. Б.Д. Карвасарского. Национальная медицинская библиотека. – Питер, 2006.

На казахском языке

основная:

1. Ілешева Р.Ғ. Психиатрия: Оқулық. – Алматы, «Білім», 1995.
2. Құдиярова Ғ.М. Психиатрия. Оқулық. – Алматы, 1994.

На английском языке

основная:

1. Bhatta M.S. Essentials of psychiatry.- Asia Printogragph, Shandra, Delhi, 2000.
2. Priests J.B., Kind V.D. Modern clinical psychiatry. - the Expert bureau, 1997.
3. Cecil Texbook of Medicine, 22 nd edition. L.Goldman, D. Ausiello. – Saunders. An Imprint of Elsevier.- 2004. - 2505 p.

МАЗМҰНЫ

1. Түсініктеме 6
2. Пән сағаттарының үлестірілуі. 11
3. Профильдік пәннің жобалы тақырыптық жоспары және мазмұны. 13
4. Профильдік аралас пәндердің жобалы тақырыптық жоспары мен мазмұны. . . 45
5. Оқу және оқыту әдістері 68
6. Білімін бағалау 69
7. Клиникалық база 69
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі 70

Осы үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтілмейді және таратылмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Психиатрия – бұл клиникалық медицинаның бір бөлімі ретіндегі медициналық мамандық. Бұл пән психикалық және мінез-құлық ауытқулардың таралуын, патогенезін, себептерін, емдеу мен алдын алу шараларын зерттейді, сондай-ақ халыққа психиатриялық көмек беруді ұйымдастыруды қарастырады.

2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне сәйкес психикалық ауытқулары бар тұлғаларға медициналық-әлеуметтік көмектер, психикалық бұзылыстардың қазіргі заманғы диагностикасы әлемдік тәжірибеге сай болуы қажет. Бұл талаптар осы бағдарламада көрініс тапқан. Алайда, қазіргі кездегі халықаралық статистикалық мәліметтерді есепке алар болсақ, Американдық психатрия ассоциацияларының, Еуропа елдерінің диагноз қоюда теориялық негізделмеген түрлі әдіс-тәсілдері бар. Олай болса, психиатрияның теориялық мазмұнын баяндауда диагностикаға нозологиялық тұрғыдан қарастыратын отандық тәжірибелерге сүйенген абзал.

Психикалық бұзылыстарды концептуальдық тұрғыдан екіжақты симпомдық және нозологиялық бағалау психиатрияда диагностиканың ғылыми және тәжірибелік сұрақтарын барынша нәтижелі шешетіндігін тәжірибелер көрсетуде. Бұл мәселеде отандық психатрия жағдайына бейімделген шет елдердің клиникалық басшылығын пайдаланған жөн.

Психиатрия - медицинаның шағын салаларының бірі емес, яғни кез келген дәрігер қызметіне тікелей әсер ететіндігін басшылыққа ала отырып оқыту қажет. Бұл пәннің маңызын психикалық бұзылыстардың шектен тыс кең таралуынан, оның ішкі мүшелер қызметін бұзумен тығыз байланыстығы және көптеген соматикалық, неврологиялық ауруларды (жасырын депрессия, ипохондрия, истериялық конверсия, сенестопатия және т.б.) қоздыруға қабілеттілігінен айқыдалады.

Психикалық бұзылыстардың бірінші, екінші және үшінші профилактикалық мүмкін болар жолдарын түсіну үшін «эндогендік», «экзогендік», «психогендік» ұғымдарын, сондай-ақ психикалық бұзылыстар ағымдарының типерін: прогредиенттік, кезеңдік, регредиенттік, толқын тәрізді және психопатологиялық регистрлер: невротикалық, психикалық, органикалық түсініктерін қарастыру керек.

Барлық психикалық аурулар, оның ішінде, психикалық бұзылыстар арнайы сипаттамалармен қатар, психикалық ауытқу деңгейлеріне ие. Негізгі нозологиялық бірлікті зерттеу тек белгілі симптомдардың сипаттамасын ғана емес, сонымен қатар, ауру ағымының ерекшеліктерін, мүмкін болатын нәтиженің әртүрлілігін, сауығу жағдайын қамтуы тиіс.

Барлық дәрігерлердің міндеті болып табылатын ургенттік жағдайдағы маман тактикасын талқылауға ерекше көңіл бөлу қажет. Сонымен қатар, психологиялық белсенді заттарды теріс пайдалану феноменін зерттеуді басты назарға алған жөн, себебі, бұл бұзылыс саны соңғы жылдары арта түсуде. Дәрігердің қате тактикасы нан науқастарда дәріге тәуелділік қалыптасуы мүмкін екендігін естен шығармаған дұрыс.

8 Список рекомендуемой литературы*

На русском языке

основная:

1. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. - В 2-х т., /Пер. с англ. – М.: Медицина, 2002.
2. Руководство по психиатрии /Под ред. А.С.Тиганова. - В 2-х т. – М.: Медицина, 1999.
3. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия и наркология: учебник. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2006.
4. Обухов С.Г. Психиатрия: учебное пособие. /Под ред. Ю.А. Александровского. – М., ГЭОТАР-Медиа., 2007.
5. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.
6. Коркина М.В., Лакосина Н.Д., Личко А.Е., Сергеев И.И. Психиатрия: Учебник. – М.: МЕДпресс-информ, 2004.
7. Тюльпин Ю.Г. Психические расстройства: Учебник. – М.: Медицина, 2002.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Тюльпин Ю.Г. Медицинская психология. Учебник. – М.: Медицина, 2004.

дополнительная:

1. Снежневский А.В. Общая психопатология. – М.: Медицина, 2001.
2. Коркина М.В. Практикум по психиатрии. – М.: МЕДпресс-информ, 2009.
3. Рустанович А.В., Шамрей В.К. Клиническая психиатрия в схемах, таблицах и рисунках. – СПб.: «ЭЛБИ-СПБ», Санк-Петербург 2006.
4. Руководство по социальной психиатрии. /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 2001.
5. Кудьярова Г.М., Зальман Г.И Психиатрия для семейных врачей. Учебное пособие. – Алматы, 2000.
6. Общая психопатология (руководство для врачей) Н.Т. Измайловой.
7. Пропедевтика психиатрии. Учебное пособие. В.Л. Гавенко, Г.А. Самардакова, В.И. Коростий и др. /Под ред.проф. В.Л. Гавенко. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2003.
8. Клиническая психиатрия /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 1998.
9. Руководство по наркологии /Под ред. Н.Н. Иванца. - В 2-х т. – М.: ИД медпрактика-М, 2002.
10. Лекции по наркологии Н.Н. Иванец М, 2000.
11. Пятницкая И.Н. Наркомании: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1994.
12. Шабанов П.Д. Наркомании. – СПб.: Лань, 2001.
13. Психические расстройства и расстройства поведения. (Классификация V МКБ 10, адаптированный для использования в Российской Федерации) /Под ред. Б.А. Казаковцева, В.Б. Голланда. – М.: Минздрав России, 1998 .

7 Клиническая база

Стационарные отделения психиатрического, наркологического, терапевтического профиля, организации ПМСП (поликлиники, дневные стационары, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц), отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории, приемный покой стационаров, станции скорой психиатрической (наркологической) помощи.

Бүгінгі күннің психиатриясы медицинаның гуманды және жанашырлық аспектілерін айрықша көрсете білуі қажет. Сондай-ақ, психиатрияның дәрігерлер дүниетанымын қалыптастырудағы үлкен тәрбиелік маңызы бар екендігін ұмытпағанымыз жөн. Психикалық патологияны түсіне білу өзгелердің көзқарасына шыдамдылық танытуға үйретеді, айықпас дерті бар науқастармен қарым-қатынаста ізгілікті болуға тәрбиелейді, ал емдеу мен оңалтудың заманауи мүмкіндіктерін меңгеру науқастар болашағына орынсыз шүбәлануды жеңуге көмектесіп, аурумен қарқынды күресуге бағыттайды.

Пәннің мақсаты: қазіргі заманғы емдеу-диагностикалық және фармацевтикалық технологиялар жетістіктеріне сәйкес психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар адамдарға білікті мамандандырылған медициналық және әлеуметтік көмек көрсетуге қабілетті мамандарды тереңдете дайындау.

Пәннің міндеттері:

- резиденттерге арналған мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына сәйкес дәрігер-психиатрлардың білімін, іскерлігін, дағдыларын және кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру;
- дәлелді медицинаның негізгі қағидаларына сүйене отырып кәсіби шешім қабылдауды үйрету;
- медицинаның ғылыми жетістіктерін қолдана білу қабілетін қалыптастыру, заманауи емдеу-диагностикалық және фармацевтикалық технологияларды кәсіби қызметтеріне енгізу;
- үздіксіз кәсіби білім алуға деген қажеттілігін және өздерінің білімі мен дағдысын толық жетілдіруді қанағаттандыру;
- психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары бар пациенттермен қарым-қатынаста басшылыққа алуға тиісті деонтология, адамгершілік-этикалық және құқықтық мәдениет дағдыларын меңгеру;
- альтруизм, қайғысына ортақтасу, аяушылық, жауапкершілік, адалдық пен құпиялылық принциптерін сақтау сияқты кәсіби құндылықтарға шынайы берілуін жетілдіру;
- командада жұмыс істеу білу дағдыларын қалыптастыру.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент

- психиатриялық көмекті ұйымдастырудың жалпы принциптері, республикадағы психоневрологиялық диспансерлердің, психиатриялық стационарлардың, жедел психиатриялық көмек көрсету жұмыстарын;
- психиатрия пәні мен міндеттерін;
- психикалық аурулар туындауының нозологиялық және симптомдық тұжырымдамасы, психикалық, әлеуметтік, биологиялық ара-қатынасын;
- психикалық бұзылыстардың клиникалық сипаты, олардың этиологиясы, патогенезі, диагностикалық критерийлері, саралау диагностикасын;

- ауыру тарихын, субъективті және объективті анамнез жинағын, психикалық жағдайды сипаттауды, тексеру нәтижесінің анализін ресімдеу ерекшеліктерін;
- психикалық ауруларды анықтау мен диагностикалауда қолданылатын эксперименттік-психологиялық әдістерін;
- психиатриялық мекемеде жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережесін;
- психиатриялық куәландыру, психиатриялық мекемеге жоспарлы, шұғыл, еріксіз госпитализациялаудың, психикасы бұзылған науқастарды диспансеризациялау тәртібін,
- ауруханадан тыс және стационарлық наркологиялық көмекті ұйымдастыру принциптерін;
- маскүнемдік, симптомдық маскүнемдік, маскүнем психозын;
- есірткілік және токсикоманиялық заттектердің әсерінен болған есірткіқұмарлық пен токсикоманияны;
- инъекциялы есірткіні қолданатындардағы (ИЕҚ), басқа да қауқарсыз топтардағы АҚТҚ/ЖҚТБ, ИЕҚ АҚТҚ инфекцияланғандардың, АҚТҚ өмір сүретіндердің, есірткіқұмарлықтың алдын алу стандарттарын;
- толықтырғыш терапия (опиато-толықтырғым терапия (ОТТ), есірткіні қолданудан болатын зиянды лықты төмендету принциптерін;
- медициналық психология пәні, міндеттерін (нейропсихология, патопсихология), тұлғаның жалпы психологиясы, саралау, жас ерекшелігі, әлеуметтік, әскери психологиялар, психогигиена, психопрофилактика;
- сексопатологиялық көмек көрсету принциптері, сексопатологиядағы негізгі ұғымдар: еркектік потенцияның бұзылуы, әйелдердегі сексуальдық бұзылыстар, ерлі-зайыптылардың сексуальдық үйлесімсіздігі, маскүнемдік, есірткі құмарлық, психикалық аурулар, уыттану кезіндегі сексуальдық бұзылыстарын;
- ҚР бекіткен құқықтық нормаларға сай сот-психиатриялық, сот-наркологиялық сараптаманы ұйымдастыру, тағайындау мен өткізу тәртібі, негізгі ұғымдарын;
- сот психиатриясы мен наркологияның құқықтық мәселелері, сараптамашының құқығы мен міндеттері, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсінік, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсінік, қамқоршылықты тағайындау; сотталғандарды тексеру; жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру; күштеп емдеудің түрлері мен ұйымдастырылуы; әлеуметтік қауіпті науқастарды динамикалы бақылауын;
- психиатриядағы шұғыл жағдайлар және оларды емдеу тәсілдерін (фебрильдішизофрения, эпилепсия статусы, ауыр маскүнемдік делирия, жіті сандырақтау, зиянды нейролептикалық синдром, агрессиялы, аутоагрессиялы тенденциялы аффективті және басқа да психикалық жағдайлар);
- мидың функциональды жағдайын тексерудің аспаптық әдістерін (электроэнцефалография, реоэнцефалография, эхоэнцефалография, краниография, пневмоэнцефалография, ангиография, компьютерлік томография, т.б.);
- тексерудің зертханалық әдістерін;
- психикасы бұзылған науқастарды емдеу принциптерін (қазіргі психофармакология, ургентті психиатриялық көмек, қозғыштықпен күрес, интенсивті терапия ұйымдастыру);

3	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
4	Интерпретация результатов визуальных исследований.
Клиническая фармакология внутренних болезней	
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.
2	Составление П-списка.
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.
Клиническая лабораторная диагностика внутренних болезней	
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, устные сообщения на семинарах, практических занятиях, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных в стационаре, дневном стационаре, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков, формирование портфолио, подготовка рефератов, структурированных методических разработок, таблиц, схем, алгоритмов диагностики и лечения и т.п., доклада для совместного разбора, участие в совместном научном исследовании, сбор материалов для последующей публикации.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков (ОСКЭ) и государственная аттестация в форме комплексного экзамена, состоящей их 2-х частей: теоретической (тестирование) и практической (на мулежах, пациентах, стандартизированных пациентах).

2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Работа в дневном стационаре в качестве помощника врача-терапевта.
4	Организация стационара на дому в качестве помощника врача-терапевта.
5	Проведение пикфлоуметрии и интерпретация результатов.
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме в качестве помощника врача-терапевта.
7	Обслуживание вызовов на дому в качестве помощника врача-терапевта.
8	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача-терапевта.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Обучение пациентов в школах социально-значимых заболеваний (АГ, БА, СД, ХСН, ИБС и др.).
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.
12	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
Фтизиатрия	
1	Курация больных.
2	Консультирование амбулаторных больных в качестве помощника врача-фтизиатра.
3	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача-фтизиатра.
4	Работа в кабинетах визуальной диагностики в качестве помощника врача.
5	Интерпретация результатов спирометрии.
6	Участие в проведении пункция плевральной полости в качестве помощника врача-фтизиатра.
7	Санитарно-просветительная работа по профилактике туберкулезе.
Инфекционные болезни	
1	Курация больных с инфекционной патологией.
2	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача-инфекциониста.
3	Работа в кабинетах визуальной диагностики в качестве помощника врача.
4	Зондирование и промывание желудка.
5	Санитарно-просветительная работа по профилактике кишечных инфекций.
Лучевая диагностика внутренних болезней	
1	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача.
2	Работа в кабинетах визуальной диагностики в качестве помощника врача.

- психиатрия мен наркологиядағы алдын алу мен реабилитация әдістерін **білу керек.**

Резидент:

- психиатриялық пациентке жалпы және арнайы тексеруді тағайындау;
- госпитальдық кезеңге дейінгі және госпитальдық кезеңде нәтижелерін түсіндіру;
- психологиялық тексерудің нәтижесін, психиатриядағы тексерудің параклиникалық, аспаптық, зертханалық әдістерін түсіндіру;
- диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамасына сай психикалық және қосарлас соматикалық бұзылыстарға терапия тағайындау мен өткізу;
- медициналық қызмет туралы, зияндылықты төмендету бағдарламасы, білім беру бағдарламасы, оның ішінде есірткі тұтынушыларға, АҚТҚ-инфекцияланғандар ИНТ, ЖҚТБ-мен ауыратындарға, АҚТҚ-мен өмір сүретіндерге арналған БАО туралы атаулы ақпараттар беру;
- еркінділік пен құпиялылықты сақтай отырып тест, психоәлеуметтік консультация өткізу, оның ішінде есірткі тұтынушыларды бас бостандығынан айыру орындарында, АҚТҚ-инфекцияланғандар ИНТ, ЖҚТБ-мен ауыратындарға, АҚТҚ-мен өмір сүретіндерге;
- келесі психика және мінез-құлықтың бұзылуларында диагноз қою, терапия мен реабилитация тағайындау: шизофрения, шизоаффектілі психоздар, шизотипиялы бұзылыстар; көңіл-күйдің аффективті бұзылуы; кеш жастағы функциональды психоздар; эпилепсия; мидың атрофиялы процесстері, кәрілік және тамырлы деменция; бас-ми жарақаты кезіндегі психикалық бұзылыстар; ми ісігі кезіндегі психикалық бұзылыстар; мидың инфекциялы-органикалық аурулары кезіндегі психикалық бұзылыстар, бактериялы нейроинфекциялар кезінде: психобелсенді заттектерді қолданудан болған психикалық және мінез-құлықтың бұзылулары; симптомдық психоздар; жалпы инфекциялар мен соматикалық жұқпасыз аурулар кезіндегі психикалық бұзылыстар; дәрілік заттармен, тұрмыстық, өндірістік уытты заттармен уланғандағы психикалық бұзылыстар; психогенді (реактивті) психоздар, жарақаттан кейінгі стресс синдромы; невротикалық бұзылыстар, тамақтанудың бұзылуы, ұйқының бұзылуы, жыныстық дисфункция; тұлғаның бұзылуы; ақыл-есі дамымағандық, психикалық даму темпінің кешігуі (ПДК);
- алкоголь, есірткі, токсикоманиялық заттектерді пайдаланумен болған келесі жағдайлар мен осы этиологиялы аурулар кезінде диагноз қою, терапия мен реабилитация тағайындау: қарапайым алкогольді масаю және оның дәрежесі; қарапайым алкогольді масаюдың өзгертілген түрлері (атипиялы, асқынған); жіті және жітілеу маскүнем психозы (делиря, галлюциноз, параноид, Гайе-Вернике энцефалопатиясы); созылмалы және маскүнем психозы (галлюциноз, қызғаншақтықтың маскүнемдік сандырағы, Корсаковский психозы, маскүнемдік псевдопаралич); есірткіден масаю, нашақорлық, полинашақорлық және асқынған нашақорлық; дәрілік препараттарды артық қолданудан болған токсикомания (гипноздық, седативті әсері, транквилизаторлар, нейролептиктер, психостимуляторлар, антидепрессанттар, атропинтәрізді әсер ететін препараттар), басқа да заттектермен (тұрмыстық химия құралдары); шылым шегу, по-

литоксикомания және асқынған токсикомания; нашақорлық пен токсикомания кезіндегі психоздар; түрлі психикалық, соматикалық, неврологиялық аурулармен үйлескен маскүнемдіктің түрлері (МДП, шизофрения, т.б.); әртүрлі аурулармен үйлескен есірткіқұмарлықтың формалары (психикалық, соматикалық және неврологиялық); маскүнемдік ағымының жас пен жынысқа байланысты ерекшелігі; маскүнемдік, есірткіқұмарлық, токсикомания, шылым шегу кезіндегі ремиссия мен рецидивтер; маскүнемдік, есірткіқұмарлық, токсикоманияның соматикалық салдарлары; наркологиялық сараптаманың токсикологиялық, ферменттік, т.б. түрлерінің мәліметтерін бағалау;

- сот наркологиясы мен психиатрия мәселелері бойынша сот және тергеу органдары қызметкерлеріне консультация беру;
- сот наркологиясы мен психиатриясы бойынша есеп беруді **үйреніп алуы қажет.**

Резидент:

- психикалық жағдайдың сипаттамасы мен синдромды жіктемесі;
- белгілі бір науқастың психикалық статусының ерекшеліктерімен сәйкес анамнезді мақсатты жинау;
- параклиникалық зерттеудің нәтижесін түсіндіру (маман-интерндердің, психологтың қорытындысы, сондай-ақ әртүрлі зертханалық-аспаптық тексерулердің нәтижесі);
- соңғы клиникалық диагноздың негіздемесімен сараланған диагностика өткізу;
- пациенттің психикалық жағдайының ерекшеліктерімен сәйкес адекватты ем тағайындау;
- шұғыл жағдайларды психиатрияда емдеу: коматозды жағдайдың, эпилепсия статусының, психомоторлы қозудың әртүрлі формаларын тоқтату;
- МӘСК өткізгенде сараптама қорытынды беру;
- әскери-психиатриялық сараптама өткізгенде сараптама қорытынды беру;
- СПЭК өткізгенде сараптама қорытынды беру;
- өміріне қауіп төнген жағдайда диагностикалау мен шұғыл жәрдем көрсету;
- медициналық айла-шарғылар: инъекцияның барлық түрлері, психикасы бұзылған науқастарды жасанды жолмен тамақтандыру;
- медициналық психиатриялық құжаттаманың жүргізілуі (ауыру тарихы, амбулаториялық карталар, т.б.);

Сексопатология саласында:

- сексологиялық анамнез жинау;
- неврологиялық, урогениталь және эндокринологиялық статусты тексеру мен сипаттау;
- жыныстық конституцияны анықтау;
- копуляция циклын құратындарды жалпы тексеру және оның патологиясын анықтау;
- ерлі-зайыптылардың әлеуметтік-психологиялық, сексуальдық-мінез-құлық адаптациясының деңгейін анықтау;

3	Основные методы лабораторной диагностики	Освоение основных методов лабораторной диагностики: сахар крови и мочи, кетоновые тела, подсчет лейкоцитов, СОЭ, Hb, определение белка в моче экспресс методом. Правила назначения. Техника забора, правила проведения исследования, сущность метода. Клинически значимые показатели.
4	Стандарты объемов обследования лабораторной диагностики	Условия оптимального выбора. Особенности у детей. Критерии выбора, объем обследования и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины.

4.4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
	Внутренние болезни - 1, 2
1	Курация больных соматическими заболеваниями.
2	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача-терапевта.
3	Интерпретация клинических анализов.
4	Интерпретация ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ.
5	Интерпретация результатов спирометрии.
6	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
7	Все виды инъекций.
8	Катетеризация мочевого пузыря в качестве помощника врача-терапевта.
9	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
10	Измерение артериального давления и определение пульса.
11	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
12	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
13	Дежурства в отделении в качестве помощника врача-терапевта.
14	Дежурства в приемном покое в качестве помощника врача-терапевта.
15	Работа в библиотеке, Интернете.
16	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Амбулаторно-поликлиническая терапия
1	Работа в кабинетах узких специалистов.

6	Визуальная диагностика заболеваний эндокринной системы	Основные методы лучевой диагностики заболеваний эндокринной системы. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.
7	Лучевая диагностика костей и суставов	Основные методы лучевой диагностики костей и суставов. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.
8	Стандарты объемов обследования лучевой диагностики	Условия оптимального выбора. Критерии выбора, объем обследования и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины. Основные методы лучевой диагностики (рентген, УЗИ, МРТ, ядерная медицина).
Клиническая фармакология		
1	Общие вопросы клинической фармакологии и фармакотерапии	Определение основных понятий: клиническая фармакодинамика, фармакокинетика, фармакогенетика, фармако-эпидемиология, фармакоэкономика, формулярная система.
2	Частные вопросы клинической фармакологии и фармакотерапии при заболеваниях внутренних органов	Современная фармакотерапия при распространенных заболеваниях внутренних органов и систем с позиции доказательной медицины. Критерии эффективности фармакотерпии. Этические и социальные аспекты клинической фармакологии.
3	Особенности фармакотерапии в различных возрастных группах	Клиническая обоснованность назначения лекарственных средств с учетом половозрастных характеристик пациентов. Режим дозировки лекарственных средств, расчет оптимальных доз.
Клиническая лабораторная диагностика		
1	Клинико-лабораторные методы исследования при внутренних болезнях	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике заболеваний внутренних органов. Алгоритм исследований с помощью клинико-лабораторных методов. Выбор оптимальных методов. Клиническая интерпретация результатов.
2	Лабораторная диагностика при острых состояниях	Составление плана лабораторной диагностики и дифференциации при плановом обследовании и острых состояниях с позиции доказательной медицины. Клиническое обоснование выбора лабораторных исследований согласно протоколам диагностики.

- отбасылық-сексуальдық қарым-қатынас мәселелері бойынша жеке консультация өткізу;

Медициналық психология саласында:

- клиникалық-психологиялық жағдайын, психикалық функция жағдайын, тұлға ерекшеліктерін, әлеуметтік-психологиялық жағдай, еңбекке қабілеттілік, еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалту мен мүгедектігін, психикалық ақауын есепке ала отырып түрлі нозологиялық топтарға психологиялық тексеру өткізу;
- жеке, отбасылық, топтық психологиялық көмекті іске асыру;
- пациенттің, жанұяның, терапиялық топтың психологиялық жағдайының, психологиялық сараптама мәліметтерінің көрсеткіштерін бағалау;
- жеке адамның, халықтың денсаулығының жағдайына психологиялық баға беру;

Сот-наркологиялық және сот–психиатриялық сараптама саласында:

- есі дұрыстығына күмән туған жағдайда күдікті мен сотталушыға қорытынды құру;
- заңмен қарастырылған медициналық сипаттағы күштеу шараларын қолданудың қажеттілігі туралы қорытынды жасау;
- жәбірленуші мен куәгердің психикалық жағдайын анықтау мен қорытынды жасау;
- талапкер мен жауап берушінің психикалық жағдайын анықтау және қорытынды жасау;
- көру арқылы және сырттай сараптама жасау;
- медициналық мекемелерде, тергеу изоляторында, сотта, тергеушінің кабинетінде СНЭ өткізу;
- сот наркологиясы мен психиатрия мәселелері бойынша сот және тергеу органдары қызметкерлеріне консультация беру;
- сот наркологиясы мен психиатриясы бойынша есеп құрастыруға **машықтануы қажет.**

2 Пән сағаттарының бөлінуі

Бейіндеуші пәндер

Сағат саны	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Тәжірибелік сабақ	
Ішкі аурулар	396	36	360	198
Станционардағы психиатрия – 1	396	36	360	198
Станционардағы психиатрия – 2	396	36	360	198

Амбулатория-емханалық психиатрия	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық балалар нефрологиясы	396	36	360	198
Наркология	396	36	360	198
Жалпы сағат саны	**1980**	**180**	**1800**	**990**

Профильдік аралас пәндер

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Тәжірибелік сабақ	
Медициналық Психология	72	6	66	36
Сексопатология	108	8	100	54
Психотерапия	72	6	66	36
Психологиядағы функциональды диагностика	36	4	32	18
Психиатриядағы клиникалық фармакология	36	6	30	18
Психиатриядағы клиникалық-зертханалық диагностика	36	2	34	18
Психиатриядағы нутрициология	36	4	32	18
Жалпы сағат саны	**396**	**36**	**360**	**198**

«Нөлдік жылында» резиденттерді дайындаудың профильдік пәндері (оқу мерзімі 3 жыл)

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәріс	Тәжірибелік сабақ	
Ішкі аурулар - 1	396	36	360	198
Ішкі аурулар - 2	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық терапия	396	36	360	198

4	Рентгенологическая семиотика туберкулеза	Основные рентгенологические методы исследования туберкулеза. Клинические значимые показатели туберкулеза. Дифференциальные различия.
5	Современные методы лечения туберкулеза	Общие принципы и современные методы лечения больных туберкулезом. Побочные действия терапии и осложнения туберкулеза.
6	Протоколы DOTS	DOTS-современная стратегия контроля туберкулеза. Химиотерапия туберкулеза в соответствии с протоколами DOTS.
7	Критерии выздоровления	Оценка результатов клинических и параклинических исследований у больных туберкулезом. Критерии выздоровления.
8	Профилактика туберкулеза	Профилактика. Организация борьбы с туберкулезом.
	Лучевая диагностика	
1	Визуальная диагностика заболеваний сердца и сосудов	Основные методы лучевой диагностики при заболеваний сердца и сосудов. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.
2	Визуальная диагностика заболеваний бронхолегочной системы	Основные методы лучевой диагностики при заболеваний бронхолегочной системы. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.
3	Визуальная диагностика заболеваний желудка и кишечника	Основные методы лучевой диагностики заболеваний бронхолегочной системы. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.
4	Визуальная диагностика заболеваний печени, билиарной системы и поджелудочной железы	Основные методы лучевой диагностики заболеваний печени, билиарной системы и поджелудочной железы. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.
5	Визуальная диагностика заболеваний почек и мочевыделительных путей	Основные методы лучевой диагностики заболеваний почек и мочевыделительных системы. Принципы выбора визуального метода диагностики. Показания и противопоказания к применению. Клинически значимые показатели.

7	Диарея	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики диареи. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
8	Экзантемы	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики экзантемы. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
9	Поражения зева	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики при поражении зева. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
10	Нарушения пигментного обмена	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики при нарушениях пигментного обмена Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
11	Длительная лихорадка	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики при длительной лихорадке. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
12	ВИЧ/СПИД	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики ВИЧ/СПИД. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
Фтизиатрия		
1	Туберкулез легких	Распространенность, этиология, патогенез туберкулеза легких. Патоморфология. Клинические проявления. Диагностические критерии. Осложнения.
2	Внелегочные формы туберкулеза	Клинические формы вторичного туберкулеза органов дыхания. Внелегочный туберкулез. Патоморфология. Клинические проявления. Диагностические критерии. Осложнения.
3	Алгоритм обследования при подозрении на туберкулез	Алгоритм диагностики при подозрении на туберкулез. Тактика ведения лиц в группе «тубконтакта». Особенности течения туберкулеза у беременных.

Жұқпалы аурулар	108	10	98	54
Фтизиатрия	108	10	98	54
Сәулелік диагностика	72	8	64	36
Клиникалық фармакология	36	4	32	18
Клиникалық зертханалық диагностика	72	8	64	36
Жалпы сағат саны	**1584**	**148**	**1436**	**792**

3 Профильдік пәндердің тақырыптық жоспары үлгісі мен мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспары үлгісі

№	Тақырыбы
Ішкі аурулар	
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.
2	Ревматологияның өзекті мәселелері.
3	Пульмонологияның өзекті мәселелері.
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
5	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
6	Нефрологияның өзекті мәселелері.
7	Аллергология мен клиникалық иммунологияның өзекті мәселелері.
8	Гематологияның өзекті мәселелері.
Стационардағы психиатрия - 1	
1	Қазіргі психиатрияның өзекті мәселелері. Отандық және шет елдік психиатрия дамуының негізгі бағыттары мен кезеңдері.
2	Психикалық бұзылыстарды емдеу диагностикасының жалпы мәселелері. Психикалық бұзылыстардың эпидемиологиясы.
3	Психикалық бұзылыстардың халықаралық және отандық жіктелулері (МКБ-10 қарау), концептуальдық тәсіл.
4	Клиникалық психопатологияның өзекті мәселелері. Психикалық аурулар белгілерінің пайда болуы мен ағымының заңдылықтары.
5	Қазіргі фармакотерапияның өзекті мәселелері және психиатриядағы биологиялық ем түрлері.
6	Психиатриядағы клиникалық және параклиникалық зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері, диагностикалық мүмкіндіктері, жүргізілудің негізгі ережелері.

Стационардағы психиатрия - 2	
1	ҚР халқына стацинарлық психиатриялық көмекті ұйымдастыру мен құрылымы.
2	ҚР халқына стационарлық психиатриялық көмекті ұйымдастыруда әлеуметтік-құқықтық негіздерінің өзекті мәселелері.
3	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстарының таралуы, патогенезі және этиологиясы туралы қазіргі түсініктер.
4	ҚР стацинарлық психиатриялық көмекті жетілдірудің өзекті мәселелері.
5	Психиатрияда госпитальдық кезеңдегі ургентті жағдайлардың өзекті мәселелері.
6	Психиатриядағы сот-психиатриялық, әскери-дәрігерлік, медициналық-әлеуметтік сараптаманың ұйымдастырушылық және құқықтық негіздері.
7	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар адамдарды медициналық-әлеуметтік оңалтудың өзекті мәселелері.
Амбулаториялық-емханалық психиатрия	
1	Амбулаториялық-емханалық психиатрияның әлеуметтік-құқықтық аспектілері, өзекті мәселелері.
2	ҚР-дағы амбулаториялық-емханалық психиатрия қызметтерінің ұйымдастырылуы мен құрылымы.
3	Медициналық (клиникалық) аудиттердің бағасы, жүргізілуі және ұйымдастырылу негіздері.
4	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар адамдарды диспансеризациялауды ұйымдастырудың негізгі мәселелері, оны тағайындау және консультативтік, диспансерлік есеп тобында бақылауды тоқтату ережесі.
5	Амбулаториялық жағдайдағы психикалық, мінез-құлықтық бұзылыстары бар адамдарды емдеу мен диагностикалар хаттамаларын жасау және қолдану қағидалары.
6	Психиатриялық сараптамалардың ұйымдастырушылық және құқықтық негіздерінің өзекті мәселелері: еңбектік, сот-сихиатриялық, әскери.
7	Психиатрияда госпитальдық кезеңге дейінгі ургентті жағдайлардың өзекті мәселелері. Амбулоторияда шұғыл жағдайлар кезіндегі реанимациялық іс шаралар.
8	Органикалық психосиндромдары бар (делирия, деменция және т.б. танымдық бұзылыстар) адамдарды диагностикалау және жүргізу алгоритмі.
9	Сандырақ белгілері бар адамдарды диагностикалау алгоритмі.
10	Аффективтік симптомдары бар адамдарды диагностикалау алгоритмі.
11	Мазасыздану симпомдары бар адамдарды диагностикалау алгоритмі.

		и тепловой удар, укусы, насекомых, змей, животных. Постановка диагноза, оказание неотложной помощи, профилактика осложнений основного заболевания.
14	Неотложная помощь при несчастных случаях на догоспитальном этапе	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики, тактики ведения и неотложная помощь при состояниях: утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы, насекомых, змей, животных.
Инфекционные болезни		
1	Кишечные инфекции	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики кишечных инфекций. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
2	Инфекции дыхательных путей	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики типичных форм кишечные инфекции. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия инфекционных заболеваний согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
3	Кровяные инфекции	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики кровяных инфекций. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
4	Инфекции наружных покровов	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики инфекции наружных покровов. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
5	Особо опасные инфекции	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики типичных форм кишечные инфекции. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия инфекционных заболеваний согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.
6	Менингиальный синдром	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики менингиального синдрома. Тактика ведения и наблюдения. Современная фармакотерапия согласно протоколам лечения. Меры профилактики. Диспансеризация.

9	Основные заболевания мочевыделительной системы (нефриты, почечная недостаточность, мочекаменная болезнь и др.)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики типичных форм заболеваний мочевыделительной системы в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения, лечения и профилактики с учетом возраста. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
10	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в нефрологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при заболевания мочевыделительной системы. Выбор дополнительного, инструментального исследования.
11	Основные заболевания эндокринной системы (сахарный диабет, болезни щитовидной и паращитовидной желез)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики типичных форм заболеваний эндокринной системы в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения, лечения и профилактики с учетом возраста. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
12	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в эндокринологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях эндокринной системы. Выбор дополнительного, инструментального исследования.
13	Тактика врача при неотложных состояниях и несчастных случаях на догоспитальном этапе в амбулаторной терапии	Алгоритм ранней диагностики и неотложной помощи при: ангинозном статусе, отеке легких, гипертоническом кризе, нарушении ритма и проводимости сердца, броноспастическом синдроме, астматическом статусе, острой дыхательной недостаточности, синдроме острого живота, кишечной непроходимости, печеночной коме и колике, острой задержке мочи, почечной коме, ОПН, геморрагическом шоке, диабетической коме, тиреотоксическом кризе, анафилактическом шоке, ангионевротическом отеке, обмороке, инфекционно-токсическом шоке, отравлениях, клинической смерти, коме неясной этиологии, эпилептическом статусе, эклампсии, гипертермии. Утопление, электротравма, отморожения, солнечный

12	Бейімделу бұзылыстарының симптомдары бар адамдарды диагностикалау алгоритмі.
13	Тұлғалық бұзылыстарының белгілері бар адамдарды диагностикалау алгоритмі.
14	Дамуы, эмоциясы мен мінез-құлқы бұзылыстарының симптомдары бар балалар мен жасөспірімдерді диагностикалау алгоритмі.
Наркология	
1	Наркологияның өзекті мәселелері. Тәуелділік мәселелерінің қазіргі жай-күйі. Наркологиялық аурулардың эпидемиологиясы.
2	ҚР халықтарына наркологиялық көмектерді ұйымдастыру мен дамытудың әлеуметтік-құқықтық аспектілерінің өзекті мәселелері. Қазіргі кездегі ҚР-ның есірткіге қарсы саясаты. Отандық және шет ел тәжірибелері.
3	Наркологиялық аурулар этиологиясы мен патогенезінің қазіргі концепциялары.
4	Наркологиялық ауруларды диагностикалаудың өзекті мәселелері. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстарының халықаралық және отандық жіктелулері, наркологиядағы концептуальдық тәсіл.
5	Наркологиялық ауруларды емдеудің қазіргі концепциялары.
6	Наркологиядағы шұғыл жағдайлардың өзекті мәселелері. Емханалар мен стационардағы шұғыл жағдайлар кезіндегі реанимациялық іс шаралар.
7	Тәуелділік ауруларының алдын алудағы өзекті мәселелер. Профилактикалардың қазіргі концептуальдық модельдері.
8	Наркологиялық сараптамалардың ұйымдастырушылық-құқықтық мәселелері: сот-наркологиялық, әскери-дәрігерлік, медициналық-әлеуметтік.
9	Наркологиялық ауруларды диспансеризациялауды ұйымдастырудың өзекті мәселелері.

3.2 Семинар және тәжірибелік сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Ішкі аурулар		
1	Жүрек-қан тамырлары зақымданған кездегі аурулар және ісіктер (ЖИА, артериялық гипертензия, жүрек ақауы, миокардит және т.б.)	Қан тамырлары мен жүрек зақымданған кездегі аурулар және ісік аурулары диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қаги-

		далары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Кең тараған жүрек-қан тамыр аурулары кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу мен жүргізу ерекшеліктері.
2	Кардиологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Жүрек-қан тамыр зақымданғанда қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
3	Сүйек және буын аурулары (жүректің ревматикалық ауруы, ревматоидты артрит, остеартроз, остеопороз, остеопатия және т.б.)	Сүйек және буын аурулары диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Сүйек және буын аурулары кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу мен жүргізу ерекшеліктері.
4	Ревматологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Сүйек және буын аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
5	Тыныс алу жүйесінің аурулары мен ісіктері (пневмония, плеврит, ХОБЛ, тыныс демікпесі, өкпенің қатерлі ісігі және т.б.)	Тыныс алу жүйесінің аурулары мен ісіктері диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Тыныс алу жүйесінің аурулары мен ісіктері кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу мен жүргізу ерекшеліктері.
6	Пульмонология саласындағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Тыныс алу жүйесінің аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.

3	Основные заболевания сердечно-сосудистой системы (ИБС, артериальная гипертензия, пороки сердца, миокардиты и др.)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики типичных форм заболеваний сердечно-сосудистой системы в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения, лечения и профилактики с учетом возраста. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
4	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в кардиологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при поражениях сердца и сосудов. Выбор дополнительного, инструментального исследования.
5	Основные заболевания дыхательной системы (пневмонии, плевриты, ХОБЛ, бронхиальная астма)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики типичных форм заболеваний дыхательной системы в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения, лечения и профилактики с учетом возраста. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
6	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в пульмонологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при заболеваниях дыхательной системы. Выбор дополнительного, инструментального исследования.
7	Основные заболевания пищеварительной системы (ГЭРБ, язвенная болезнь, опухоли пищевода и желудка, кишечника, панкреатит, гепатиты и циррозы)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики типичных форм заболеваний пищеварительной системы в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения, лечения и профилактики с учетом возраста. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
8	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в гастроэнтерологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при заболеваниях пищеварительной системы. Выбор дополнительного, инструментального исследования.

7	Основные заболевания эндокринной системы (сахарный диабет, болезни щитовидной и паращитовидной желез)	Этиология, патогенез, клиника, алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики и принципов лечения типичные форм заболеваний эндокринной системы. Совершенствование пропедевтических навыков. Возрастные особенности. Профилактика осложнений. Экспертиза трудоспособности.
8	Особенности ведения и лечения лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения при распространенных заболеваниях эндокринной системы у лиц пожилого возраста с позиций доказательной медицины.
9	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в эндокринологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях эндокринной системы.
10	Тактика врача при неотложных состояниях на госпитальном этапе в гастроэнтерологии, нефрологии, эндокринологии	Алгоритм диагностики и неотложной помощи при: синдроме острого живота, кишечной непроходимости, печеночной коме и колике, острой задержке мочи, почечной коме, ОПН, геморрагическом шоке, диабетической коме, тиреотоксическом кризе, анафилактическом шоке, ангионевротическом отеке, обмороке, инфекционно-токсическом шоке, отравлениях, клинической смерти, коме неясной этиологии, эклампсии, гипертермии. Постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий, профилактика осложнений основного заболевания.
11	Неотложная помощь при несчастных случаях	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики, тактики ведения и неотложная помощь при состояниях: утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы, насекомых, змей, животных.
Амбулаторно-поликлиническая терапия		
1	Социально-правовые основы организации первичной медико-санитарной помощи	Нормативно-правовые акты и документация в организациях первичной медико-санитарной помощи (ПМСП).
2	Особенности динамического наблюдения и оказания паллиативной помощи в амбулаторных условиях	Терминальные состояния. Онкобольные, особенности выписывания рецептов на сильнодействующие и наркотические препараты. Правила списывания и утилизации. Особенности общения с умирающим больным и его окружением.

7	Эндокриндік жүйенің аурулары (қант диабеті, қалқанша безі аурулары, ісіктер және т.б.)	Эндокриндік жүйе аурулар диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Эндокриндік жүйе аурулары мен ісіктері кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу мен жүргізу ерекшеліктері.
8	Эндокринологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Эндокриндік жүйе аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
9	Асқорту жүйесі аурулары мен ісіктері (ГЭРБ, асқазан жарасы, өңеш, асқазан, ішек ісіктері, панкреатит, гепатит, цирроз, бауырдың қатерлі ісігі және т.б.)	Асқорту жүйесі аурулары мен ісіктері диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Асқорту жүйесі аурулары кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу мен жүргізу ерекшеліктері.
10	Гастроэнтерологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Асқорыту жүйесі аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
11	Бүйрек және зәр шығару жүйесінің дерттері мен ісік аурулары (нефрит, бүйрек жеткіліксіздігі, зәр тастары ауруы және т.б.)	Бүйрек және зәр шығару жүйесінің дерттері диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Бүйрек және зәр шығару жүйесінің дерттері кезінде жасөспірімдерді, жүкті

		әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу ерекшеліктері.
12	Нефрология саласындағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Бүйрек және зәр шығару жүйесінің дерттері кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
13	Иммундық жүйе дерттері мен ісік аурулары (поллиноз, аллергоз, дәрілік аллергия, типтік емес дерматит, аутоиммундық аурулар, созылмалы қажу белгілері және т.б.)	Иммундық жүйе дерттері мен ісік аурулары диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Иммундық жүйе дерттері мен ісік аурулары кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу ерекшеліктері.
14	Аллергология және клиникалық иммунологияда зертханалық иммундық зерттеудің клиникалық-диагностикалық маңызы	Аллергология және клиникалық иммунологияда иммундық статус көрсекіштерін өлшеу, қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
15	Қантамыр жүйесінің дерттері мен ісік аурулары (қан аздық, лейкоз, тромбоцитопения және т.б.)	Қантамыр жүйесінің дерттері мен ісік аурулары диагностикасының алгоритмі және сараланған диагностика. Клиникалық белгілері. Ауытқу формалары. Жас кезеңдеріне байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелді медицинада диагностикалар, емдеу, алдын алу және оңалту хаттамаларын толтыру және пайдалану қағидалары. Жұмысқа қабілеттілігін сараптау. Қантамыр жүйесінің дерттері мен ісік аурулары кезінде жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды емдеу хаттамасына сәйкес емдеу ерекшеліктері.
16	Гематология саласындағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Қантамыр жүйесінің кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.

	в кардиологии и пульмонологии	помощи при: ангинозном статусе, отеке легких, гипертоническом кризе, нарушении ритма и проводимости сердца, бронхоспастическом синдроме, астматическом статусе, острой дыхательной недостаточности, синдроме острого живота, анафилактическом шоке, обмороке, клинической смерти, коме неясной этиологии, гипертермии.
Внутренние болезни - 2		
1	Основные заболевания пищеварительной системы (ГЭРБ, язвенная болезнь, опухоли пищевода и желудка, кишечника, панкреатит, гепатиты и циррозы и др.)	Этиология, патогенез, клиника, алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики и принципов лечения типичные форм заболеваний пищеварительной системы. Совершенствование пропедевтических навыков. Возрастные особенности. Профилактика осложнений. Экспертиза трудоспособности.
2	Особенности ведения и лечения лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения при распространенных заболеваниях пищеварительной системы у лиц пожилого возраста с позиций доказательной медицины.
3	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в гастроэнтерологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях пищеварительной системы.
4	Основные заболевания мочевыделительной системы (нефриты, почечная недостаточность, мочекаменная болезнь и др.)	Этиология, патогенез, клиника, алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики и принципов лечения типичные форм заболеваний мочевыделительной системы. Совершенствование пропедевтических навыков. Возрастные особенности. Профилактика осложнений. Экспертиза трудоспособности.
5	Особенности ведения и лечения лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения при распространенных заболеваниях мочевыделительной системы у лиц пожилого возраста с позиций доказательной медицины.
6	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в нефрологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях мочевыделительной системы.

	миокардиты и др.)	сти. Профилактика осложнений. Экспертиза трудоспособности.
2	Основные синдромы при заболеваниях сердечно-сосудистой системы	Синдромальный подход проведению дифференциальной диагностики сложных, сочетанных случаев и принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с учетом возраста больного и с позиций доказательной медицины.
3	Особенности ведения и лечения лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения при распространенных заболеваниях сердечно-сосудистой системы у лиц пожилого возраста с позиций доказательной медицины.
4	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в кардиологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при поражениях сердца и сосудов.
5	Основные заболевания дыхательной системы (пневмонии, плевриты, ХОБЛ, бронхиальная астма, и др.)	Этиология, патогенез, клиника, алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики и принципов лечения типичные форм заболеваний дыхательной системы. Совершенствование пропедевтических навыков. Возрастные особенности. Профилактика осложнений. Экспертиза трудоспособности.
6	Основные синдромы при заболеваниях дыхательной системы	Синдромальный подход проведению дифференциальной диагностики сложных, сочетанных случаев и принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с учетом возраста больного и с позиций доказательной медицины.
7	Особенности ведения и лечения лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения при распространенных заболеваниях дыхательной системы у лиц пожилого возраста с позиций доказательной медицины.
8	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в пульмонологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях дыхательной системы.
9	Тактика врача при неотложных состояниях на госпитальном этапе	Постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий, профилактика осложнений основного заболевания. Алгоритм диагностики и неотложной

17	Кардиология, ревматология, пульмонология, гастроэнтерология, нефрология, клиникалық иммунологиялық аллергология, эндокринология, гематология саласындағы госпитальдық кезеңдегі шұғыл жағдайда дәрігер тактикасы	Шұғыл жағдай кезіндегі диагностика алгоритмі мен сараланған диагностика: ангиноздық статус, өкпе ісігі, гипертониялық криз, жүрек ырғағының бұзылысы, демікпе синдромы, жіті тыныс жетіспеушілік, іштің жедел ауруы, ішек дерті, бауырдың түйілуі, зәрдің кідіруі, анафилактикалық шок, естен тану, тағамнан улану, клиникалық өлім, этиологиясы ьелгісіз кома, эпилептикалық статус, эклампсия, гипертермия. Диагноз қою, раенимациялық шараларды жүргізу, қабынудың алдын алу.
18	Жазатайым жағдайдағы шұғыл көмектер	Суға кету, электрожарақат, үсік, күн тию, ыстық өту, жауарлардың тістеуі, жыландар мен жәндіктер шаққандағы диагностика алгоритмі, сараланған диагностика, шұғыл жәрдем беру тактикасы. Диагноз қою, жедел жәрдем көрсету, асқынудың алдын алу. Шұғыл жағдайда, эпидемияның төтенше жағдайында, көпшілік зақымдалу ошағында алғашқы дәрігерлік көмек көрсету.
Стационардағы психиатрия - 1		
1	Қазіргі клиникалық психиатрия	Қазіргі клиникалық психиатрия пәні мен міндеттір. Теориялық-әдіснамалық мәселелері, пәнаралық байланыс. Теориялық интеграция қағидалары. Психиатриялық зерттеудегі жүйелілік тәсілдің болжамдары. Психиатрияның қазіргі бағыттары мен бөлімдері. Психикалық аурулар патогенезі мен этиологиясындағы соңғы жетістіктер. Қоздырушы, детерминдеуші факторладың мәні, тұлғаның дизонтогенез және преморбидтік ерекшеліктері. Жасерекшелік, сындарлы кезеңдер, қауіпті факторлар.
2	Психикалық бұзылыстардың семиотикасы	Нозологиялық және синдромалық қағидалар. Симптомдардың нозологиялық ерекшелігі, олардың патофизиологиялық механизмдері, клиникалық мәні. Психопатологиялық синдромдар статикасы мен динамикасы және оның психикалық бұзылыс клиникасына әсері. Психикалық бұзылыс деңгейлері (рангтері), өнімді және негативті симтоматика. Органикалық және функциональдық психикалық бұзылыстар. Болжам жасау мен емдік шараларды жоспарлаудағы синдроманың рөлі. Эндогендік, экзогендік (соматогендік) және психогендік психи-

		калық бұзылыстар. Ауру (процесс), психиатриядағы патологиялық даму мен соңғы салдары (дефект). Психикалық аурулар ағымының нұсқалары мен заңдылықтары: үздіксіз, прогредиенттік, регредиенттік, рекурренттік, фазалық, ұстамалы тәрізді, толқын тәрізді.
3	Психиатриядағы зерттеу әдістері	Психиатрияда қолданылатын зерттеу әдістері. Клиникалық, клиникалық-психопатологиялық, клиникалық-катамнестикалық әдістер: психиатрия-лық клиникада әңгімелесу, анамнез жинау, субъективті және объективті мәліметтер алу, тексеру кезіндегі психикалық күйге сипаттама беру, катамнестикалық мәліметтер жинау, алынған мағлұматтарды талдау тәртібі. Психиатриялық станционарда ауру тарихын рәсімдеу тәртібі. Психиатриядағы параклиникалық әдістер: ней-рофизиологиялық, нейрорентгенологиялық, фармакологиялық: электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс, бас сүйек рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография, ликворды зерттеу және т.б. Тәжірибелік-психологиялық әдістер. Әрбір әдістердің диаг-ностикалық мүмкіндіктері және жүргізілу тәртіптері мен қарсы көрсетілімдері.
4	Клиникалық психопатология	Психикалық қызмет пен психопатологиялық симптоматикалардың құрылымы. Клиникалық белгілері мен жіктелулері. Сананың бұзылыстары және пароксизмальдық құбылыс, түйсік, қабылдау, ойлау, зейін, ес және интеллект бұзылыстары (деменция, ақыл-естің төмендеуі). Аффект, қозғалыс, ерік және сенсорлық бұзылыстар. Физиологиялық қызмет бұзылыстары мен соматикалық бұзылыстар психикалық патология көрінісі ретінде. Прогредиенттік психикалық аурулар кезіндегі патологияның дамуы мен тұлғалық өзгерістер. Сының бұзылуы. Жалпыпатологиялық және нозологиялық заңдылықтар, клиникалық мәні. Олардың диагностикалық мәні мен әр жас кезеңдеріндегі және түрлі психикалық аурулардағы өзгешеліктері. Психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары бар адамдардың әлеуметтік-қауіпті қылықтары.
5	Органикалық, симптоматикалық психикалық	Психоорганикалық синдром диагностикасы мен сараланған диагностикасы, оның негізгі нұсқалары,

3	Противоэпидемические мероприятия при выявлении инфекционного заболевания.
4	Актуальные проблемы особо опасных инфекций.
Принципы лечебного питания и патогенетическое	
1	Алгоритм обследования при подозрении на туберкулез.
2	Рентгенологическая семиотика туберкулеза.
3	Протоколы DOTS. Сторонники и противники.
4	Побочные действия и осложнения терапии туберкулеза.
Лучевая диагностика	
1	Значение визуальных методов исследования в диагностике психических заболеваний.
2	Оптимальный выбор методов визуальной диагностики в клинике психических заболеваний.
3	Показания и противопоказания к применению методов лучевой диагностики в психиатрии.
Клиническая фармакология	
1	Основы клинической фармакологии с позиций доказательной медицины.
2	Основы рациональной фармакотерапии в психиатрии.
Клиническая лабораторная диагностика	
1	Основные клинико-лабораторные методы исследования в диагностике психических заболеваний.
2	Оптимальный выбор клинико-лабораторных методов исследования в клинике психических заболеваний.
3	Значения основных клинико-лабораторных методов исследования в диагностике психических заболеваний.
4	Основные показания к назначению клинико-лабораторных методов исследования в диагностике психических заболеваний согласно протоколам диагностики.

4.4.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Внутренние болезни - 1		
1	Основные заболевания сердечно-сосудистой системы (ИБС, артериальная гипертензия, пороки сердца,	Этиология, патогенез, клиника, алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики и принципов лечения типичные форм заболеваний сердечно-сосудистой системы. Совершенствование пропедевтических навыков. Возрастные особенно

4.4. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин на «нулевом году» подготовки резидентов (3 года обучения)

4.4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
	Внутренние болезни в стационаре - 1
1	Актуальные проблемы кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии.
3	Актуальные проблемы пульмонологии.
4	Актуальные проблемы эндокринологии.
5	Актуальные проблемы кардиологии.
	Внутренние болезни в стационаре - 2
1	Актуальные проблемы гастроэнтерологии.
2	Актуальные проблемы нефрологии.
3	Актуальные проблемы аллергологии.
4	Актуальные проблемы клинической иммунологии.
5	Актуальные проблемы гематологии.
	Амбулаторно-поликлиническая терапия
1	Организация амбулаторно-поликлинической помощи населению в РК.
2	Основы организации, проведения и оценки медицинского (клинического) аудита.
3	Алгоритм диагностики и ведения, больных с синдромами поражения дыхательной системы.
4	Алгоритм диагностики и ведения, больных с синдромами поражения сердечно-сосудистой системы.
5	Принципы составления и применения Протоколов диагностики и лечения, больных в амбулаторных условиях.
6	Алгоритм диагностики и ведения, больных с синдромами поражения пищеварительной системы.
7	Алгоритм диагностики и ведения, больных с синдромами поражения мочевыделительной системы.
8	Алгоритм диагностики и ведения, больных с синдромами поражения эндокринной системы.
	Инфекционные болезни
1	Организация инфекционной службы в Казахстане.
2	Основные клинические синдромы в инфекционных болезнях.

	бұзылыстар (психоорганикалық синдром, деменция, делирий, амнезия және т.б. таным процестерінің бұзылыстары)	органикалық, экзогенді-органикалық және самотогендік аурулар, кәрілік психоздары, жарақат, интаксикация, радиация, инфекция, қатерлі ісік, қан тамыр бұзылыстарының кері әсері, деменция, делирия, амнезия және т.б. таным процестерінің бұзылыстары. Түрлі кезеңдердегі клиникалық белгілері мен ағымының заңдылықтары. Диагноз қоюда арнай тексеру әдістерінің маңызы. Бонгеффердің «экзогендік реакция типтері» түсінігі. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
6	Психикалық белсенді заттарды артық пайдаланудан болған психикалық және мінез-құлық бұзылыстары	Психикалық белсенді заттарды артық пайдаланудан болған психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі негізгі наркологиялық синдромдардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Эндогендік психоздар және психобелсенді заттектерге тәуелділік. Патологиялық маскүнемдік, қоғамдық-қауіпті шаралар диагностикасы мен профилактикасы және сот-психиатриялық бағалау. Симптоматикалық алкоголизм, коморбидтік психикалық патология. Дипсомания. Маскүнемдік психоздары (металкогольдік). Клиникалық түрлері, кезеңдері. Нашақорлықтың негізгі түрлері, токсикомания. Есірткі және токсикаманиялық заттектерден болатын психоздар. Эндогендік психоздардан ерекшеліктері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Психопрофилактика. Болжам жасау. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.

7	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстар	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі түсініктер. Клиникалық белгілері. Шизофренияның өнімді және негативті симптомдары. Шизофренияның клиникалық типтері: гебефрендік, кататоникалық, параноидтық, дифференцияланбаған, постшизофрениялық депрессия, қарапайым және басқа да сирек кездесетін түрлері. Шизотиптік бұзылыстар. Диагнос-тикалық критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Шизефрения-ны емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Шизофрениялық ақаулардың типтері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
8	Сандырақ және басқа да психикалық бұзылыстар	Сандырақ және басқа да психикалық бұзылыстар диагностикасы мен сараланған диагностика (параноя, инволюциондық параноид, жедел полиморфты психикалық бұзылыс, индуцировты сандырақты бұзылыс және т.б.). Шизоаффективті бұзылыс. Клиникалық белгілері мен ағымы. Негізгі клиникалық нұсқалары, диагностикалық көрсеткіштері. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңа-лту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот- психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
9	Көңіл-күй бұзылыстары (аффективті бұзылу)	Аффективті бұзылулар диагностикасы мен сараланған диагностика. Депрессиялық және маниакальдық кезеңнің клиникалықбелгілері, ағымындағы өзгешеліктер. Атипиялық кезең. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Суицид қауіптілігі, науқастарды күту

5	Оценка результатов и эффективности использования психотерапевтических методов.
6	Определение круга показаний и противопоказаний к применению психотерапевтического метода.
7	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
8	Подготовка докладов, презентации на клинические конференции.
9	Работа в библиотеке, Интернете.
Функциональная диагностика в психиатрии	
1	Работа в кабинетах функциональной диагностики.
2	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
3	Написание заключений по результатам методов функциональной диагностики.
4	Интерпретация результата методов функциональной диагностики.
Клиническая фармакология в психиатрии	
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.
2	Составление П-списка.
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.
Клиническая лабораторная диагностика в психиатрии	
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.
Нутрициология в психиатрии	
1	Контроль за работой пищеблока.
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.
5	Анализ эффективности лечебного питания в психиатрии.

8	Разработка профилактических программ по предотвращению психологических, психических травм.
9	Составление алгоритма неотложной помощи при кризисных ситуациях.
10	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
11	Подготовка докладов, презентации на клинические конференции.
12	Работа в библиотеке, Интернете.
Сексопатология	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Сбор сексологического анамнеза.
4	Описание психо-неврологического, урогенитального, эндокринологического статуса.
5	Определение половуой конституции.
6	Проведение общего исследования составляющих копулятивного цикла и определение ее патологии.
7	Проведение индивидуальных консультации по вопросам семейно-сексуальных отношений.
8	Оформление направления и актов освидетельствования для судебно-психиатрической экспертизы.
9	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
10	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
11	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения психических заболеваний.
12	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
Психотерапия	
1	Установление психологического контакта для успешного проведения психотерапии.
2	Создание психотерапевтической среды.
3	Проведение психотерапевтической беседы с больными различного профиля, их родственниками с учетом их личностных особенностей, осведомленности и ведущих мотивов.
4	Самостоятельное применение основных психотерапевтических методов в психиатрии и наркологии.

		мен қадағалау жұмыстары. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
10	Түрлі психикалық бұзылыстарды зерттеуде инструменттік-зертханалық әдістердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Қанды жалпы клиникалық талдау, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс, бас сүйек рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография және т.б. Тағайындау тәртібі, көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері, барынша мәнді көрсеткіштер.
11	Психиатрияда госпитальдік кезеңдегі шұғыл жағдайлар	Психиатрияда госпитальдік кезеңдегі шұғыл жағдайлардың диагностика алгоритмі мен сараланған диагностика: психомоторлық қозғыштық, суицидтік әрекет, тамақ ішуден бас тарту, ауыр делирия, фебрильдік шизофрения, психобелсенді заттектермен улану, эпилептикалық статус, коматоздық күй және т.б. психикалық бұзылыстардың дәрілік терапиядан асқынуы. Пайда болу жағдайы. Диагноз ағайындау, стационар жағдайында дәлелді медицина хаттамасын сай емдеу және профилактикалық жұмыстарды жүргізу, реанимациялық шараларды жүргізу тәсілдері. Күтім және бақылауға алу. Асқынуды түзету және алдын алу. Болжам жасау.
12	Дәлелді медицина тұрғысынан психикалық аурулар терапиясының қазіргі амалдары	Психикалық бұзылыстар терапиясының қағидалары. Биологиялық терапия, психотерапия және социотерапия, оның түрлері мен әдістері. Принципы терапии психических расстройств. Биологическая терапия, психотерапия и социотерапия психических больных. Виды и методы. Психотроптық заттардың классификациясы. Психиатрияда қолданылатын негізгі дәрілік құралдар. Қазіргі кездегі психотропты препараттар (атипиялық нейролептик, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар), психикалық бұзылыстар терапиясындағы жетістіктер. Таңдау қағидалары, көрсетілім, қарсы көрсетілімдер, мүмкін болатын нәтижелер мен асқынулар. Түрлі топтағы препараттардың психикалық бұзылыстарды емдеудегі үйлесімділігі. Психикалық бұ-

		зылыстарды емдеуде пайдаланылатын түрлі препараттардың соматотроптық нәтижелері. Соматикалық ауруларды емдеуде қолданылатын нейролептиктер, антидепрессанттар, транквилизаторлар, антиконвульсанттар. Тәуелділік тудыратын дәрілік заттар.
13	Психиатриядағы психопрофилактика және медициналық-әлеуметтік реабилитация	Психиатриядағы психопрофилактика мен реабилитация кезеңдері және қағидалары. Бірінші, екінші, үшінші психопрофилактиканың міндеттері. Түрлері мен әдістері. Психикалық бұзылыстың реадаптациясы мен медициналық-әлеуметтік реабилитацияның ерекшеліктері. Түрлі психикалық бұзылыстарда реабилитациялық бағдарламалар құрастыру. Профилактикалық іс шаралардың нәтижелілігін бағалау үшін эпидемиологиялық көрсеткіштерді талдау.
Стационардағы психиатрия - 2		
1	ҚР халқына стационарлық психиатриялық көмекті ұйымдастыруда әлеуметтік-құқықтық негіздері	ҚР халқына стационарлық психиатриялық қызметтің анықтайтын нормативтік-құқықтық актілер. Психиатриялық көмек көрсетілетін азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау. 2009 жылдың 18 қыркүйегіндегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодекстің «Психикалық бұзылыстары (сырқаттар) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек беру туралы» бөлімшесіне сәйкес психиатриялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен басқа да мамандардың құқықтары мен міндеттері. Бірінші психиатриялық куәландырудың, психиатриялық стационарға госпитализациялаудың (ерікті және еріксіз), қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларының, тіркеу-есептеу медициналық құжаттамаларын (ауру тарихы, эпикриз, психиатриялық сараптамадан өтуге жолдама) рәсімдеу тәртіптерінің құқықтық негіздері.
2	ҚР халқына стацинарлық психиатриялық көмек көрсетудің құрылымы мен дамуы және ұйымдастырылуы	ҚР халқына құқықтық, әлеуметтік, медициналық психиатриялық көмек көрсетудің ұйымдастырылу қағидалары. Терапиядағы соңғы жетістіктермен байланысты психиатриялық көмектерді жетілдіруді дамытудың қазіргі жолдары. Психиатриялық қызметті ізгілендіру. Психикалық денсаулық. Орталығының (психоневрологиялық диспансерлер)

		обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. принципов диетотерапии. Анализ эффективности лечебного питания.
2	Основы нутрициологии при эндогенных заболеваниях	Основы организации рационального и индивидуально сбалансированного питания больным с эндогенными заболеваниями. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.
3	Основы нутрициологии при соматогенных и психогенных психических заболеваниях	Основы организации рационального и индивидуально сбалансированного питания больным с соматогенными и психогенными расстройствами. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.
4	Основы нутрициологии при нарушениях психического развития и умственной отсталости	Основы организации рационального и индивидуально сбалансированного питания больным с нарушениями психического развития и умственной отсталости. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР) по профилирующим смежным дисциплинам

№	Содержание СРР
Медицинская психология	
1	Применение методов психодиагностики.
2	Постановка психологического диагноза.
3	Оценка показателей, характеризующих психологическое состояние пациента, семьи, терапевтической группы.
4	Психологическая оценка состояния здоровья человека и населения.
5	Оценка данных психологической экспертизы.
6	Составление заключения психологической экспертизы.
7	Формирование принципов здорового образа жизни.

		зависимости при терапии психотропными препаратами. Отравления психотропными препаратами, неотложная помощь.
4	Совместимость психотропных препаратов в психиатрии	Лекарственное взаимодействие психотропных средств. Совместимость препаратов разных групп при лечении психически расстройств. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
Клиническая лабораторная диагностика в психиатрии		
1	Клиническая лаборатория	Структура, функции. Показания, клиническое обоснование назначения клинико-лабораторных исследований в диагностике психических заболеваний. Клиническое значение основных показателей. Критерии выбора, объем обследования и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины.
2	Микробиологическая и биохимическая лаборатория	Структура, функции. Показания, клиническое обоснование назначения биохимических исследований в диагностике психических заболеваний. Микробиологическое, биохимическое исследование ликвора, крови, мочи у психиатрических больных. Исследование влагалищного мазка, шеечной слизи, простатического секрета и эякулята. Клиническое значение основных показателей. Критерии выбора, объем и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины.
3	Иммунологическая лаборатория	Структура, функции. Иммунологические и генетические методы диагностики в психиатрии. Показания, клиническое обоснование назначения иммунологических и генетических исследований в диагностике психических заболеваний. Клиническое значение основных показателей. Критерии выбора, объем и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины.
Нутрициология в психиатрии		
1	Основы нутрициологии при экзогенно-, эндогенно-органических заболеваниях	Основы организации рационального и индивидуально сбалансированного питания больным экзогенно-, эндогенно-органическими расстройствами. Принципы лечебного питания и патогенетическое

		құрылымы және ұйымдастырылуы. Психиатриялық стационар: бөлімше бағыттары мен құрылымының қағидалары. Негізгі қызметтері мен міндеттері. Жалпы психиатриялық, психосоматикалық, балалар, құқықтық-психиатриялық, жедел психиатриялық көмек көрсету бөлімшелерінің құрылымы. Тексеру, бақылау және ем жүргізуді ұйымдастыру, күту, шығарылу, басқа емдеу мекемесіне ауыстыру, қайтыс болу констатациясы, басқа ведомствалық мекемелермен хат алмасу тәртібі, анықтама беру, емдік демалысты рәсімдеудің тәртіптері. Шұғыл психиатриялық көмектерді ұйымдастыру. Әкімшіліктің, психиатр-дәрігердің, орта және кіші персоналдардың құқтары мен міндеттері. Психиатр-дәрігер жұмысының этикалық аспек-тілері. Психиатриядағы дәрігерлік құпия. Ста-ционарлық және амбулаториялық көмектердің сабақтастығы.
3	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстар. Физиологиялық бұзылыстар мен физикалық факторларға байласыты мінез-құлық синдромдары	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Невротикалық бұзылыстардың пайда болуының негізгі тұжырымдамалары. Невротикалық бұзылыстардың клиникалық типтері, белгілері: үрей-фобия, обессивті-компульсивті, абыржу бұзылыстар. Неврастения, истериялық (конверсиондық), диссоциативтік, соматоформдық, психосоматикалық бұзылыстар. Тамақтану (анорексия, булимия), ұйқы, сексуальдық бұзылыстар. Патоморфоз, невротикалық бұзылыстар кезеңі, пароксизмальдық, үздіксіз-ұстамалы, стационарлық. Салыстырмалы-жас-тық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетіс-тіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Меди-циналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпита-лизациялауға арналған көрсетілімдер.
4	Жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстар. Психогендік (реактивтік) психоздар, жарақаттан кейінгі	Реактивтік психоз, стреске реакция, жарақаттан кейінгі стресс, бейімделу бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Клиникалық типтері, пайда болуы. Патоморфоз, жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстардың ағымы.

	стрестік синдром	Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
5	Тұлғалық бұзылыс және егде жастағы мінез-құлық бұзылыстары	Тұлғалық және мінез-құлық бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Тұлғалық бұзылыс (психопатия) жүйесі, диагностика критериилері (П.Б. Ганнушкин, О.В. Кербиков). Классификациясы мен клиникалық белгілері. Параноидтық, шизоидтық, диссоциальдық, эмоциональді тұрақсыздық, истериклық, ананкасттық, үрейлі, тәуелді тұлға бұзылыстары. Психопаияның статикасы мен динамикасы және салыстырмалы-жас кезеңдерінде мінез-құлық моделінің дезадаптивті қалыптасу ерекшеліктері. Компенсация және декомпенсация түсініктері.
6	Ақыл-ес кемшілігі	Стационар жағдайында ақыл-ес кемшілігінің диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі тұжырымдар. Клиникалық белгілері. Этиологиялық қағидалары мен біліну кезеңдері бойынша жүйеленуі. Сараланған және сараланбаған формалары, қазіргі диагностика әдістері. Динамика. Психикалық дамудың тұралауы. Жеңіл ақыл-ес кемшілігінің шекарылық түрінен айырмашылығы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
7	Балаларда кездесетін психикалық бұзылыстар	Стационар жағдайындағы балалардың үрей-фобиялық бұзылыстар диагностиксы мен сараланған диагностикасы. Элективті мутизм. Реактивті бұзылысты ауытқулар. Транзиторлық тикозды бұзылыстар. Энурез, энкопрез және т.б. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыс-

Функциональная диагностика в психиатрии		
2	Структура и организация деятельности кабинета функциональной диагностики	Задачи и организация деятельности кабинета функциональной диагностики. Принципы устройства аппаратуры, правила их эксплуатации, техника безопасности.
3	Стандарты объемов обследования функциональной диагностики	Условия оптимального выбора обследования методом функциональной диагностики. Критерии выбора, объем обследования и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины. Основные нейрофизиологические методы исследования в психиатрии: электроэнцефалография, электромиография, электронейрография, Эхо-энцефалография и др.
4	Правила назначения и оптимального выбора метода функциональной диагностики при психических заболеваниях	Показания, противопоказания к проведению обследования методом функциональной диагностики. Правила назначения. Клиническое значение основных показателей. Написание заключения по результату обследования методом функциональной диагностики. Интерпретация результатов.
Клиническая фармакология в психиатрии		
1	Клинико-фармакологические подходы к обоснованию назначения и выбора режима дозирования психотропных средств	Показания и противопоказания, клиническая обоснованность к назначению психотропных препаратов. Побочные эффекты и осложнения при их применении, предупреждение и купирование. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
2	Оптимальный выбор препаратов с учетом тяжести болезни и сопутствующей патологии	Режим дозировки психотропных средств и обоснованность назначения при сопутствующих соматических заболеваниях. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
3	Оптимальный выбор препаратов с учетом половозрастных характеристик пациентов	Режим дозировки психотропных средств, обоснованность назначения с учетом половозрастных характеристик пациентов. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
4	Оценка эффективности и безопасности препаратов	Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов. Применение психометрических шкал для оценки и контроля эффективности. Профилактика лекарственной

Психотерапия		
1	Социально-правовые вопросы организации психотерапевтической службы в РК	Принципы организации и структура психотерапевтической службы в РК. Психотерапевтические отделения, кабинеты, центр кризисной помощи. Основные цели задачи. Стратегии психотерапии.
2	Модели психотерапии	Традиционные модели психотерапии. Цели и задачи психотерапии в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
3	Методы и задачи психотерапии	Основные методы и задачи психотерапии в системе первичной, вторичной и третичной психотерапии. Основы социальной гигиены, психогигиены и психопрофилактики.
4	Классификация методов психотерапии	Традиционные подходы применения психотерапии, их задачи и различия. Методы общей и специальной психотерапии. Цели и задачи. Показания, противопоказания. Принципы выбора результаты.
5	Психоанализ и психоаналитическая психотерапия	Основные понятия. Психоаналитически ориентированная психотерапия. Определение. Цели и задачи. Типы психоаналитической психотерапии. Показания и противопоказания. Принципы выбора и результаты в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
6	Кратковременная динамическая психотерапия и вмешательство при кризисах	Основные понятия. Принципы и типы кратковременной динамической психотерапии. Показания и противопоказания. Принципы выбора и результаты в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
7	Групповая психотерапия, комбинированная индивидуальная и групповая психотерапия и психодрама	Основные понятия. Определение. Классификация. Механизмы групповой психотерапии. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и результаты в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
8	Семейная психотерапия	Основные понятия. Основные модели семейной терапии. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и результаты в лечении психических и поведенческих и соматических расстройств.
9	Поведенческая, когнитивная психотерапия и гипнотерапия	Основные понятия. Определение. Классификация. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и результаты в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.

		тардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетіс-тіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
8	Психиатриядағы госпитальдық кезеңнің шұғыл жағдайлары	Психиатриядағы госпитальдық кезеңнің шұғыл жағдайларының диагностика және сараланған диагностика алгоритмі: психомотрлы қозудың, агрессивті күйдің, абыржу жағдайының, суицидальдық қылықтың, тамақтан бас тартудың, психобелсенді заттектерден уланудың, аффект-шок күйіндегі әлеуметтік-қауіпті іс-әрекеттің, шұғыл галлюциноз параноидтың түрлі формалары. Пайда болу жағдайлары. Алдын алу және түзету шаралары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер
9	Психиатриядағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициалық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Психикалық аурулар кезінде уақытша және өмірлік жұмысқа қабілетсіздік критериилері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
10	Психиатриядағы әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері. әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Әскери қызметке жарамдылық туралы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі бұйрығының негізгі ғағидалары.Сарапшының міндеттері мен құқықта-

		ры. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критериилері мен тағайындау негіздемелері. Медициалық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері.
11	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критериилері мен тағайындау негіздемелері. Медициалық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері.күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы әрекеттері үшін психикалық науқастардың жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес көмшілігінің критериилері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.
Амбулаториялық-емханалық психиатрия		
1	Амбулатория-емханалық психиатриялық көмекті ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері	Амбулатория-емханалық психиатриялық қызметтің жұмыстарын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне сәйкес психикалық ауытқулары бар тұлғаларға медициналық-әлеуметтік көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың

3	Нормальная и патологическая психофизиологии в сексологии	Вопросы нормальной и патологической психофизиологии половой функции человека. Физиологическая характеристика сексуальных реакций у мужчин и женщин. Этиология и патогенез нарушения половых функций.
4	Классификация сексуальных расстройств	Классификация сексуальных расстройств. Основные понятия: сексуальные перверсии, симптоматические перверсии, сексуальные девиации. Сексуальные расстройства мужской потенции, сексуальные расстройства у женщин, сексуальная дисгармония супружеской пары.
5	Основные клинические проявления сексуальных расстройств	Основные клинические симптомы и синдромы сексологических заболеваний, и их толкование. Диагностические критерии сексуальных расстройств.
6	Методы исследования в сексопатологии	Методы исследования в сексопатологии. Сбор сексологического анамнеза, исследование и описание неврологического, урогенитального и эндокринологического статуса, определение половой конституции; проведение общего исследования составляющих копулятивного цикла и определять ее патологию, определение уровня социально-психологической и сексуально-поведенческой адаптации супругов.
7	Основы иммунологии, репродукции и медицинской генетики в сексологии.	Цели и задачи иммунологии, репродукции и медицинской генетики в сексологии. Основные понятия. Значение и роль иммунологии, репродукции и медицинской генетики в сексологии и сексопатологии.
8	Сексуальные расстройства при соматических и психических заболеваниях	Сексуальные расстройства при соматических заболеваниях. Сексуальные расстройства при психических заболеваниях, алкоголизме, наркоманиях, интоксикациях и др. Крипторхизм, причины возникновения и принципы лечения.
9	Вопросы судебно-медицинской экспертизы половых нарушений	Основные вопросы судебно-медицинской экспертизы половых нарушений, проведение индивидуальных консультации по вопросам семейно-сексуальных отношений.
10	Принципы терапии и психотерапии в сексопатологии	Психотерапия в сексопатологии. Принципы фармакотерапии, гормонотерапии половых расстройств, физиотерапевтические, санаторно-курортные методы лечения в сексопатологии. Хирургическое лечение сексологических расстройств.

7	Психологическая профилактика	Профилактическая работа по предотвращению психологических, психических травм, психосоматических расстройств в детском и подростковом возрасте. Психологическая поддержка больных с хроническими и тяжелыми заболеваниями. Осуществление индивидуальной, семейной, групповой психологической помощи и психокоррекции.
8	Неотложная помощь в медицинской психологии	Неотложная психологическая помощь при экстремальных и кризисных состояниях с учетом нозологической и возрастной специфики. Срочная и неотложная помощь детям с острыми психологическими и психическими травмами.
9	Психологическое консультирование, психотерапия	Основные принципы и методы. Проведение психосоциального консультирования, тестирования при экстремальных и кризисных состояниях с учетом нозологической и возрастной специфики и соблюдением принципов добровольности и конфиденциальности, в том числе в местах лишения свободы наркопотребителей, ВИЧ-инфецированных ПИН, больных СПИД, ЛЖВИЧ. Психологические аспекты лекарственной и нелекарственной терапии. Плацебо-эффект, подготовка к операции, протезированию. Особенности отношения к инвалидности, к умиранию. Психологическая помощь.
Сексопатология		
1	Организация сексопатологической помощи населению РК	Принципы организации сексопатологической помощи населению РК, основные задачи.
2	Нормативно-правовые акты, регулирующие сексопатологическую помощь населению РК	Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании сексопатологической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного сексопатологического освидетельтвования, показания к госпитализации (добровольной и недобровольной), меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, (истории болезни, эпикризов, актов освидетельствования, экспертиз).

		азаматық мүдделері. Психиатриялық стационарға алғашқы психиатриялық куәландырудың және госпитализациялаудың (ерікті және мәжбүрлі) құқықтық негіздері, қауіпсіздік шаралары, есеп беру-есепке алу құжаттарын, жолдамаларды, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куәландыру актілерін жүргізу мен рәсімдеу.
2	Амбулаториялық-психиатриялық көмек. Психоневрологиялық диспансердің құрылымы мен ұйымдастырылуы, учаскелік психиатр кабинетінің жұмыстары	ҚР халқына амбулаториялық психиатриялық көмекті ұйымдастыру қағидалары. Дамыту мен жетілдіру жолдары. Амбулатория-психиатриялық көмек. Психоневрологиялық диспансердің құрылымы мен ұйымдастырылуы, учаскелік психиатр кабинетінің жұмыстары. Амбулаториялық көмектердің өзге де түрлері (күндізгі стационар, емдік-еңбек шеберханалары). Негізгі қызметтері мен міндеттері. Патронажды ұйымдастыру. Егде жастағыларға, жеткіншектерге, балаларға психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың ерекшеліктері. Тексеру тәртібі, емдеу, бақылау, күту шараларын ұйымдасытыру, өзге ведмствалық мекемелермен хат-хабар алмасу, анықтама беру, рецептілер жазудың ережелері. Шұғыл психиатриялық көмекті ұйымдастыру, әкімшіліктің, дәрігерлердің, орта және кіші қызметкерлердің міндеттері мен құқықтары. Учаскелік психиатр-дәрігерлер жұмысының этикалық аспектілері. Психиатриядағы дәрігерлік құпиялар. Стационарлық және амбулаториялық көмектердің өзара сабақтастығы.
3	Психиатриядағы динамикалық және белсенді динамикалық бақылауды жүзеге асырудың ерекшеліктері	Психикалық науқастарды анықтау мен есепке алу, динамикалық бақылауды жүзеге асыру. Ерікті және мәжбүрлі, шұғыл госпитализациялау тәптібі мен талаптары. Психикалық және мінез-құлықтық ауытқулары бар адамдарға диспансерлік бақылауды тағайындау және тоқату тәртіптері мен қағидалары. Консультациялық және диспансерлік есепке алу топтары. Динамикалық есептің негізгі бес тобы. Белсенді динамикалық бақылауды жүргізу. Алғашқы психиатриялық куәгерлікті жүргізу ережесі. Мәжбүрлі жағдайдағы психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Амбулатория сатысында психикалық бұзылыстары бар науқастарға мәжбүрлі медициналық шараларды ұйымдастыру.

		Консультациялық және әлеуметтік көмек көрсету. Психиатриядағы деонтология. Дәрігерлер мен науқастардың өзара қарым-қатынастары, стигматизация мәселелері мен дәрігерлік құпия.
4	Органикалық, симптоматикалық психикалық бұзылыстар	Психоорганикалық синдром диагностикасы мен сараланған диагностикасы, оның негізгі нұсқалары, органикалық, экзогенді-органикалық және самотогендік аурулар, кәрілік психоздары, жарақат, интаксикация, радиация, инфекция, қатерлі ісік, қан тамыр бұзылыстарының кері әсері, деменция, делирия, амнезия және т.б. таным процестерінің бұзылыстары. Түрлі кезеңдердегі клиникалық белгілері мен ағымының заңдылықтары. Диагноз қоюда арнайы тексеру әдістерінің маңызы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
5	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстар	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі түсініктер. Клиникалық белгілері. Шизофренияның өнімді және негативті симптомдары. Шизофренияның клиникалық типтері: гебефрендік, кататоникалық, параноидтық, дифференцияланбаған, постшизофрениялық депрессия, қарапайым және басқа да сирек кездесетін түрлері. Шизотиптік бұзылыстар. Диагностикалық критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Шизефренияны емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Этика-дионтологиялық мәселелері. Шизофрениялық ақаулардың типтері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
6	Сандырақ және басқа да психикалық	Сандырақ және басқа да психикалық бұзылыстар диагностикасы мен сараланған диагностика (па

2	Методы исследования медицинской психологии	Классификация методов исследования. Клинико-психологические, экспериментально-психологические, патопсихологические, нейропсихологические. Методы психологической диагностики различных нозологических групп, с учетом клинико-психологических состояний, состояния психических функций, особенностей личности, социально-психологической ситуации, трудоспособности, в том числе с учетом состояния временной утраты трудоспособности, инвалидности, психического дефекта.
3	Психологический диагноз	Значение психологических знаний для практической деятельности врача. Понятие психологического диагноза. Оценка показателей, характеризующих психологическое состояние пациента, семьи, терапевтической группы, данных психологической экспертизы. Психологическая оценка состояния здоровья человека и населения.
4	Патопсихологическая семиотика	Психологическая и патопсихологическая характеристика познавательных психических процессов, и особенности их проявлений и изменений при соматической и психической патологии. Психологические феномены и патопсихологические синдромы при психических заболеваниях. Психологические варианты девиантного поведения.
5	Психология больного	Психология больного, личность врача, их взаимоотношения. Основные закономерности психологии больного при различных соматических и психических заболеваниях. Возрастные аспекты. Типы реагирования. Внутренняя картина болезни, отношение к болезни, методы исследования, нозологическая специфика психологических феноменов. Определяющие факторы и методы коррекции.
6	Психологические аспекты лечебного взаимодействия	Партнерские взаимоотношения в системе «врач-пациент». Профессиональная тайна. Основные принципы психологического сопровождения лечебного процесса. Создание необходимого психологического контакта и терапевтического альянса. Партнерские отношения в медицинском коллективе. Проблемы профессиональной деформации. Синдром эмоционального сгорания. Этико-деонтологические аспекты. Принципы биомедицинской этики.

Функциональная диагностика в психиатрии	
1	Диагностическое значение методов функциональной диагностики в психиатрии, современные перспективы.
2	Оптимальный выбор методов функциональной диагностики для обоснования диагноза и оценки контроля эффективности терапии психических заболеваний.
Клиническая фармакология в психиатрии	
1	Актуальные проблемы клинической фармакологии в психиатрии с позиций доказательной медицины.
2	Основы рациональной фармакотерапии в клинике психиатрии.
3	Этические и социальные аспекты клинической фармакологии в психиатрии.
Клиническая лабораторная диагностика в психиатрии	
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике и контроле эффективности терапии психических заболеваний психических заболеваний.
2	Современные достижения клинико-лабораторных методов исследования в этиологии и патогенезе психических заболеваний (нейроиммунологических, нейроэндокринных, генетических, биохимических и др.).
Нутрициология в психиатрии	
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.
2	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания для психически больных длительно принимающих психофармакотерапию.

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Медицинская психология		
1	Медицинская, клиническая психология	Общая и частная медицинская психология, цели и задачи. Междисциплинарные связи с другими психологическими и медицинскими науками. Основные разделы. Патопсихология, общая психология личности, дифференциальная, возрастная, социальная, военная психология, психогигиена, психопрофилактика и др. Теоретико-методологические проблемы медицинской психологии. Учение о психосоматических и соматических взаимовлияниях. Учение об индивидуальности эволюции и этапах постнатального онтогенеза. Основные концепции.

	бұзылыстар	раноя, инволюциондық параноид, жедел полиморфты психикалық бұзылыс, индуцировты сандырақты бұзылыс және т.б.). Шизоаффективті бұзылыс. Клиникалық белгілері мен ағымы. Негізгі клиникалық нұсқалары, диагностикалық көрсеткіштері. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оң-алту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
7	Көңіл-күй бұзылыстары (аффетивті бұзылулар)	Амбулаториялық жағдайда аффективті бұзылулар диагностикасы мен сараланған диагностика. Депрессиялық және маниакальдық кезеңнің клиникалық белгілері, ағымындағы өзгешеліктер. Атипиялық кезең. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың, динамикалық бақылаудың тәсілдері. Суицид қауіптілігі, науқастарды күту мен қадағалау жұмыстары. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
8	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстар. Физиологиялық бұзылыстар мен физикалық факторларға байласыты мінез-құлық синдромдары	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Невротикалық бұзылыстардың пайда болуының негізгі тұжырымдамалары. Невротикалық бұзы-лыстардың клиникалық типтері, белгілері: үрей-фобия, обессивті-компульсивті, абыржу бұзылыстар. Неврастения, истериялық (конверсиондық), диссоциативтік, соматоформдық, психосоматикалық бұзылыстар. Тамақтану(анорексия, булимия), ұйқы, сексуальдық бұзылыстар. Патоморфоз, невротикалық бұзылыстар кезеңі, пароксизмальдық, үздіксіз-ұстамалы, стационарлық. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында

		емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
9	Жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстар. Психогендік (реактивтік) психоздар, жарақаттан кейінгі стрестік синдром	Реактивтік психоз, стреске реакция, жарақаттан кейінгі стресс, бейімделу бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Клиникалық типтері, пайда болуы. Патоморфоз, жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстардың ағымы. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
10	Тұлғалық бұзылыс және егде жастағы мінез-құлық бұзылыстары	Тұлғалық және мінез-құлық бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Тұлғалық бұзылыс (психопатия) жүйесі, диагностика критериилері (П.Б. Ганнушкин, О.В. Кербиков). Классификациясы мен клиникалық белгілері. Параноидтық, шизоидтық, диссоциальдық, эмоциональді тұрақсыздық, истериклық, ананкасттық, үрейлі, тәуелді тұлға бұзылыстары. Психопаияның статикасы мен динамикасы және салыстырмалы-жас кезеңдерінде мінез-құлық моделінің дезадаптивті қалыптасу ерекшеліктері. Компенсация және декомпенсация түсініктері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
11	Ақыл-ес кемшілігі	Стационар жағдайында ақыл-ес кемшілігінің диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі тұжырымдар. Клиникалық белгілері. Этиологиялық қағидалары мен біліну кезеңдері бойынша жүйеленуі. Саралан-

10	Проведение консультации работников судебных и следственных органов по вопросам судебной наркологии.
11	Составлять отчеты по судебной наркологии.
12	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
13	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
14	Дежурства в отделении, приемном покое.
15	Дежурства в специализированной бригаде скорой помощи качестве помощника врача.
16	Работа в библиотеке, Интернете.
17	Формирование портфолио слушателя резидентуры.

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
	Медицинская психология
1	Актуальные вопросы медицинской психологии.
2	Значение психологии индивидуальных различий.
3	Проблемы и принципы разграничения психологических феноменов и патопсихологических симптомов.
4	Актуальные вопросы психологии девиантного поведения.
	Сексопатология
1	Актуальные вопросы современной сексопатологии.
2	Юридические и медицинские аспекты сексопатологии.
3	Современные подходы к диагностике и терапии сексуальных расстройств.
4	Перспективы развития сексопатологической помощи населению РК.
	Психотерапия
1	Актуальные вопросы психотерапии.
2	Современные концептуальные направления психотерапии.
3	Перспективы развития психотерапевтической помощи населению РК.
4	Актуальные проблемы традиционной психотерапии и экстрасенсорного целительства.

Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Работа в кабинетах участкового врача-психиатра.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Работа в дневном стационаре.
4	Работа в кабинете кризисного центра.
5	Патронаж пациентов состоящих на диспансерном учете.
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме.
7	Обслуживание вызовов на дому.
8	Ведение медицинской документации.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Обучение пациентов в школах социально-значимых заболеваний.
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.
12	Работа с социально неблагополучным контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Наркология	
1	Курация наркологических больных.
2	Ведение медицинской документации в наркологии.
3	Интерпретация клинических анализов наркологических больных.
4	Интерпретация результатов ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ, ЭПО.
	Интерпретация результатов токсикологических, ферментативных и других видов тестов, пробы Рапопорта, Мохова-Шинкаренко, показаний электронных приборов выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма.
5	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения наркологических заболеваний.
6	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
7	Оформление направления и актов медицинского освидетельствования, экспертного заключения для медико-социальной, военной, судебно-наркологической экспертиз.
8	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера.
9	Проведение СНЭ в медицинских учреждениях, следственных изоляторах, в суде, в кабинете следователя.

		ған және сараланбаған формалары, қазіргі диагностика әдістері. Динамика. Психикалық дамудың тұралауы. Жеңіл ақыл-ес кемшілігінің шекарылық түрінен айырмашылығы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер. Медициналық-әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық көмек шаралары.
12	Балаларда кездесетін психикалық бұзылыстар	Стационар жағдайындағы балалардың үрей-фобиялық бұзылыстар диагностиксы мен сараланған диагностикасы. Элективті мутизм. Реактивті бұзылысты ауыткулар. Транзиторлық тикозды бұзылыстар. Энурез, энкопрез және т.б. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер. Медициналық-әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық көмек шаралары.
13	Психиатрияда госпитальдық кезеңге дейінгі сатыдағы ургентті жағдайдың шұғыл көмек диагностикасы	Психиатрияда шұғыл жағдайлардың диагностикасы және сараланған диагностика алгоритмі: психомотрлы қозу, агрессивті күй, абыржу жағдайы, суицидальдық қылық, фебрильді шизофрения, тамақтан бас тарту, психобелсенді заттектерден улану, аффект-шок күйіндегі әлеуметтік-қауіпті іс-әрекеттер, шұғыл галлюциноз параноид т.б. психикалық бұзылыста дәрілік терапияның шұғыл асқынулары. Пайда болу жағдайлары. Алдын алу және түзету шаралары. Асқынудың алдын алу және түзету шаралары. Болжам. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
14	Амбулатория-емханалық психиатрияда медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізу	Психиатриядағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздеме-

	және ұйымдастыру	лер. Медициалық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Психикалық ауруулар кезінде уақытша және өмірлік жұмысқа қабілетсіздік критериилері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
15	Амбулатория-емханалық психиатрияда әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері. әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Әскери қызметке жарамдылық туралы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі бұйрығының негізгі ғағидалары. Сарапшының міндеттері мен құқықтары. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критериилері мен тағайындау негіздемелері. Амбулаториялық жағдайда медициналық құжаттамаларды рәсімдеу тәртіптері.
16	Амбулатория-емханалық психиатрияда сот-психиатриялық сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критериилері мен тағайындау негіздемелері. Медициалық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері.күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы

9	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
10	Дежурства в отделении в качестве помощника врача-терапевта.
11	Дежурства в приемном покое в качестве помощника врача-терапевта.
12	Работа в библиотеке, Интернете.
13	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Психиатрия в стационаре – 1, 2	
1	Курация больных психически больных.
2	Ведение медицинской документации в психиатрической клинике.
3	Интерпретация клинических анализов.
4	Интерпретация ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ.
5	Оформление направления и актов освидетельствования для медико-социальной, военной, судебной экспертиз.
6	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
7	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
8	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения психических заболеваний.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
10	Составление заключения на подозреваемого, подсудимого в тех случаях, когда возникает сомнение по поводу их вменяемости.
11	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера.
12	Составлять заключения о психическом состоянии свидетеля или потерпевшего, истцов, ответчиков.
13	Проведение СПЭ в медицинских учреждениях, следственных изоляторах, в суде, в кабинете следователя.
14	Проведение консультации работников судебных и следственных органов по вопросам судебной психиатрии.
15	Составлять отчеты по судебной психиатрии.
16	Дежурства в отделении.
17	Дежурства в приемном покое.
18	Дежурства в специализированной бригаде скорой помощи качестве помощника врача.
19	Работа в библиотеке, Интернете.
20	Формирование портфолио слушателя резидентуры.

19	Организация и проведение военно-врачебной экспертизы в наркологии	Предмет, задачи и организация проведения военно-врачебной наркологической экспертизы, основные положения приказа Министра обороны Республики Казахстан о годности к несению военной службы. Социально-правовые вопросы. Права и обязанности эксперта. Основные понятия, порядок назначения и проведения военно-врачебной экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при наркологических заболеваниях. Правила направления и оформления медицинской документации.
20	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы в наркологии	Предмет, задачи и организация судебно-наркологической экспертизы. Виды. Социально-правовые вопросы. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекунства; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования.

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
	Внутренние болезни
1	Курация больных соматическими заболеваниями.
2	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача-терапевта.
3	Интерпретация клинических анализов.
4	Интерпретация ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ.
5	Все виды инъекций.
6	Катетеризация мочевого пузыря в качестве помощника врача-терапевта.
7	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
8	Измерение артериального давления и определение пульса.

		әрекеттері үшін психикалық науқастардың жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес көмшілігінің критериилері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.
	Наркология	
1	ҚР халқына наркологиялық көмектерді ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері	Наркологиялық қызметердің жұмысын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексінің «психикалық бұзылыстар (аурулары) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету туралы» бөлімшесіне сәйкес наркологиялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматық мүдделері. Наркотикалық заттарды өндіру, тарату, айналымын реттейтін ҚР-ның заң актілері. Оларды бұзу жағдайындағы қылмыстық жауапкершіліктер. Наркологиялық стационарға алғашқы наркологиялық куаландыру және госпитализациялаудың (ерікті және еріксіз), қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларының, есеп беру-есепке алу медициналық құжаттарын, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куаландыру актісін жүргізу мен рәсімдеудің құқықтық негіздері.
2	ҚР наркологиялық қызметтің құрылымы, дамуы және ұйымдасытрылуы	ҚР халықына медициналық, әлеуметік, құқықтық наркологиялық көмектерді ұйымдастыру қағидалары. Жетілдірілген наркологиялық көмектердің жолдары. Наркологиялық ауруларды медициналық-әлеуметтік реабилитациялаудың наркологиялық Орталықтарын ұйымдастыру және оның құрылымы. Орталықтың мамандандырылған бөлімшелері.
3	Наркологияда динамикалық бақылауды жүзеге асыру ерекшеліктері	Нашақорларды есепке алу, диспансерлік бақылауларды жүзеге асыру. Ерікті және мәжбүрлі, шұғыл госпитализациялау жағдай мен ережесі. Наркологиялық аурулары бар адамдарды диспансерлік есепке алу және тоқтату ережесі мен қағидалары, есеп топтары (консультациялық және диспансерлік). Бірінші нарколгиялық куаландыруды жүргізу. Ерік-

		сіз жағдайда наркологиялық көмектерді жүргізу мен ұйымдастыру. Жасырын көмек көрсету тәртібі. Жасырын емдеу кабинеттерінің қызметтері мен міндеті және құрылымы. Нашақорларға мәжбүрлі дәрігерлік көмек көрсетудің негізгі шаралары. Белсенді динамикалық бақылаудың жүргізілуі. Кеңес беру және әлеуметтік көмектер көрсету. стационарлық және амбулаториялық көмектердің өзара сабақтастығы және өзге де ведомствалық мекемелермен байланыс. Нарколг-дәрігер жұмысының этика-деонтологиялық аспектілері. Құпиялылық. Дәрігер мен науқас арасындағы партнерлік қарым-қатынас. Дәрігерлік құпия.
4	Бас бостандығынан айыру орындарында наркологиялық ауруларға медициналық, әлеуметік-құқықтық көмектерді ұйымдастыру	Бас бостандығынан айыру орындарында есірткіге тәуелді ауруларға медициналық, әлеуметік-құқықтық көмектерді ұйымдастыру қағидалары (АҚТҚ жұқтырғандар, инъекциялы есірткіні қолданатындар, ЖҚТБ аурулар).
5	Наркологиялық аурулардың психопатологиялық бұзылыстардың симптоматикасының семиотикасы	Негізгі наркологиялық синдромдардың клиникалық көрінісі (психикалық тәуелділік, физикалық тәуелділіктер), нозологиялық арнайы симптомдар және жедел интоксикация синдромдары. Наркологиялық аурулар клиникасында психотикалық және психотикалық емес психопатологиялық симптоматикалар. Органикалық және функциональдық психикалық бұзылыстар. Болжам жасау және емдеу шараларын жоспарлаудағы синдромның рөлі. Наркологиялық аурулардың нозологиялық және синдромальды қағидалары. Наркологиялық ауруларды жіктеудегі клиникалық-динамикалық тәсілдер.
6	Наркологиядағы қазіргі зерттеу әдістері	Наркологияда қолданылатын зерттеу әдістері. Клиникалық, клиника-психопатологиялық, клиника-катамнестикалық әдістер: науқастармен әңгімелесу, анамнез жинау ережесі мен ерек-шеліктері, субъективті және объективті мәліметтер, тексерілу кезіндегі психикалық және наркологиялық жағдайды сипаттау тәртібі, алынған мәліметтерді талдау талаптары. Медициналық құжаттарды жүргізу және рәсімдеу тәртібі. Ағзадағы биологиялық сұйық-

16	Принудительное лечение больных алкоголизмом и наркоманиями	Нормативные акты, регулирующие принудительное лечение при наркологических заболеваниях. Показания, порядок назначения и применения, принудительных мер медицинского характера при алкоголизме и наркоманиях. Условия продления и прекращения. Тактика ведения и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Реабилитация, реадаптация. Прогноз.
17	Профилактика и медико-социальная реабилитация болезней зависимости	Принципы и этапы психопрофилактики и реабилитации в наркологии. Стратегии профилактических мероприятий. Виды профилактики по ВОЗ (первичная, вторичная, третичная), задачи и технологии профилактики. Организационные основы, принципы разработки. Медико-генетическое консультирование как предмет первичной профилактики болезней зависимости. Профилактика алкогольного синдрома плода. Стандарты профилактики наркомании, ВИЧ/СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН), других уязвимых групп, ВИЧ-инфецированных ПИН. Разработка реабилитационных программ при различных наркологических заболеваниях. Анализ эпидемиологических показателей для оценки эффективности профилактических мероприятий.
18	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в наркологии	Предмет, задачи и организация проведения медико-социальной экспертизы в наркологии. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при наркологических заболеваниях. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Критерии временной и стойкой нетрудоспособности при наркологических заболеваниях. Условия установления инвалидности, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения степени снижения трудоспособности (групп инвалидности). Оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.

		подходы к терапии наркологических больных. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Интенсивные методы терапии абстинентного синдрома: ультрабыстрой детоксикации, экстрокорпоральные методы детоксикации. Значение применения современных психотропных препаратов нового поколения: атипичных нейролептиков, антидепрессантов группы СИОЗСН в терапии наркологических заболевании. Противорецидивная поддерживающая терапия в наркологии (специфическая патогенетическая, неспецифическая). Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Лекарственные средства, вызывающие зависимость. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами.
14	Неотложная помощь в наркологии	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в наркологии. Основные клинические группы неотложных состояний в наркологии: экзогенная интоксикация (передозировка) ПАВ, тяжелый абстинентный синдром, тяжелый делирий, осложняющие абстинентный синдром, псевдоабстинетный синдром, нейролептический синдром, судорожные состояния и др. Диагностические критерии. Постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий (дезинтоксикация, экстракопоральная детоксикация, инфузионная терапия, симптоматическая терапия, терапия специфическими антогонистами опиатных рецепторов). Тактика ведения при купировании и профилактике осложнений.
15	Медицинское освидетельствование установления факта употребления психоактивных веществ (ПАВ)	Показания к назначению. Цели, задачи. Порядок направления и проведения медицинского освидетельствования. Нормативные акты, регламентирующие порядок проведения. Правила составления протокола медицинского освидетельствования и заключения.

		тықта есірткі заттарын анықтаудағы химия-токсикологиялық, иммунологиялық, жедел-тесттер. Параклиникалық әдістер: электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролы-магниттік резонанс, бас сүйек рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография, ликворды зерттеу т.б. Экспериментальді-психологиялық әдістер. Маскүнемдік сарапшыларының жұмысы. Әрбір әдістердің диагностикалық мүмкіндіктері, жүргізілу тәртібі, қарсы көрсетілімдері.
7	Алкогольдің әсерінен болатын психикалық және мінез-құлық бұзылыстары (маскүнемдік)	Ауыр алкогольді интоксикация және маскүнемдік диагностикасы мен саралаған диагностикасы. И.В. Стрельчук, Н.Н. Иванц, Е. Джеллинек, И.Н. Пятницканың маскүнемдікті клиникалық-динамикалық жіктемесі. Маскүнемдікке шалдықтыратын биологиялық, әлеуметтік-психологиялық факторлар. Ауыр маскүнемдік интоксикация клиникасы, кезеңдері, диагностиканың қосымша әдістері. Қарапайым, атипиялық, патологиялық маскүнемдік. Сараланған диагностика және шұғыл көмектер. Патологиялық маскүнемдіктің сот-психиатриялық бағасы. Маскүнемдік, жіктелуі. Маскүнемдіктің клиникалық динамикасы, диагностика критериилері. Алкогольді абстинентті синдром, құрылымы, клиникалық нұсқалары, белгілері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Алкогольді тәуелділік терапиясының қазіргі тәсілдері: сенсибилизациялық, шартты-рефлекторлы, психофармакотерапия, дезинтоксикация, психотерапия. Алкогольге тәуелділікті психикалық жеңуде психотерапияның рөлі. Еріктілік және анонимділік терапияның сәттілігін анықтау жағдайы. Реабилитация. Ремиссия, рецидивтер сапасы. Болжам. Медициналық-әлеуметтік салдары. Алкогольді деградация. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-наркологиялық сараптамалар. Стационарға госпитализациялау көрсеткіштері.
8	Маскүнемдік көпжүйелі ауру ретінде	Маскүнемдік көпжүйелі ауру ретінде. Коморбидтік патология. Деркезіндегі диагностика және сараланған диагностика. Соматикалық салдары, асқынулар (цирроз, кардиомиопатия, полиней-

		ропатия, ауыр улану, суицид қауіптілігі және т.б.). Маскүнемдік аурулары арасындағы өлімнің көбеюі және мүгедектік. әйелдер, жеткіншектер, егде жастағы адамдардың маскүнемдік ерекшеліктері. Қауіптілік ағымы. Ерте диагностика, жеткіншектердегі маскүнемдіктің клиникалық ерекшеліктері. Ұрпаққа маскүнемдіктің әсері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеу шаралары. Асқынулардың алдын алу. Реабилитация. Болжам.
9	Маскүнемдік (металкогольді) психоздар	Маскүнемдік (металкогольді) психоздар диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Даму және патогенез жағдайы. Диагностикалық критерийлері. Негізгі формалары: маскүнемдік делиря, маскүнемдік галлюциноз, сандырақ психоздары, маскүнемдік энцефалопатия, маскүнемдік депрессия, маскүнемдік эпилепсия, дипсомания. Ауыр делирияның қазіргі диагностикасы, жедел маскүнем энцефалопатия Гайе-Верник, Корсаковск психозы. Металкогольді психоз кезеңдері және болжам. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Болжам. Сараптама.
10	Наркотикалық заттектердің әсерінен болатын психикалық және мінез-құлық бұзылыстары	Наркомания диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Психикалық белсенді, есірткі заттар жіктемесі. Клиникалық формалары: опий (героин), гашиш, есірткілер тізіміне енетін седативті-ұйықтатын заттар (барбитураттар), кокаин, стимуляторлар, (амфетамин, эфедрин, первитин), галлюциноген. Нашақорлықты тудыратын биологиялық, жеке-психологиялық, әлеуметтік факторлар. Токсикоманиялық заттектер әсерінен болатын жедел, созылмалы интоксикация, психоз синдромдарының клиникалық белгілері. Клиникалық кезеңдері. Диагностика критериилері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Токсикоманиялық заттектерді шектен тыс пайдалану, шұғыл көмек. Политоксикомания. Маскүнемдік және тәуелділік синдромының қазіргі диагностика әдістері. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктері. Балалар мен

		Особенности клинических проявлений синдрома острой и хронической интоксикации, психозов, вызванных токсикоманическими веществами. Клинические стадии. Абстинентный, постабстинентный синдром: варианты, степень выраженности. Критерии диагностики. Закономерности и типы течения. Передозировка токсикоманическими веществами, неотложная помощь. Политоксикомании. Современные методы диагностики опьянения и синдрома зависимости. Сравнительно-возрастные особенности. Злокачественные варианты течения у детей и подростков. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Медико-социальные последствия. Роль семьи, общественных и медицинских организаций в профилактике токсикоманий и реабилитации больных. Прогноз. Экспертиза. Показания к госпитализации и принудительному лечению.
12	Клинико-диагностическое значение инструментально-лабораторных методов исследований при различных наркологических заболеваниях	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, ликвора. Значение исследования активности гамма-глутамилтрансферазы, оценка среднего корпускулярного объема эритроцитов, содержание фермента аспартатаминотрансферазы, иммуноферментного анализа определения уровня антител к опиоидам и др, Химико-токсикологические, химические, иммунологические, экспресс-тесты выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма, ногтях, волосах, проба Рапопорта, Мохова-Шинкаренко, электронные приборы. Значение электроэнцефалографии, компьютерной томографии и ядерно-магнитного резонанса и др. методов. Правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к проведению, наиболее значимые показатели.
13	Современные подходы к терапии наркологических заболеваний с точки зрения доказательной медицины	Основные принципы терапии наркологических заболеваний. Типы, методы, средства, мишени терапевтического воздействия. Психофармакотерапия, психотерапия и социотерапия наркологических больных. Этапы лечения и дифференцированные

		Профилактика общественно опасных действий. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Экспертиза. Показания к принудительному лечению. Прогноз.
10	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением наркотических веществ	Диагностика и дифференциальная диагностика наркомании. Классификация психоактивных, наркотических веществ. Клинические формы: опийная (героиновая), гашишная, седативно-снотворных средств (барбитуратов) внесенных в список наркотиков, кокаина, и других стимуляторов, (амфетаминов, эфедрина, первитина), галлюциногенами. Биологические, личностно-психологические, социальные факторы формирования наркомании. Особенности клинических проявлений синдрома острой и хронической интоксикации, психозов вызванных наркотическими веществами. Клинические стадии. Абстинентный, постабстинентный синдром: варианты, степень выраженности. Критерии диагностики. Закономерности и типы течения. Передозировка наркотическими веществами, неотложная помощь. Полинаркомании, осложненные наркомании. Современные методы диагностики наркотического опьянения и синдрома зависимости. Сравнительно-возрастные особенности. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Медико-социальные последствия. Роль семьи, общественных и медицинских организаций в профилактике наркоманий и реабилитации больных. Прогноз. Экспертиза. Показания к госпитализации и принудительному лечению.
11	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением веществ, не внесенных в список наркотиков (Токсикомании)	Диагностика и дифференциальная диагностика токсикомании. Медицинские критерии отличия наркотических и токсикоманических веществ. Клинические формы, классификация зависимости от седативно-снотворных средств (транквилизаторы бензодиазепинового ряда, барбитураты ненаркотического ряда), холинолитических средств, антигистаминовых средств, стимуляторов, летучих органических растворителей, никотина. Биологические, личностно-психологические, социальные факторы формирования токсикомании.

		жасөспірімдердегі токсикиманияның қатерлі түрлері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Медициналық-әлеуметтік салдары. Токсикомания профилактикасы мен науқастарды реабилитациялаудағы отбасының, қоғамдық және медициналық ұйымдардың рөлі. Болжам. Сараптама. Госпитализация және күштеп емдеу көрсеткіштері.
11	Есірткілер құрамына кірмейтін заттарды пайдаланудан болатын психикалық және мінез-құлық бұзылыстары	Токсикомания диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Есірткі және токсикомания заттарын ажыратудың медициналық критерийлері. Седативті-ұйықтатын заттектерге тәуелділік классификасы, клиникалық формалары (бензодиазепинді қатардағы транквилизаторлар, ненаркотикалық қатардағы барбитураттар), холинолитикалық заттар, антигистаминалық заттар, стимуляторлар, никотин. Токсикомания қалыптастыратын биологиялық, жеке-психологиялық, әлеуметтік факторлары. Токсикоманиялық заттектер әсерінен болатын жедел, созылмалы интоксикация, психоз синдромдарының клиникалық белгілері. Клини-калық кезеңдері. Диагностика критериилері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Токсикоманиялық заттектерді шектен тыс пайдалану, шұғыл көмек. Политоксикомания. Маскүнемдік және тәуелділік синдромының қазіргі диагностика әдістері. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктері. Балалар мен жасөспірімдердегі токсикиманияның қатерлі түрлері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Медициналық-әлеуметтік салдары. Токсикимания профилактикасы мен науқастарды реабилитациялаудағы отбасының, қоғамдық және медициналық ұйымдардың рөлі. Болжам. Сараптама. Госпитализация және күштеп емдеу көрсеткіштері.
12	Түрлі наркологиялық ауруларды зерттеудегі құрал-зертханалық әдістердің клиникалық-диагностикалық	Қанға жалпы клиникалық талдау жүргізу, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Гамма-глутамилтрансферазтар белсенділігін, эритроциттер көлемін, аспартатаминотрансфераз ферменттер

	маңызы	құрамын, опиодқа антидене деңгейіне анықтау. Ағзаның биологиялық сұйықтығында, тырнақта, шашта, есірткі заттарын анықтаудағы химия-токсикологиялық, химиялық, иммунологиялық, жедел-тесттер, Рапопорт, Мохова-Шинкаренко сынамалары, электронды құралдар. Электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс және т.б. әдістердің мәні. Әдістерді тағайындау, таңдау ережелері, көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдер.
13	Дәлелді медицина тұрғысынан наркологиялық аурулардың қазіргі терапиясы	Наркологиялық аурулар терапиясының негізгі қағидалары. Терапиялық әсер ету типтері, әдістері және құралдары. Наркологиялық науқастарға жүргізілетін психофармакотерапия, психотерапия және әлеуметтік терапия. Наркологиялық науқастар терапиясындағы сараланған тәсілдер мен емдеу кезеңдері. Терапия түрлері. Абстиненттің синдром терапиясының қарқынды әдістері: ультражылдам детоксикация, детоксикацияның экстрокорпоральді әдістері. Қазіргі психотропты препараттарды қолданудың мәні: наркологиялық ауруларды емдеудегі атипиялы нейролептиктер, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар. Таңдау, көрсетілім, қарсы көрсетілім, асқыну қағидалары. Психофармакотерапияның емдік нәтижелері. Терапиялық резистенттік полипрагмазия, комплайнс мәселелері. Тәуелділік туғызатын дәрілік заттар. Психикалық бұзылыстары бар науқастарға терпаияның клиникалық сипаттамасын бағалаудың стандартталған шкаласы.
14	Наркологиядағы шұғыл көмек	Наркологиядағы шұғыл жағдайдың диагностикасы және сараланған диагностика алгоритмі. Наркологияда шұғыл жағдайдың негізгі клиникалық топтары: экзогенді интоксикация, ауыр абстинентік синдром, ауыр делиря, нейролептикалық синдром, ұстамалы жағдай және т.б. Диагностикалық критерийлері. Диагноз қою, реанимациялық шараларды жүргізу (дезинтоксикация, экстракопоральді детоксикация, инфузионды терапия, симптоматикалық терапия). Асқынудың алдын алу шаралары.
15	Психобелсенді заттектер пайдалану фактісін	Тағайындау көрсеткіштері. Мақсаты мен міндеттері. Медициналық куәландырылуды жүргізу

		профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современны подходы к терапии алкогольной зависимости: сенсибилизирующая, условно-рефлекторная, психофармакотерапия, дезинтоксикация, психотерапия. Роль психотерапии в преодолении психической зависимости от алкоголя, добровольность и анонимность как важные условия успешности терапии. Реабилитация. Качество ремиссии, рецидивы. Прогноз. Медико-социальные последствия. Алкогольная деградация. Медико-социальная, военная, судебно-наркологическая экспертиза. Показания к направлению и госпитализации в стационар.
8	Алкоголизм как полисистемное заболевание	Алкоголизм как полисистемное заболевание. Коморбидная патология. Своевременная диагностика и дифференциальная диагностика. Соматические последствия, осложнения (циррозы, кардиомиопатии, полинейропатии, тяжелые отравления, риск суицида и др.). Инвалидизация и повышение смертности среди больных алкоголизмом. Особенности алкоголизма у женщин, подростков и лиц пожилого возраста. Злокачественность течения. Ранняя диагностика, клинические особенности алкоголизма у подростков. Влияние алкоголизма на потомства, алкогольный синдром плода. Тактика ведения и наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной. Терапия сопутствующих соматических, неврологических расстройств, профилактика осложнении. Реабилитация. Прогноз.
9	Алкогольные (металкогольные) психозы	Диагностика и дифференциальная диагностика алкогольных (металкогольных) психозов. Условия развития и патогенез. Диагностические критерии. Классификация, основные формы: алкогольный делирий, алкогольный галлюциноз, бредовые психозы, алкогольные энцефалопатии, алкогольная депрессия, алкогольная эпилепсия, дипсомания. Своевременная диагностика тяжелых форм делирия (профессиональный, мусситирующий), острой алкогольной энцефалопатии Гайе-Вернике, Корсаковского психоза. Закономерности течения, патоморфоз и прогноз металкогольных психозов.

		Клинико-динамический подход к классификации наркологических заболеваний. Основные варианты течения наркологических заболеваний.
6	Современные методы исследования в наркологии	Методы исследования, применяемые в наркологии. Клинический, клинико-психопатологический, клинико-катамнестический методы: особенности и правила ведения беседы, сбора анамнеза у наркологических больных, субъективные и объективные сведения, порядок описания психического и наркологического состояния на момент обследования, сбор катамнестических сведений, анализ полученного материала. Правила оформление и ведения медицинской документации. Химико-токсикологические, иммунологические, экспресс-тесты выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма. Параклинические методы: электроэнцефалография, компьютерная томография и ядерно-магнитный резонанс, рентгенография черепа, М-эхо, реоэнцефалография, исследование ликвора и др. Экспериментально-психологические методы. Работа кабинета экспертизы опьянения. Диагностические возможности каждого метода, основные правила проведения, показания противопоказания к проведению.
7	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением алкоголя (Алкоголизм)	Диагностика и дифференциальная диагностика острой алкогольной интоксикации и алкоголизма. Клинико-динамическая классификация алкоголизма И.В. Стрельчука, Н.Н. Иванца, Е. Джеллинека, И.Н. Пятницкой. Биологические и социально-психологические факторы и патогенез формирования алкоголизма. Клиника острой алкогольной интоксикации, степени, варианты, дополнительные методы диагностики. Простое, атипичное, патологическое опьянение. Дифференциальная диагностика, тактика ведения и неотложная помощь. Судебно-психиатрическая оценка патологического опьянения. Алкоголизм, классификация. Клиническая динамика алкоголизма, критерий диагностики. Алкогольный абстинентный синдром, структура, клинические варианты, степень выраженности. Закономерности и типы течения алкоголизма (прогредиентность, злокачественность). Тактика ведения и наблюдения,

	бекітудің медициналық куәландырылуы	тәртібі және оны реттейтін нормативтік актілер. Медициналық куаландырылу мен қорытынды жасау хаттамасы толтыру тәртіптері.
16	Маскүнемдік пен нашақорлықтан мәжбүрлі емдеу	Нашақорлықтан мәжбүрлі емдеуді реттейтін нормативтік актілер. Маскүнемдік пен нашақорлық кезіндегі көрсеткіштер, ем тағайындау тәртібі және қолдану, медициналық мәжбүрлі шаралар. Созу және тоқтату жағдайлары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері.
17	Тәуелділік аурулардың медициалық-әлеуметтік реабилитациясы және профилактикасы	Наркологияда психопрофилактика және реабилитация кезедері мен қағидалары. Профилактикалық шаралардың стратегиясы. ДДСҰ бойынша профилактика түрлері (бірінші, екінші, үшінші), профилактиканың технологиялары мен міндеттері. Медициналық-генетикалық кеңес беру тәуелділік ауруының бірінші профилактикасы ретінде. Маскүнемдік синдром профилактикасы. Инъекциялы есірткіні қолданатындардағы (ИЕҚ), басқа да қауқарсыз топтардағы АҚТҚ\ЖҚТБ, ИЕҚ АҚТҚ инфекцияланғандардың, АҚТҚ өмір сүретіндердің, есірткіқұмарлардың алдын алу стандарттары. Түрлі наркологиялық аурулар кезіндегі реабилитациялық бағдарламалар жасау. Профилактикалық іс-шаралардың нәтижелік бағасы үшін эпидемиологиялық талдау көрсеткіштері.
18	Наркологияда медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Наркологияда медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициалық құжаттамаларды, куә-ландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Наркологиялық аурулар кезінде уақытша және тұрақты жұмысқа қабілетсіздік критериилері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.

19	Наркологияда әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Әскери-дәрігерлік наркологиялық сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері. әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Әскери қызметке жарамдылық туралы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі бұйрығының негізгі ғағидалары. Сарапшының міндеттері мен құқықтары. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Наркологиялық аурулар кезінде бағалау критериилері мен тағайындау негіздемелері. Медициалық құжаттамаларды рәсімдеу тәртіптері.
20	Наркологияда сот-психиатриялық сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары,соттылық,соттылықеместуралытүсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критериилері мен тағайындау негіздемелері. Медициалық құжаттамаларды жүргізу, куәланды-ру актіні рәсімдеу тәртіптері.күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңсыз есірткі заттарын тарту әрекеттері үшін наркологиялық аурулардың қылмыстық жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес кемшілігінің критериилері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.

3	Особенности осуществления динамического наблюдения в наркологии	Выявление и учет наркологических больных, осуществление диспансерного наблюдения. Порядок и условия добровольной и недобровольной, неотложной госпитализации. Принципы и порядок установления и прекращения диспансерного наблюдения лиц с наркологическими заболеваниями, (консультативная и диспансерная) группы учета. Проведение первичного наркологического освидетельствования. Организация наркологической помощи, оказываемой в недобровольном порядке. Правила предоставления анонимной помощи. Структура, задачи и функции кабинета анонимного лечения. Организация принудительных мер медицинского характера в отношении лиц, страдающих наркологическими заболеваниями. Осуществление активного динамического наблюдения. Оказание консультативной и социальной помощи. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи, и с другими ведомственными учреждениями. Этико-деонтологические аспекты работы врача-нарколога. Конфиденциальность. Партнерские взаимоотношения врача и больного, отношение к врачебной тайне и проблема стигматизации, созависимости.
4	Организация медицинской, социально-правовой помощи наркологическим больным в местах лишения свободы	Принципы организации медико-социальной и правовой помощи больным наркозависимостью пребывающих в местах лишения свободы: наркопотребителям, ВИЧ-инфицированным, потребителям инъекционных наркотиков (ПИН), больным СПИД, ЛЖВИЧ (лица, живущие с ВИЧ).
5	Семиотика психопатологической симптоматики при наркологических заболеваниях	Клинические проявления основных наркологических синдромов (психической зависимости, изменения толерантности, физической зависимости), нозологическая специфичность симптомов и синдромов острой интоксикации. Психотическая и непсихотическая психопатологическая симптоматика в клинике наркологических заболеваний. Органические и функциональные психические расстройства. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза. Нозологический и синдромальный принципы классификации наркологических заболеваний.

		наблюдение за социально опасными больными. Ответственность душевно больных за совершение противоправных действий. Медицинские меры по профилактике общественно опасных действий психически больных. Критерии вменяемости и невменяемости. Психические расстройства, обусловливающие состояние невменяемости при правонарушениях. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опека, показания для наложения опеки.
Наркология		
1	Социально-правовые основы организации наркологической помощи населению в РК	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность наркологической службы. Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании наркологической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Законодательные акты РК, регулирующие производство, распространение, оборот употребление наркотических веществ. Уголовная ответственность за их нарушение. Правовые основы первичного наркологического освидетельтвования и госпитализации (добровольной и недобровольной) в наркологический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, направлении, актов освидетельствования медико-социальных экспертиз.
2	Организация, структура и развитие наркологической службы в РК	Принципы организации медицинской, социальной, правовой наркологической помощи населению РК. Современные пути совершенствования наркологической помощи. Структура и организация наркологических Центров медико-социальной реабилитации наркологических заболеваний (ЦМСРНЗ), наркологических диспансеров, кабинетов. Принципы устройства и профилирования отделений ЦМСРНЗ.

3.3 Резиденттердің өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары үлгісі (РӨЖ)

№	РӨЖ мазмұны
Ішкі аурулар	
1	Соматикалық сырқаттар бар науқастарды курациялау.
2	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде медициналық құжаттарды жүргізу.
3	Клиникалық анализдер интерпретациясы.
4	ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ интерпретациясы.
5	Бүкіл инъекция түрлері.
6	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде несеп қуығының катетеризациясы.
7	Тәуліктік, апталық рациондағы тағам калориясын, биологиялық қуаттылығын анықтау және азық-түлік пен дайын тағам сапасын органолептикалық анықтау.
8	Артериялық қан қысымын өлшеу және пульсті анықтау.
9	Өзге бөлімшелердегі консилиумдар мен консультацияларға қатысу.
10	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде бөлімшелердегі кезекшілік.
11	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде қабылдау бөліміндегі кезекшілік.
12	Кітапханада, интернетте жұмыс жасау.
13	Резидентура тағылымгерлер портфолио құрастыру.
Стационардағы психиатрия – 1, 2	
1	Психикалық ауруға шалдыққан науқастарды курациялау.
2	Психиатриялық клиникада медициналық құжаттарды жүргізу.
3	Клиникалық анализдер интерпретациясы.
4	ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ интерпретациясы.
5	Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот сараптамалары үшін куәландыру жолдамалары мен акттерін рәсімдеу.
6	Өзге бөлімшелердегі консилиумдар мен консультацияларға қатысу.
7	Әдістемелік жұмыстар, таблицалар, кестелер, глоссарийлер құрастыру.
8	Психикалық аурулар диагностикасы мен емдеу хаттамаларын құрастыру.
9	Клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларға презентациялар, баяндамалар дайындау.
10	Айыпкерлер мен күдіктілердің ақыл-есі дұрыстығына күмәнданған жағдайда қорытында жасау.
11	Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының заңға қайшылығы жоқ қажетті әрекеттерін қолдану туралы қорытынды жасау.
12	Куәгердің немесе зардап шегушінің, жауап берушінің психикалық жағдайы туралы қорытынды жасау.

13	Медициналық мекемеде, тергеу изоляторында, сотта, тергеушінің кабинетінде СПЭ жүргізу.
14	Сот психиатриясы мәселелері бойынша сот және тергеу органдарының қызметкерлеріне кнцультация жүргізу.
15	Сот психиатриясы бойынша есептер жасау.
16	Бөлімшеде кезекшілік.
17	Қабылдау бөліміндегі кезекшілік.
18	Дәрігер көмекшісі ретінде жедел жәрдем мамандандырылған бригадасындағы кезекшілік.
19	Интернетте, кітапханада жұмыс жасау.
20	Резидентура тағылымгерлер портфолио құрастыру.
Амбулаториялық-емханалық психиатрия	
1	Учаскелік врач-психиатр кабинетіндегі жұмыс.
2	Уақытша және тұрақты еңбекке қабілетсіздік сараптамасы бойынша жұмыс.
3	Күндізгі стационарда жұмыс жасау.
4	Кризистік орталық кабинетінде жұмыс.
5	Диспансерлік есепте тұратын пациенттер патронажы.
6	Амбулатория қабылдауында науқасқа кеңес беру.
7	Үйге шақырған науқастарға қызмет көрсету.
8	Медициналық құжаттамаларды рәсімдеу.
9	Клиникалық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар дайындау.
10	әлеуметтік маңызды аурулар туралы пациенттерге білім беру.
11	Салауатты өмір салты қағидаларын қалыптастыру бойынша жұмыс.
12	Участкте әлеуметтік аз қорғалған халықпен жұмыс.
13	Кітапханада, интернетте жұмыс.
14	Резидентура тағылымгерлер портфолио құрастыру.
Наркология	
1	Наркологиялық ауруларды курациялау.
2	Наркологияда медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Наркологиялық аурулардың клиникалық талдамаларының интерпретациясы.
4	ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ, ЭПО нәтижелерін интерпретациялау.
	Токсикологиялық, ферменттік және өзге де тестердің, Рапопорт, Мохова-Шинкаренко сынамаларының нәтижелерін интерпретациялау, ағзаның биологиялық сұйықтығында есірткі заттарын анықтаудағы электрондық құралдардың көрсеткіштері.

		Критерии временной и стойкой нетрудоспособности при психических заболеваниях. Условия установления инвалидности, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения степени снижения трудоспособности (групп инвалидности), оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.
15	Организация и проведение военно-врачебной экспертизы в амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, задачи и организация военно-врачебной психиатрической экспертизы в психиатрии. Социально-правовые вопросы. Основные положения приказа Министра обороны Республики Казахстан о годности к несению военной службы. Права и обязанности эксперта. Основные понятия, порядок назначения и проведения военно-врачебной экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила направления и оформления медицинской документации в амбулаторных условиях.
16	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы в амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, задачи и организация амбулаторной судебно-психиатрической экспертизы. Виды. Социально-правовые вопросы судебной психиатрии. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекунства; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы и принудительного лечения. Симуляция психических расстройств, ее формы, распознавание и судебно-психиатрическая оценка. Активное динамическое

		Дифференциальные отличия легкой умственной отсталости от пограничной. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Уход и надзор. Реабилитация. Прогноз Медико-социальная, судебная военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар. Медико-социальная и психолого-педагогическая помощь.
12	Психические расстройства, специфические для детского возраста	Диагностика и дифференциальная диагностика тревожно-фобических расстройств детского возраста в амбулаторных условиях. Элективный мутизм. Реактивное расторможенное расстройство. Транзиторное тикозное расстройство. Энурез, энкопрез и др. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар. Медико-социальная и психолого-педагогическая помощь.
13	Ранняя диагностика неотложная помощь при ургентных состояниях в психиатрии на догоспитальном этапе	Диагностика и дифференциальная диагностика неотложных состояний в амбулаторных условиях: психомоторного возбуждения, психомоторного ступора, агрессивного поведение, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело протекающего делирия, фебрильная шизофрения, отравления психоактивными веществами, эпилептического статуса, коматозных состояний, социально опасного поведения при аффективно-шоковых состояниях, остром галлюцинозе, паранойде и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения, тактика ведения и наблюдения, неотложная помощь. Профилактика, коррекция осложнений. Прогноз. Показания к госпитализации в стационар.
14	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, задачи и организация медико-социальной экспертизы в амбулаторных условиях. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования.

5	Наркологиялық ауруларды емдеу мен диагностиканың оқу хаттамаларын жасау.
6	Әдістемелік құралдар, кестелер мен сызбалар, глоссарий құрастыру.
7	Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-наркологиялық сараптамалар үшін медициналық куәландыру актілерін және жолдамалар рәсімдеу.
8	Заңмен қарастырылған медициналық сипаттағы күштеу шараларын қолданудың қажеттілігі туралы қорытынды жасау.
9	Медициналық мекемелерде, тергеу изоляторындағ сотта, тергеушінің кабинетінде СНЭ өткізу.
10	Сот наркологиясы мен психиатрия мәселелері бойынша сот және тергеу органдары қызметкерлеріне консультация беру.
11	Сот наркологиясы бойынша есеп құрастыру.
12	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға презентация, баяндамалар әзірлеу.
13	Басқа бөлімшелердегі консилиум мен консультацияларға қатысу.
14	Бөлімшелерде, қабылдау орындарындағы кезекшіліктер.
15	Дәрігер көмекшісі ретінде мамандандырылған жедел көмек бригадасындағы кезекшілік.
16	Кітапханада, интернетте жұмыс.
17	Резидентура тағылымгерлер портфолио құрастыру.

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспары үлгісі

№	Тақырыптары
	Медициналық психология
1	Медициналық психологияның өзекті мәселелері.
2	Тұлға ерекшеліктерінің психологиялық мәні.
3	Психологиялық феномендер мен патопсихологиялық симптомдар қағидалары мен мәселелері.
4	Девиантты мінез-құлық психологиясының өзекті мәселелері.
	Сексопатология
1	Қазіргі сексопатологияның өзекті мәселелері.
2	Сексопатологияның медициналық және құқықтық аспектілері.

3	Жыныстық бұзылыстар терапиясы мен диагностикасының қазіргі амалдары.
4	ҚР халқына сексопатологиялық көмек көрсетуді жетілдіру перспективалары.
Психотерапия	
1	Психотерапияның өзекті мәселелері.
2	Психотерапияның қазіргі концептуальдық бағыттары.
3	ҚР халқына психотерапиялық көмек көрсетуді жетілдіру перспективалары.
4	Дәстүрлі психотерапия мен экстрасенсорлы емшіліктің өзекті мәселелері.
Психиатриядағы функционалды диагностика	
1	Психиатриядағы функционалды диагностика әдістерінің диагностикалық маңызы, қазіргі перспективалары.
2	Психикалықаурулар терапиясы нәтижелілігін қадағалауды бағалау және диаг-ноз негіздемесі үшін функционалды диагностикалар әдістерін оңтайлы таңдау.
Психиатриядағы клиникалық фармакология	
1	Дәлелді медицина бағытындағы психиатрияда клиникалық фармакотерапияның өзекті мәселелері.
2	Психиатрия клиникасындағы негізгі ұтымды фармакотерапия.
3	Психиатрияда клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері.
Психиатриядағы клиникалық зертханалық диагностика	
1	Зерттеудің клиникалық-зертханалық әдістері және олардың психикалық аурулар-ды диагностикалаудағы маңызы.
2	Психикалық аурулардың этиологиясы мен патогенезінде клиникалық-зертханалық зерттеу әдістерінің соңғы жетістіктері (нейроиммунологиялық, нейроэндокриндік, генетикалық, биохимиялық т.б.).
Психиатриядағы нутрициология	
1	Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру.
2	Ұзақ уақыт психофармакотерапияны пайдаланатын психикалық науқастар үшін емдік тамақтану қағидаларының патогенетикалық негіздемесі.

9	Посттравматические стрессовые, расстройства. Психогенные (реактивные) психозы, посттравматический стрессовый синдром	Диагностика и дифференциальная диагностика реактивных психозов, острой реакции на стресс, посттравматического стресса, расстройств адаптации в амбулаторных условиях. Клинические типы, проявления. Патоморфоз, варианты течения посттравматических стрессовых расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
10	Расстройства личности и поведения в зрелом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика расстройств личности и поведения в амбулаторных условиях. Критерий диагностики, систематика расстройств личности (психопатий) П.Б. Ганнушкина, О.В. Кербикова. Классификация, клинические проявления. Параноидное, шизоидное, диссоциальное, эмоционально неустойчивое, истерическое, ананкастное, тревожное, зависимое расстройство личности. Статика и динамика психопатий и особенности формирования дезадаптивных моделей поведения в сравнительно-возрастном плане. Понятие компенсации и декомпенсации. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Фармакологическая и психотерапевтическая коррекция нарушений поведения, роль групповых методов психотерапии в период декомпенсаций. Реабилитация и реадаптация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
11	Умственная отсталость	Диагностика и дифференциальная диагностика умственной отсталости в амбулаторных условиях. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Дифференцированные и недифференцированные формы, современные методы диагностики. Задержки психического развития.

6	Бредовые и другие психотические расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика бредовых и других психотических расстройств в амбулаторных условиях: параноя, инволюционный параноид, острое полиморфное психотическое расстройство, индуцированные бредовые расстройства и др. Шизоаффективные расстройства. Клинические проявления, закономерности течения. Диагностические критерии. Тактика ведения и наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Профилактика общественно-опасного поведения. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
7	Расстройства настроения (аффективные расстройства)	Диагностика и дифференциальная диагностика аффективных расстройств в амбулаторных условиях Клинические проявления депрессивных и маниакальных фаз. Атипичные фазы. Тактика ведения и динамического и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Опасность суицида, уход и надзор за больными. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
8	Невротические, связанные со стрессом, и соматоформные расстройства. Поведенческие синдромы, связанные с физиологическими нарушениями и физическими факторами	Диагностика и дифференциальная диагностика невротических, связанных, со стрессом, и соматоформных расстройств. Основные концепции в происхождении невротических расстройств. Клинические типы, проявления невротических расстройств: тревожно-фобические, обсессивно-компульсивные, панические расстройства. Неврастения, истерические (конверсионные), диссоциативные, соматоформные, психосоматические расстройства. Расстройства пищевого поведения, нарушения сна и др. Патоморфоз. Варианты течения невротических расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.

4.2 Тәжірибелік сабақтардың тақырыптық жоспары үлгісі мен мазмұны

№	Тақырып	Мазмұны
	Медициналық психология	
1	Медициналық, клиникалық психология	Жалпы және жеке медициналық психология, мақсаты мен міндеттері. Басқа медициналық және психологиялық ғылымдармен пәнаралық байланысы. Негізгі бөлімдері. Патопсихология, жалпы тұлға психологиясы, сараланған, жас ерекшелік, әлеуметтік, әскери психология, психогигиена, психопрофилактика т.б. Медициналық психологияның теориялық-әдіснамалық мәселелері. Психосоматикалық және соматикалық өзара ықпал туралы ілім. Эволюцияның дербестігі, постнатальдық онотогенез кезеңдері. Негізгі концепциялары.
2	Медициналық психологияның негізгі зерттеу әдістері	Зерттеу әдістерінің жіктелуі. Клиникалық-психологиялық, тәжірибелік-психологиялық, патопсихологиялық, нейропсихологиялық. Клиникалық-психологиялық жағдайды, тұлға ерекшелігін, әлеуметтік-психологиялық жағдайды, еңбекке қабілеттілікті, жұмысқа жарамсыздықты, мүгедектікті, психологиялық ақауларды есепке ала отырып түрлі нозологиялық топтарда жүргізілететін психологиялық диагностика әдістері.
3	Психологиялық диагноз	Дәрігер қызметіндегі психологиялық білімнің маңызы. Психологиялық диагноз түсінігі. Пациенттің, отбасының, терапиялық топтардың психологиялық ахуалын сипаттайтын көрсеткіштерді бағалау. Жеке адам және халық денсаулығын психологиялық бағалау.
4	Патопсихологиялық семиотика	Таным процестерінің психологиялық және патопсихологиялық сипаттамасы, соматикалық және психикалық патология кезінде лардың көрініс беруі мен өзгеру ерекшеліктері. Психикалық аурулардағы психикалық феномендар мен патопсихологиялық синдромдар. Девианттық мінез-құлықтың психологиялық түрлері.
5	Науқас психологиясы	Науқас психологиясы, дәрігер тұлғасы, өзара байланысы. Түрлі соматикалық және психикалқ аурулар кезіндегі сырқат психологиясының негізгі заңдылықтар. Жас ерекшелік аспектілері.

		Аурудың ішкі көрінісі, ауруға қатынасы, зерттеу әдістері, психикалық феноменнің нозологиялық ерекшелігі. Анықтайтын факторлары мен коррекция әдістері.
6	Емдік ықпалдастықтың психологиялық аспектілері	«Дәрігер-пациент» жүйесіндегі серіктестік өзара ықпалдастық. Кәсіби құпия. Емдеу процесіне психологиялық ықпалдың негізгі қағидалары. Қажетті психологиялық контакт пен терапиялық альянс құру. Медицинналық ұжымдаға әріптестік қарым-қатынас. Кәсіби деформация мәселесі. Этикалық-деонтологиялық аспектілер. Биомедициналық этика қағидалары.
7	Психологиялық профилактика	Балалар мен жасөспірімдердегі психологиялық, психикалық жарақаттарды, психосоматикалық бұзылыстардың алдын алу жұмыстары. Созылмалы және ауыр сырқаттары бар науқастарға психилолгиялыққолдау көрсету. Жеке, отбасылық, топтық психологиялық көмек пен психокоррекцияны жүзеге асыру.
8	Медициналық психологиядағы шұғыл көмектер	Төтенше жағдайларда нозологиялық және жас ерекшеліктерін есепке ала отырып шұғыл психологиялық көмек көрсету. Жіті психологиялық және психикалық жарақаты бар балаларға шұғыл жедел жәрдем көрсету.
9	Психологиялық кеңес беру, психотерапия	Негізгі қағидалары мен әдістері. Еркіндік пен құпиялылықты сақтай отырып тест, психоәлеуметік консультация өткізу, оның ішіне есірткі тұтынушыларды бас бостандығынан айыру орындарында, АҚТҚ-инфекцияландырылған ИНТ, ЖҚТБ-мен ауратындарға, АҚТҚ-мен өмір сүреіндерге. Дәрілік және дәрілік емес терапияның психологиялық аспектілері. Операциға, протез жасауға дайындық. Психологиялық көмек көрсету.
Сексопатология		
1	ҚР халыққа сексологиялық жәрдемді ұйымдастыру	ҚР халыққа сексологиялық жәрдемді ұйымдастырудың қағидалары мен негізгі міндеттері.
2	ҚР халыққа сексологиялық жәрдемді беруді реттейтін нормативтік-құқықтық актілер	2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексінің «психикалық бұзылыстар (аурулары) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек

4	Органические, включая симптоматические, психические расстройства (психоорганический синдром, деменции, делирий, амнестические, когнитивные и др.)	Диагностика и дифференциальная диагностика психоорганического синдрома, его основные варианты, деменции, делирия, амнестических, когнитивных и др. расстройств при органических, экзогенно-органических и самотогенных заболеваниях (в связи с травмой, эпилепсией, интоксикацией, радиацией, инфекциями, опухоли и.др.) в амбулаторных условиях. Клинические проявления, особенности течения в различные периоды, диагностические критерии. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
5	Шизофрения, шизотипические расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика шизофрении, шизотипических расстройств в амбулаторных условиях. Клинические проявления. Продуктивные и негативные симптомы шизофрении. Основные клинические (формы) типы шизофрении: гебефренический, кататонический, параноидный, недифференцированный, постшизофреническая депрессия, простой, остаточный и другие редкие типы. Шизотипические расстройства. Диагностические критерии. Закономерности и типы течения (непрерывный, приступообразно-прогредиентный (шубообразный), рекуррентный (периоди¬ческий). Тактика ведения и динамического и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные подходы к терапии шизофрении. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза, исход: полная и неполная ремиссия, конечные состояния, понятие шизофренического дефекта. Этико-деонтологические проблемы. Возрастные особенности. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.

		и ведения учетно-отчетной медицинской документации, направлении, актов освидетельствования медико-социальных экспертиз.
2	Амбулаторная психиатрическая помощь. Структура и организация психоневрологического диспансера, работы кабинета участкового психиатра	Принципы организации амбулаторной психиатрической помощи населению РК. Пути развития и совершенствования. Структура и организация психоневрологического диспансера, работы кабинета участкового психиатра. Другие виды амбулаторной помощи (дневной стационар, лечебно-трудовые мастерские). Основные функции и задачи. Организация патронажа. Особенности организации психиатрической помощи детям, подросткам, лицам преклонного возраста. Порядок обследования, организация лечения и наблюдения, надзора и ухода, констатация смерти, вскрытия, правила переписки с другими ведомственными учреждениями, выдача справок, выписка рецептов. Организация неотложной психиатрической помощи. Права и обязанности администрации, врача, среднего и младшего персонала. Этические аспекты работы участкового врача-психиатра. Врачебная тайна в психиатрии. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи.
3	Особенности осуществления динамического и активно динамического наблюдения в психиатрии	Выявление и учет психически больных, осуществление динамического наблюдения. Порядок и условия добровольной и недобровольной, неотложной госпитализации. Принципы и порядок установления и прекращения диспансерного наблюдения лиц с психическими и поведенческими расстройствами. Консультативная и диспансерная группы учета. Основные пять групп динамического диспансерного учета. Осуществление активного динамического наблюдения, показания. Правила проведения первичного психиатрического освидетельствования. Организация психиатрической помощи, оказываемой в недобровольном порядке. Организация принудительных мер медицинского характера в отношении лиц, страдающих психическими расстройствами на амбулаторном этапе. Оказание консультативной и социальной помощи. Деонтология в психиатрии. Партнерские взаимоотношения врача и больного, отношение к врачебной тайне и проблема стигматизации.

		көрсету туралы» бөлімшесіне сәйкес сексопатологиялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматық мүдделері. Психиатриялық стационарға алғашқы психиатриялық куәландырудың және госпитали-зациялаудың (ерікті және мәжбүрлі) құқықтық негіздері, қауіпсіздік шаралары, есеп беру-есепке алу құжаттарын, жолдамаларды, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куәландыру актілерін жүргізу мен рәсімдеу.
3	Сексологиядағы қалыпты және патологиялық психофизиология	Адамның жыныстық функциясының қалыпты және патологиялық психофизиологиялық мәселелері. Ерлермен әйелдердегі сексуальды реакцияларының физиологиялық сипаттамасы. Жыныстық функция бұзылысының этиологиясы мен патогенезі.
4	Сексуальды бұзылыстардың жіктемесі	Сексуальды бұзылыстардың жіктемесі. Негізгі түсініктер: сексуальды перверсия, симптоматикалық перверсия, сексуальды девиация.
5	Сексуальды бұзылыстардың негізгі клиникалық белгілері	Сексологиялық аурулардың негізгі клиникалық сипмтомдары мен синдромдары. Сексульды бұзылыстардың диагностикалық критерийлері.
6	Сексопатологиядағы зерттеу әдістері	Сексопатологиядағызерттеуәдістері.Сексологиялық анемнездер жинау, неврологиялық, урогенитальдық және эндокринолгиялық статустың сипаттамасы, жыныс конституциясын анықтау, жұбайлардың әлеуметтік-психологиялық және сексуальды-мінез-құлықтық адаптациясын анықтау.
7	Сексологиядағы иммунология, репродукция және медициналық генетика негіздері	Сексологиядағы иммунология, репродукция және медициналық генетика негіздерінің мақсаттары мен міндеттері. Негізгі ұғымдары. Сексология мен сексопатологиядағы иммунология, репродукция және медициналық генетиканың маңызы мен рөлі.
8	Соматикалық және психикалық аурулар кезіндегі сексуальды бұзылыстар	Соматикалық аурулар кезіндегі сексуальды бұзылыстар. Психикалық аурулар, маскүнемдік, нашақорлық, уытқұмарлық кезіндегі сексуальды бұзылыстар. Крипторхизм, туындау себептері мен емдеу принциптері.
9	Жыныстық бұзылысты сот-медициналық сараптау мәселелері	Жыныстық бұзылысты сот-медициналық сараптаудың негізгі мәселелері, отбасы-сексуальдық қатынас мәселелері бойынша жеке консультациялар жүргізу.

10	Сексопатологиядағы терапия мен психотерапия қағидалары	Сексопатологиядағы психотерапия. Сексопатологиядағы емдеудің физиотерапиялық, шипажайкурортттық әдістері, фармакотерапия принциптері, жыныстық бұзылыстардағы гормонотерапия. Сексологиялық бұзылыстарды хирургиялық жолмен емдеу.
Психотерапия		
1	ҚР-да психотерапиялық көмекті ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық мәселелері	ҚР-да психотерапиялық қызметтің құрылымы мен ұйымдастыру қағидалары. Психотерапиялық бөлімшелер, кабинеттер, көмек беру орталықтары. Негізгі міндеттері мен мақсаттары. Психотерапияның стратегиясы.
2	Психотерапия моделі	Психотерапияның дәстүрлі моделдері. Психикалық, мінез-құлықтық және соматикалық бұзылыстарды емдеудегі психотерапияның міндеттері мен мақсаттары.
3	Психотерапияның міндеттері мен әдістері	Бірінші, екінші, үшінші психотерапия жүйесіндегі психотерапияның міндеттері мен әдістері. Әлеуметтік гигиена, психогигиена және психопрофилактиканың негізі.
4	Психотерапия әдістерінің жіктелуі	Психотерапияны қолданудың дәстүрлі амалдары, олардың міндеттері мен айырмашылықтары. Жалпы және арнайы психотерапия әдістері. Мақсаттары мен міндеттері. Жағымды және жағымсыз көрсеткіштері. Нәтижені таңдау қағидалары.
5	Психоанализ және психоаналитикалық психотерапия	Негізгі түсінік. Психоанлитикалық бағдарлы психотерапия. Анықтамасы. Мақсат-міндеттері. Психоаналитикалық психотерапияның түрлері. Жағымды көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-құлықтық және соматикалық бұзылыстарды емдеудегі нәтижелері мен таңдау принциптері.
6	Қысқа уақытты динамикалық психотерапия	Негізгі түсініктер. Қысқа уақытты динамикалық психотерапия типтері мен принциптері. Жағымды көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-құлықтық және соматикалық бұзылыстарды емдеудегі нәтижелері мен таңдау принциптері.
7	Топтық психотерапия	Негізгі ұғымдары. Классификация. Топтық психотерапия механизмдері. Мақсаты мен міндеттер.

		заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекунства; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы и принудительного лечения. Симуляция психических расстройств, ее формы, распознавание и судебно-психиатрическая оценка. Активное динамическое наблюдение за социально опасными больными. Ответственность душевно больных за совершение противоправных действий. Медицинские меры по профилактике общественно-опасных действий психических больных. Критерии вменяемости и невменяемости. Психические расстройства, обуславливающие состояние невменяемости при правонарушениях. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опека, показания для наложения опеки.
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая		
1	Социально-правовые основы организации амбулаторно-поликлинической психиатрической помощи	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность амбулаторно-поликлинической психиатрической службы. Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании психиатрической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного психиатрического освидетельтвования и госпитализации (добровольной и недобровольной) в психиатрический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления

		остром галлюцинозе параноиде и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения. Постановка диагноза, тактика ведения проведение реанимационных мероприятий, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Профилактика и коррекция осложнений. Прогноз.
9	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в психиатрии	Предмет, задачи и организация проведения медико-социальной экспертизы в психиатрии. Виды. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Критерии временной и стойкой нетрудоспособности при психических заболеваниях. Условия установления инвалидности, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения степени снижения трудоспособности (групп инвалидности), оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.
10	Организация и проведение военно-врачебной экспертизы в психиатрии	Предмет, задачи и организация проведения военно-врачебной психиатрической экспертизы в психиатрии. Социально-правовые вопросы. Основные положения приказа Министра обороны Республики Казахстан о годности к несению военной службы. Права и обязанности эксперта. Основные понятия, порядок назначения и проведения военно-врачебной экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования.
11	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы в психиатрии	Предмет, задачи и организация судебно-психиатрической экспертизы. Виды. Социально-правовые вопросы судебной психиатрии. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному

		Жағымды көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-құлықтық және соматикалық бұзылыстарды емдеудегі нәтижелері мен таңдау принциптері.
8	Отбасылық психотерапия	Негізгі ұғымдары. Отбасылық терапияның негізгі моделі. Мақсаты мен міндеттер. Жағымды көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-құлықтық және соматикалық бұзылыстарды емдеудегі нәтижелері мен таңдау принциптері.
9	Мінез-құлықтық, танымдық психотерапия және гипнотерапия	Негізгі ұғымдары. Классификация. Жағымды көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-құлықтық және соматикалық бұзылыстарды емдеудегі нәтижелері мен таңдау принциптері.
Психиатриядағы функционалды диагностика		
1	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның құрылымы	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның қміндеттері. Аппараттар құрылғысының принциптері, пайдалану тәртібі, қауіпсіздің техникасы.
2	Функционалды диагностика көлемінің стандарттары	Функционалды диагностиканың тиімді әдістерін таңдау тәсілі. Дәлелді медицинада емдеу және диагностика хаттамаларына сай таңдау критерийлері, тексеру көлемі және бақылау. Психиатриядағы негізгі нейрофизиологиялық зерттеу әдістері: электроэнцефалография, электромиография, электронейрография, Эхо-энцефалография т.б.
3	Психикалық аурулар кезінде функционалды диагностика әдістерін тімді таңдау және тағайындау ережесі	Функционалды диагностика өткізуге арналған көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер. Тғайындау ережелері. Негізгі көрсеткіштердің клиникалық маңызы. Функционалды диагностика әдісімен тексеру нәтижесі бойынша қортындысын шығару. Нәтижелерді сараптау.
Психиатриядағы клиникалық диагностика		
1	Психотроптық заттардың мөлшерлеу тәртібін таңдау, тағайындау негіздемесіне клиникалық-фармакологиялық көзқарасы	Психотроптық заттарды тағайындаудағы клиникалық негіздемелік, көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер. Жанама әсерлері мен асқынулар. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критериилері.

2	Дерттің ауырлығын есепке ала отырып тиімді дәрі-дәрмектер таңдау	Психотропты дәрі-дәрмектердің мөлшерлеу тәртібі және қосарланған соматикалық аурулар кезіндегі тағайындау негіздемесі. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
3	Науқастардың жас ерекшеліктерін есепке ала отырып тиімді дәрі-дәрмектер таңдау	Психотропты дәрі-дәрмектердің мөлшерлеу тәртібі және науқастардың жас ерекшеліктерін есепке ала отырып тағайындау негіздемесі. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
4	Дәрі-дәрмектің тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау	Психотропты дәрі-дәрмектерді дайдаланудағы қауіпсіздік және тиімділік бағасының критерийлері. Психотропты дәрі-дәрмек терапиясы кезінде дәріге тәуелділіктің алдын алу. Психотропты дәрі-дәрмектен улану, шұғыл жәрдем көрсету.
5	Психиатрия-да психотропты дәрі-дәрмектердің үйлесімділігі	Психотропты заттардың дәрілік өзара әсері. Психикалық бұзылыстарды емдеуде түрлі дәрі-дәрмек топтарының сәйкестігі. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
Психиатриядағы клиникалық зертханалық диагностика		
1	Клиникалық зертхана	Психотроптық заттарды тағайындаудағы клиникалық негіздемелік, көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер. Жанама әсерлері мен асқынулар. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
2	Микробиологиялық және биохимиялық зертхана	Құрылымы, қызметі. Психикалық ауруларды диагностикалауда микробиологиялық зертханалық тексерулерді тағайындаудың клиникалық негіздемесі мен көрсеткіштері. Психикалық аурулардың ликворын, қанын, зәрін Микробиологиялық және биохимиялық тексеру. Іншектік сүртіндіні, жатыр мойынның сілемейін, простата сектреті мен эякулятты тексеру. Дәлелді медицинада диагностика және емдеу хаттамасына сай тексеру көлемі, бақылау және таңдау критерийлері.
3	Иммунологиялық зертхана	Құрылымы, қызметі. Психиатриядағы иммунологиялық және генетикалық диагностика әдістер. Психикалық ауруларды диагностикалауда иммунологиялық және генетикалық тексерулерді тағайындаудың клиникалық негіздемесі мен көрсеткіш-

		Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Фармакологическая и психотерапевтическая коррекция нарушений поведения, роль групповых методов психотерапии в период декомпенсаций. Реабилитация и реадаптация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
6	Умственная отсталость	Диагностика и дифференциальная диагностика умственной отсталости в условиях стационара. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Дифференцированные и недифференцированные формы, современные методы диагностики. Динамика. Задержки психического развития. Дифференциальные отличия легкой умственной отсталости от пограничной. Тактика ведения наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Реабилитация. Прогноз Медико-социальная, судебная военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
7	Психические расстройства, специфические для детского возраста	Диагностика и дифференциальная диагностика тревожно-фобических расстройств детского возраста в условиях стационара. Элективный мутизм. Реактивное расторможенное расстройство. Транзиторное тикозное расстройство. Энурез, энкопрез и др. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
8	Неотложные состояния в психиатрии на госпитальном этапе	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в психиатрии в условиях стационара: различных форм психомоторного возбуждения, агрессивных состоянии, панических атак, суицидального поведения, отказа от еды, отравления психоактивными веществами, социально опасного поведения при аффективно-шоковых состояниях,

	Поведенческие синдромы, связанные с физиологическими нарушениями и физическими факторами	тревожно-фобические, обсессивно-компульсивные, панические расстройства. Неврастения, истерические (конверсионные), диссоциативные, соматоформные, психосоматические расстройства. Расстройства приема пищи (анорексия, булимия), сна, сексуальные расстройства. Патоморфоз, варианты течения невротических расстройств, пароксизмальный, рецидивирующий, непрерывно-приступообразный, непрерывно-поступательный, стационарный. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
4	Посттравматические стрессовые, расстройства. Психогенные (реактивные) психозы, посттравматический стрессовый синдром	Диагностика и дифференциальная диагностика реактивных психозов, острой реакции на стресс, посттравматического стресса, расстройств адаптации. Клинические типы, проявления. Патоморфоз, варианты течения посттравматических стрессовых расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
5	Расстройств личности и поведения в зрелом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика расстройств личности и поведения. Критерий диагностики, систематика расстройств личности (психопатий) П.Б. Ганнушкина, О.В. Кербикова. Классификация, клинические проявления. Параноидное, шизоидное, диссоциальное, эмоционально неустойчивое, истерическое, ананкастное, тревожное, зависимое расстройство личности. Статика и динамика психопатий и особенности формирования дезадаптивных моделей поведения в сравнительно-возрастном плане. Понятие компенсации и декомпенсации.

		тері. Негізгі көрсеткіштердің клиникалық маңызы. Дәлелді медицинада диагностика және емдек хаттамасына сай тексеру көлемі, бақылау және таңдау критерийлері.
Психиатриядағы нутрициология		
1	Экзогенді-, эндогенді-органикалық аурулар кезіндегі негізгі нутрициология	Экзогенді-, эндогенді-органикалық бұзылыстары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Психикалық бұзылыстары кезіндегі емдік тамақтану қағидалары. Емдәм терапиясының қағидалары. Емдік тамақтану тиімділігін талдау.
2	Эндогенді аурулар кезіндегі негізгі нутрициология	Эндогенді аурулары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Писхикалық бұзылыстары кезіндегі емдік тамақтану қағидалары. Емдәм терапиясының қағидалары. Емдік тамақтану тиімділігін талдау.
3	Соматогенді және психигенді психикалық аурулар кезіндегі негізгі нутрициология	Соматогенді және психигенді психикалық аурулары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Психикалық бұзылыстары кезіндегі емдік тамақтану қағидалары. Емдәм терапиясының қағидалары. Емдік тамақтану тиімділігін талдау.
4	Психикалық мен ақыл-ес дамуының бұзылуы кезіндегі негізгі нутрициология	Психикалық мен ақыл-ес дамуының бұзылулары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Писхикалық бұзылыстары кезіндегі емдік тамақтану қағидалары. Емдәм терапиясының қағидалары. Емдік тамақтану тиімділігін талдау.

4.3 Резиденттердің өзіндік жұмыстары жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Медициналық психология	
1	Психодиагностика әдістерін қолдану.
2	Психологиялық диагноз тағайындау.
3	Пациенттің, отбасының терапиялық топтардың психологиялық жай-күйін сипаттайтын көрсеткіштер бағасы.
4	Жеке адам мен халық денсаулығын психологиялық бағалау.
5	Психологиялық сараптамалар бағасы.

6	Психологиялық сараптамалар қорытындысын шығару.
7	Салауатты өмір сұру салты қағидаларын қалыптастыру.
8	Психологиялық, психикалық жарақаттардың алдын алу бойынша профилактикалық бағдарламалар құрастыру.
9	Кризистік жағдайлар кезінде шұғыл көмек көрсетудің алгоритмі.
10	Әдістемелік жұмыстар, кесте, сызба, глоссарий құрастыру.
11	Клиникалық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар дайындау.
12	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Сексопатология	
1	Науқасты курациялау.
2	Медициналық құжаттамалар жүргізу.
3	Сексологиялық анамнездер жинау.
4	Психологиялық-неврологиялық, урогенитальдық, эндокринологиялық статустардың сипаттамалары.
5	Жыныстық конституцияны анықтау.
6	Копулятивті циклді құрайтындары жалпы тексеру және оның патологиясын анықтау.
7	Отбасылық-сексуальдық қарым-қатынас мәселелері бойынша жеке кнсультация өткізу.
8	Сот-психиатриялық сараптамалар үшін куаландыру актісі мен жолдамалар рәсімдеу.
9	Басқа бөлімшелер консилиумдары мен консультацияларына қатысу.
10	Әдістемелік жұмыс, кесте, сызба, глоссарий құрастыру.
11	Психикалық ауруларды емдеу мен диагностикалаудың оқу хаттамаларын құрастыру.
12	Клиникалық және патолгиялық-анатомиялық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар әзірлеу.
13	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Психотерапия	
1	Психотерапияны сәтті өткізу үшін психологиялық контакт қалыптастыру.
2	Психотерапиялық орта қалыптастыру.
3	Түрлі науқастармен, олардың туған-туыстарымен психотерапиялық әңгіме жүргізу.
4	Психиатрияда және наркологияда негізгі психотерапиялық әдістерді қолдану.
5	Психотерапиялық әдістерді пайдаланудың нәтижелілігі мен қорытындысын бағалау.

		помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного психиатрического освидетельтвования, госпитализации (добровольной и недобровольной) в психиатрический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, (истории болезни, эпикризов, направлений на МСЭК актов освидетельствования психиатрических экспертиз).
2	Организация, структура и развитие стационарной психиатрической службы РК	Принципы организации медицинской, социальной, правовой психиатрической помощи населению РК. Современные пути развития совершенствования психиатрической помощи в связи с последними достижениями в терапии. Гуманизация психиатрической службы. Структура и организация Центров психического здоровья, (психоневрологического диспансера) кабинетов. Психиатрический стационар: принципы устройства и профилирования отделений. Основные функции и задачи. Структура общепсихиатрического, психосоматического, детского, судебно-психиатрического отделений, отделений скорой психиатрической помощи. Порядок обследования, организация наблюдения и лечения, надзора и ухода, выписки, перевода в другие лечебные учреждения, констатация смерти, вскрытия, правила переписки с другими ведомственными учреждениями, выдача справок, оформление лечебных отпусков. Организация неотложной психиатрической помощи. Права и обязанности администрации, врача-психиатра, среднего и младшего персонала. Этические аспекты работы врача-психиатра. Врачебная тайна в психиатрии. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи.
3	Невротические, связанные со стрессом, и соматоформные расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика невротических, связанных со стрессом, и соматоформных расстройств. Основные концепции в происхождении невротических расстройств. Клинические типы, проявления невротических расстройств:

12	Современные подходы к терапии психических заболеваний с точки зрения доказательной медицины	Принципы терапии психических расстройств. Биологическая терапия, психотерапия и социотерапия психических больных. Виды и методы. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Классификация психотропных средств. Основные лекарственные средства, используемые в психиатрии. Психотропные препараты нового поколения (атипичные нейролептики, антидепрессанты группы СИОЗСН), успехи и достижения в терапии психических расстройств. Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование. Совместимость препаратов разных групп при лечении психически расстройств. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами. Соматотропные эффекты различных препаратов, используемых для лечения психических расстройств. Использование нейролептиков, антидепрессантов, транквилизаторов и антиконвульсантов в качестве основных и дополнительных средств при лечении соматических заболеваний. Лекарственные средства, вызывающие зависимость.
13	Психопрофилактика и медико-социальная реабилитация в психиатрии	Принципы и этапы психопрофилактики и реабилитации в психиатрии. Задачи первичной, вторичной, третичной психопрофилактики. Виды и методы. Особенности медико-социальной реабилитации и реадаптации психических расстройств. Разработка реабилитационных программ при различных психических расстройствах. Анализ эпидемиологических показателей для оценки эффективности профилактических мероприятий.
Психиатрия в стационаре - 2		
1	Социально-правовые основы организации стационарной психиатрической помощи населению РК	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность стационарной психиатрической службы населению РК. Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании психиатрической

6	Психотерапиялық әдістерді пайдаланудағы көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді анықтау.
7	Әдістемелік жұмыстар, кесте, сызба, глоссарий құрастыру.
8	Клиникалық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар дайындау.
9	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Психиатриядағы функционалды диагностика	
1	Функционалды диагностика кабинетіндегі жұмыс.
2	Диагностикалық манипуляцияға науқастарды дайындау.
3	Функционалды диагностика әдістерінің нәтижесі бойынша қорытынды жасау.
4	Функционалды диагностика әдістерінің нәтижелерін интерпретациялау.
Психиатриядағы клиникалық фармакология	
1	Нозология бойынша дәрілік формуляр құру.
2	П-тізім жасау.
3	Дәрілік қызметтің клиникалық аудиті.
Психиатриядағы клиникалық зертханалық диагностика	
1	Қан топтарын, резус-факторды анықтау, донор мен реципиент қандарының сәйкестігіне сынама жүргізу.
2	Зерттеу үшін қан алу.
3	Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялау.
Психиатриядағы нутрициология	
1	Тағам бөлімі жұмысын қадағалау.
2	Азық-түліктер мен дайын тағамдардың сапасын оргнолептикалық анықтау.
3	Зертханалық зерттеулерге тағамдарды жөнелту үшін сынамалар алу.
4	Тәуліктік, апталық рациондағы тағам калориясын, биологиялық құндылығын анықтау.
5	Психиатрияда емдік тамақтану нәтижелілігін талдау.

4.4 «Нөлдік жылында» резиденттерді дайындаудың профильдік пәндерінің жобалы тақырыптық жоспары мен мазмұны (оқу мерзімі 3 жыл)

4.4.1 Дәрістің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
	Стационардағы ішкі аурулар - 1
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.
2	Ревматологияның өзекті мәселелері.
3	Пульмонологияның өзекті мәселелері.
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
5	Өзекті мәселелері.
	Стационардағы ішкі аурулар - 2
1	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
2	Нефрологии өзекті мәселелері.
3	Аллергологияның өзекті мәселелері.
4	Клиникалық иммунологияның өзекті мәселелері.
5	Гематологияның өзекті мәселелері.
	Амбулаториялық-емханалық терапия
1	ҚР-да халыққа амбулаториялық-емханалық көмек көрсетуді ұйымдастыру.
2	Медициналық (клиникалық) аудит жүргізу, бағалау және ұйымдастыру негізі.
3	Тыныс алу жүйесі зақымдалу синдромы бар науқастарды диагностикалау алгоритмі.
4	Жүрек-қан тамыр жүйесі зақымдалу синдромы бар науқастарды диагностикалау алгоритмі.
5	Амбулаториялық жағдайдаға науқастарды емдеу мен дагностикалау хаттамаларын жүргізу және құру қағидалары.
6	Асқорыту жүйесі зақымдалу синдромы бар науқастарды диагностикалау алгоритмі.
7	Зәр шығару жүйесі зақымдалу синдромы бар науқастарды диагностикалау алгоритмі.
8	Эндокриндік жүйесі зақымдалу синдромы бар науқастарды диагностикалау алгоритмі.
	Жұқпалы аурулар
1	Қазақстанда инфекциялық қызметтің ұйымдастырылуы.

		доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
9	Расстройства настроения (аффективные расстройства)	Диагностика и дифференциальная диагностика аффективных расстройств. Клинические проявления депрессивных и маниакальных фаз, особенности течения. Атипичные фазы. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Опасность суицида, уход и надзор за больными. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
10	Клинико-диагностическое значение инструментально-лабораторных методов исследований при различных психических расстройствах	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, ликвора. Значения данных электроэнцефалографии, компьютерной томографии и ядерно-магнитного резонанса, рентгенографии черепа, М-эхо, реоэнцефалографии и др. Правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к проведению, наиболее значимые показатели.
11	Неотложные состояния в психиатрии на госпитальном этапе	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в психиатрии на госпитальном этапе: психомоторного возбуждения, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело протекающего делирия, фебрильной шизофрении, отравления психоактивными веществами, эпилептического статуса, коматозных состояний и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения. Постановка диагноза, тактика ведения проведение реанимационных мероприятий, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Профилактика и коррекция осложнений. Прогноз.

		судебно-психиатрическая оценка. Симптоматический алкоголизм, коморбидная психическая патология. Дипсомания. Психозы алкогольные (металкогольные). Клинические формы, течение. Основные формы наркомании, токсикомании. Психозы, вызванные наркотическими и токсикоманическими веществами. Дифференциальные отличия от эндогенных психозов. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Психопрофилактика. Прогноз. Показания к госпитализации в стационар.
7	Шизофрения, шизотипические расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика шизофрении, шизотипических расстройств. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Продуктивные и негативные симптомы шизофрении. Клинические (формы) типы шизофрении: гебефренический, кататонический, параноидный, недифференцированный, постшизофреническая депрессия, простой, остаточный и другие редкие типы. Шизотипические расстройства. Диагностические критерии. Закономерности и типы течения. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении шизофрении. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Исход, полная и неполная ремиссия, конечные состояния, типы шизофренического дефекта. Возрастные особенности. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
8	Бредовые и другие психотические расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика бредовых и других психотических расстройств: параноя, инволюционный параноид, острое полиморфное психотическое расстройство, индуцированные бредовые расстройства и др. Шизоаффективные расстройства. Клинические проявления, закономерности течения. Основные клинические варианты, диагностические критерии. Профилактика общественно-опасного поведения. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций

2	Жұқпалы аурулардың негізгі клиникалық синдромдары.
3	Жұқпалы аурулар кезіндегі эпидемияға қарсы шаралар.
4	Аса қауіпті инфекцинің өзекті мәселелері.
Фтизиатрия	
1	Туберкулезге қауіптенгенге тексерудің алгоритмі.
2	Туберкулездің рентгенологиялық семиотикасы.
3	DOTS хаттамасы. Жақтаушылар және қарсы болушылар.
4	Туберкулез терапиясындағы асқынулар мен жанама әсерлер.
Сәулелік диагностика	
1	Психикалық аурулар диагностикасында визуалды зерттеу әдістерінің маңызы.
2	Психикалық аурулар клиникасында визуалды диагностика әдістерін тиімді таңдау.
3	Психиатрияда сәулелік диагностика әдістерін пайдаланудың пайдалы және қарсы көрсетілімдері.
Клиникалық фармакология	
1	Дәлелді медицинада клиникалық фармакология негізі.
2	Психиатриядағы ұтымды фармакотерапия негізі.
Клиникалық зертханалық диагностика	
1	Психикалық аурулар диагностикасында негізі клиникалық-зертханалық зерттеу әдістері.
2	Психологиялық аурулар клиникасында тиімді клиникалық-зертханалық әдістерді таңдау.
3	Психикалық зерттеу диагностикасындағы негізгі клиникалық-зерханалық зерттеу әдістерінің маңызы.
4	Диагностика хаттамасын сәйкес психикалық аурулар диагностикасында клиникалық зертханалық әдістерді тағайындаудың негізгі көрсеткіштері.

4.4.2 Семинар мен тәжірибелік сбақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Ішкі аурулар - 1		
1	Жүрек-қан тамырлар жүйесі аурулары (ЖИА, артериялық гипертензия, жүрек ақауы, миокардит және т.б.)	Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, сараланған диагностика алгоритмі және жүрек-қан тамыр ауруларын емдеу қағидалары. Насихаттау дағдыларын жетілдіру. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулардың алдын алу. Жұмысқа

		қабілеттілікті сараптау.
2	Жүрек-қан тамыр жүйесі аурулары кезіндегі негізгі синдромдары	Синдромдық тәсілге, ішкі патологияның күрделі, жаналасқан жағдайланыда сараланған диагностикаты өткізу, емдеу хаттамалары мен науқастың жасын есепке ала отырып емдеу тәсілдері, таңдау.
3	Емдеу хаттамаларына сәйкес егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері	Дәлелді медицинада кең тараған жүрек-қан тамыр аурулары бар егде жастағы адамдарды емдеу және диагностика хаттамаларын құру қағидалары.
4	Кардиологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Жүрек-қан тамыр жүйесі аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
5	Тыныс алу жүйесінің аурулары	Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, сараланған диагностика алгоритмі және тыныс алу жүйесінің ауруларын емдеу қағидалары. Насихаттау дағдыларын жетілдіру. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулардың алдын алу. Жұмысқа қабілеттілікті сараптау.
6	Тыныс алу жүйесі ауруларының негізгі синдромдары	Синдромдық тәсілге, ішкі патологияның күрделі, жаналасқан жағдайланыда сараланған диагностикаты өткізу, емдеу хаттамалары мен науқастың жасын есепке ала отырып емдеу тәсілдері, таңдау.
7	Емдеу хаттамаларына сәйкес егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері	Дәлелді медицинада кең тараған тыныс алу жүйесі аурулары бар егде жастағы адамдарды емдеу және диагностика хаттамаларын құру қағидалары.
8	Пульмонологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Тыныс алу жүйесі аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
9	Кардиология мен пульминологияда аурухана кезеңдегі шұғыл жағдайларда дәрігер тактикасы	Диагноз қою, аурулардың асқынуы кезінде реанимациялық шаралар қолдану және профилактика. Диагностика алгоритмі және ангиноздық статус, өкпе ісігі, гипертониялық криз, жүрек ырғағының бұзылысы, демікпе синдромы, жіті тыныс жетіспеушілік, іштің жедел ауруы, ішек дерті, бауырдың түйілуі, зәрдің кідіруі, анафилактикалық шок, естен тану, тағамнан улану, клиникалық өлім,

4	Клиническая психопатология	Структура психических функций и психопатологической симптоматики. Клинические проявления, классификация. Расстройства сознания и пароксизмальные явления, расстройства ощущений и восприятия, расстройства мышления, внимания, памяти и интеллекта (умственная отсталость, деменции). Аффективные, двигательные, волевые и сенсорные расстройства. Нарушения физиологических функций и соматические расстройства как проявление психической патологии. Патологическое развитие и изменение личности при прогредиентных психических заболеваниях. Нарушение критики. Общепатологические и нозологические закономерности, клиническое значение Их диагностическое значение и особенности при различных психических заболеваниях и в различные возрастные периоды. Социально-опасное поведение лиц с психическими и поведенческими расстройствами.
5	Органические, включая симптоматические, психические расстройства (психоорганический синдром, деменции, делирий, амнестические расстройства и др. когнитивные расстройства)	Диагностика и дифференциальная диагностика психоорганического синдрома, его основные варианты, деменции, делирия, амнестических расстройств и др. когнитивных расстройств при органических, экзогенно-органических и самотогенных заболеваниях, психозах возраста обратного развития вследствии с травмой, эпилепсией, интоксикацией, радиацией, инфекциями, сосудистыми нарушениями, опухолью и др. Клинические проявления в различные периоды, закономерности течения. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Понятие «экзогенный тип реакции» К. Бонгеффера. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация, прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
6	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением психоактивных веществ (ПАВ)	Диагностика и дифференциальная диагностика основных наркологических синдромов при распространенных психических и поведенческих расстройствах, вызванных употреблением ПАВ. Эндогенные психозы и зависимость от пихоактивных веществ. Патологическое опьянение, диагностика и профилактика общественно опасных действий,

		исследований. Современные направления и разделы психиатрии. Современные достижения в этиологии и патогенезе психических заболеваний. Значение предрасполагающих, провоцирующих (триггерных), детерминирующих факторов, дизонтогенеза и преморбидных особенностей личности. Факторы риска, критические возрастные периоды.
2	Семиотика психических расстройств	Нозологический и синдромальный принципы классификации. Нозологическая специфичность симптомов и синдромов, их патофизиологические механизмы, клиническое значение. Статика и динамика психопатологических синдромов ее влияние на формирование, развитие и усложнение клиники психических расстройств. Уровни (ранги) психических расстройств, продуктивная и негативная симптоматика. Органические и функциональные психические расстройства. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза. Эндогенных, экзогенных (в том числе соматогенных) и психогенных психических расстройств. Болезнь (процесс), патологического развитие и конечное состояние (дефект) в психиатрии. Закономерности и варианты течения психических заболеваний: непрерывное, прогредиентное, регредиентное, рекуррентное, фазовое, приступообразное, волнообразное.
3	Современные методы исследования в психиатрии	Методы исследования, применяемые в психиатрии. Клинический, клинико-психопатологический, клинико-катамнестический методы: правила ведения беседы психиатрической клинике, сбора анамнеза, субъективные и объективные сведения, порядок описания психического состояния на момент обследования, сбор катамнестических сведений, анализ полученного материала. Правила оформление и ведения истории болезни в психиатрических стационарах. Параклинические методы в психиатрии: нейрофизиологические, нейрорентгенологические, фармакологические: электроэнцефалография, компьютерная томография и ядерно-магнитный резонанс, рентгенография черепа, М-эхо, реоэнцефалография, исследование ликвора и др. Экспериментально-психологические методы. Диагностические возможности каждого метода, основные правила проведения, показания противопоказания к проведению.

		этиологиясы белгісіз кома, эпилептикалық статус, эклампсия, гипертермия кезіндегі жедел көмек.
Ішкі аурулар - 2		
1	Асқорту жүйесінің аурулары (ГЭРБ, асқазан жарасы, өңеш, асқазан, ішек ісіктері, панкреатит, гепатит, цирроз, бауырдың қатерлі ісігі және т.б.)	Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, сараланған диагностика алгоритмі және асқорту жүйесінің ауруларын емдеу қағидалары. Насихаттау дағдыларын жетілдіру. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулардың алдын алу. Жұмысқа қабілеттілікті сараптау.
2	Емдеу хаттамаларына сәйкес егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері	Дәлелді медицинада кең тараған асқорыту жүйесі аурулары бар егде жастағы адамдарды емдеу және диагностика хаттамаларын құру қағидалары.
3	Гастроэнтерологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Асқорыту жүйесінің аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
4	Зәр шығару жүйесінің аурулары (нефрит, бүйрек жеткіліксіздігі, зәр тастары ауруы және т.б.)	Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, сараланған диагностика алгоритмі және зәр шығару жүйесінің ауруларын емдеу қағидалары. Насихаттау дағдыларын жетілдіру. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулардың алдын алу. Жұмысқа қабілеттілікті сараптау.
5	Емдеу хаттамаларына сәйкес егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері	Дәлелді медицинада кең тараған зәр шығару жүйесінің аурулары бар егде жастағы адамдарды емдеу және диагностика хаттамаларын құру қағидалары.
6	Нефрологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Зәр шығару жүйесінің аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
7	Эндокриндік жүйе аурулары (қант диабеті, қалқанша безі аурулары, ісіктер және т.б.)	Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, сараланған диагностика алгоритмі және эндокриндік жүйе ауруларын емдеу қағидалары. Насихаттау дағдыларын жетілдіру. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулардың алдын алу. Жұмысқа қабілеттілікті сараптау.

8	Емдеу хаттамаларына сәйкес егде жастағы науқастарды емдеу ерекшеліктері	Дәлелді медицинада кең тараған эндокриндік жүйе аурулары бар егде жастағы адамдарды емдеу және диагностика хаттамаларын құру қағидалары.
9	Эндокринологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Эндокриндік жүйе аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу.
10	Гастроэнтерология, нефрология, эндокринологияда госпитальдық кезеңдегі шұғыл жағдайларда дәрігер тактикасы	Диагностика алгоритмі және іштің жедел ауруы, ішек дерті, бауырдың түйілуі, зәрдің кідіруі, анафилактикалық шок, естен тану, тағамнан улану, клиникалық өлім, этиологиясы белгісіз кома, эпилептикалық статус, эклампсия, гипертермия кезіндегі жедел көмек. Диагноз қою, реанимациялық шараларды жүргізу, ауру асқынуларының алдын алу.
11	Жазатайым жағдайдағы шұғыл көмектер	Суға кету, электрожарақат, үсік, күн тию, ыстық өту, жауарлардың тістеуі, жыландар мен жәндіктер шаққандағы диагностика алгоритмі, сараланған диагностика, шұғыл жәрдем беру тактикасы.
Амбулаториялық-емханалық терапия		
1	Алғашқы медициналық-санитарлық көмекті ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері	Алғашқы медициналық-санитарлық көмекті ұйымдастырудағы нормативті-құқықтық актілер мен құжаттамалар.
2	Амбулаториялық жағдайда динамикалық бақылау мен паллиативті көмек көрсетудің ерекшеліктері	Терминальді жағдай. Ісікке шалдыққан науқастар, қатты әсер ететін және наркотикалық препаратты рецептіні жазып беру ерекшеліктері. Утилизация және істен шығару ережелері. Жазылмайтын срқаттары бар науқастар және олардың туғантуыстарымен қарым-қатынас ерекшеліктері.
3	Жүрек-қан тамырлар жүйесі аурулары (ЖИА, артериялық гипертензия, жүрек ақауы, миокардит және т.б.)	Амбулаториялық жағдайда жүрек-қан тамыр жүйесі ауруларын ұтымды сараланған диагностикалау алгоритмі. Жасын есепке ала отырып динамикалық бақылау, емдеу және профилактикаларының тәсілдері. Емханалық жағдайда ауруларды оңалту. Медициналық-әлеуметтік сараптама. Стационарға жолдама беру көрсеткіштері.

		протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях кроветворной системы.
16	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в гематологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена и др. при основных заболеваниях кроветворной системы.
17	Тактика врача при неотложных состояниях на госпитальном этапе в кардиологии, ревматологии, пульмонологии, гастроэнтерологии, нефрологии, аллергологии с клинической иммунологией, эндокринологии, гематологии	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний при: ангинозном статусе, отеке легких, гипертоническом кризе, нарушении ритма и проводимости сердца, бронхоспастическом синдроме, астматическом статусе, острой дыхательной недостаточности, синдроме острого живота, кишечной непроходимости, печеночной коме и колике, острой задержке мочи, почечной коме, ОПН, геморрагическом шоке, диабетической коме, тиреотоксическом кризе, анафилактическом шоке, ангионевротическом отеке, обмороке, инфекционно-токсическом шоке, отравлениях, клинической смерти, коме неясной этиологии, эпилептическом статусе, эклампсии, гипертермии. Постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий, профилактика осложнений основного заболевания.
18	Неотложная помощь при несчастных случаях	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики, тактики ведения и неотложная помощь при состояниях: утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы, насекомых, змей, животных. Постановка диагноза, оказание неотложной помощи, профилактика осложнений. Оказания первой врачебной помощи при неотложных состояниях, в экстремальных условиях эпидемий, в очагах массового поражения.
Психиатрия в стационаре - 1		
1	Современная клиническая психиатрия	Предмет и задачи современной клинической психиатрии. Теоретико-методологические проблемы, междисциплинарные отношения. Принципы теоретической интеграции. Перспективы системного, мультидисциплинарного подхода психиатрических

10	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в гастроэнтерологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях пищеварительной системы.
11	Основных заболевания и опухоли почек и мочевыделительной системы (нефриты, почечная недостаточность, мочекаменная болезнь и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях и опухолях почек и мочевыделительной системы. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях почек и мочевыделительной системы.
12	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в нефрологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях почек и мочевыделительной системы.
13	Основные заболевания и опухоли иммунной системы (поллинозы, аллергозы, лекарственная аллергия, атопический дерматит, аутоиммунные заболевания, синдром хронической усталости и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях и опухолях иммунной системы. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях иммунной системы.
14	Клинико-диагностическое значение лабораторных иммунологических исследований в аллергологии и клинической иммунологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, изменение показателей иммунологического статуса в аллергологии и клинической иммунологии.
15	Основные заболевания и опухоли кроветворной системы (анемии, лейкозы, тромбоцитопении и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях и опухолях кроветворной системы. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения

4	Кардиологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Жүрек және қан тамырлары аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Қосымша аспаптық зерттеулер.
5	Тыныс алу жүйесінің аурулары	Амбулаториялық жағдайда тыныс алу жүйесі ауруларын ұтымды сараланған диагностикалау алгоритмі. Жасын есепке ала отырып динамикалық бақылау, емдеу және профилактикаларының тәсілдері. Емханалық жағдайда ауруларды оңалту. Медициналық-әлеуметтік сараптама. Стационарға жолдама беру көрсеткіштері.
6	Пульмонологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Тыныс алу жүйесінің аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Қосымша аспаптық зерттеулер.
7	Асқорту жүйесінің аурулары (ГЭРБ, асқазан жарасы, өңеш, асқазан, ішек ісіктері, панкреатит, гепатит, цирроз, бауырдың қатерлі ісігі және т.б.)	Амбулаториялық жағдайда асқорыту жүйесі ауруларын ұтымды сараланған диагностикалау алгоритмі. Жасын есепке ала отырып динамикалық бақылау, емдеу және профилактикаларының тәсілдері. Емханалық жағдайда ауруларды оңалту. Медициналық-әлеуметтік сараптама. Стационарға жолдама беру көрсеткіштері.
8	Гастроэнтерологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Асқорыту жүйесінің аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Қосымша аспаптық зерттеулер.
9	Зәр шығару жүйесінің аурулары (нефрит, бүйрек жеткіліксіздігі, зәр тастары ауруы және т.б.)	Амбулаториялық жағдайда зәр шығару жүйесі ауруларын ұтымды сараланған диагностикалау алгоритмі. Жасын есепке ала отырып динамикалық бақылау, емдеу және профилактикаларының тәсілдері. Емханалық жағдайда ауруларды оңалту. Медициналық-әлеуметтік сараптама. Стационарға жолдама беру көрсеткіштері.
10	Нефрологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Зәр шығару жүйесінің аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Қосымша аспаптық зерттеулер.

11	Эндокриндік жүйе аурулары (қант диабеті, қалқанша безі аурулары, ісіктер және т.б.)	Амбулаториялық жағдайда эндокриндік жүйе ауруларын ұтымды сараланған диагностикалау алгоритмі. Жасын есепке ала отырып динамикалық бақылау, емдеу және профилактикаларының тәсілдері. Емханалық жағдайда ауруларды оңалту. Медициналық-әлеуметтік сараптама. Стационарға жолдама беру көрсеткіштері.
12	Эндокринологиядағы зертханалық зерттеулердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Эндокриндік жүйе аурулары кезінде қан, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Қосымша аспаптық зерттеулер.
13	Амбулаториялық терапияда ауруханаға дейінгі кезеңдегі шұғыл және жазатайым жағдайлардағы дәрігер тактикасы	Ерте диагностика алгоритмі және ангиноздық статус, өкпе ісігі, гипертониялық криз, жүрек ырғағының бұзылысы, демікпе синдромы, жіті тыныс жетіспеушілік, іштің жедел ауруы, ішек дерті, бауырдың түйілуі, зәрдің кідіруі, анафилактикалық шок, естен тану, тағамнан улану, клиникалық өлім, этиологиясы белгісіз кома, эпилептикалық статус, эклампсия, гипертермия, суға кету, электрожарақат, үсік, күн тию, ыстық өту, жауарлардың тістеуі, жыландар мен жәндіктер шаққандағы шұғыл көмектер. Диагноз қою, жедел көмектер, ауру асқынуларының алдын алу.
14	Ауруханаға дейінгі кезеңдегі жазатайым жағдайлардағы жедел көмек	Суға кету, электрожарақат, үсік, күн тию, ыстық өту, жауарлардың тістеуі, жыландар мен жәндіктер шаққандағы диагностика алгоритмі, сараланған диагностика, шұғыл жәрдем беру тактикасы.
	Жұқпалы аурулар	
1	Ішек инфекциялары	Ішек инфекциялары диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
2	Тыныс алу жолдырының инфекциялары	Тыныс алу жолдырының инфекцияларының диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапия. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
3	Қанды инфекциялар	Қанды инфекциялар диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу

5	Основные заболевания и опухоли бронхолегочной системы (пневмонии, плевриты, ХОБЛ, бронхиальная астма, опухоли легких и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях и опухолях бронхолегочной системы. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях бронхолегочной системы.
6	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в пульмонологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях бронхолегочной системы.
7	Основные заболевания эндокринной системы (сахарный диабет, болезни щитовидной и паращитовидной желез, опухоли и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях эндокринной системы. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях эндокринной системы.
8	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в эндокринологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях эндокринной системы.
9	Основные заболевания и опухоли пищеварительной системы (ГЭРБ, язвенная болезнь, опухоли пищевода и желудка, кишечника, панкреатит, гепатиты и циррозы, опухоли печени и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях и опухолях пищеварительной системы. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях пищеварительной системы.

8	Организационно правовые вопросы наркологических экспертиз: судебно-наркологической, военно-врачебной, медико-социальной.
9	Актуальные вопросы организации диспансеризации наркологических больных.

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
		Внутренние болезни
1	Основных заболевания и опухолях с поражением сердца и сосудов (ИБС, артериальная гипертензия, пороки сердца, миокардиты и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях и опухолях с поражением сердца и сосудов. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения при распространенных заболеваниях сердца и сосудов.
2	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в кардиологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при поражениях сердца и сосудов.
3	Основные заболевания костей и суставов (ревматическая болезнь сердца, ревматоидный артрит, остеартроз, остеопороз, остеопатии и др.)	Алгоритм диагностики, дифференциальной диагностики при основных заболеваниях костей и суставов. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Принципы составления и применения протоколов диагностики, лечения, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Особенности ведения и лечения подростков, беременных и лиц пожилого возраста, согласно протоколам лечения распространенных заболеваниях костей и суставов.
4	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в ревматологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при основных заболеваниях костей и суставов.

		хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
4	Сыртқы жамылғылардың инфекциясы	Сыртқы жамылғылардың инфекциясы диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапия. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
5	Аса қауіпті инфекциялар	Аса қауіпті инфекциялар диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
6	Менингиалды синдром	Менингиалды синдром диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
7	Диарея	Диарея диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
8	Экзантем	диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
9	Жұтқыншақ зақымдануы	Жұтқыншақ зақымдануы диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
10	Пигмент алмасуының бұзылуы	Пигмент алмасуының бұзылуы диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
11	Ұзақ мерзімді қызба	Ұзақ мерзімді қызба диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.
12	АҚТҚ/ЖҚТБ	диагностикасы мен сараланған диагностика алгоритмі. Бақылау тәсілдері. Емдеу хаттамасына сәйкес қазіргі фармакотерапиясы. Алдын алу шаралары. Диспансеризация.

Фтизиатрия		
1	Өкпе туберкулезі	Өкпе туберкулезінің таралуы, этиологиясы, патогенезі. Патоморфология. Клиникалық белгілері. Диагностика критериилері. Асқынулары.
2	Өкпеден тыс туберкулез түрі	Тыныс алу мүшелерінің екінші реттік туберкулезінің клиникалық формалары. Өкпеден тыс туберкулез. Патоморфология. Клиникалық белгілері. Диагностика критериилері. Асқынулары.
3	Тубелкулезге қауіптенгенде тексерудің алгоритмі	Тубелкулезге қауіптенгенде тексерудің алгоритмі. «Тубконтакт» тобындағы адамдарды тексере тәсілдері. Жүкті әйелдердегі туберкулез ағымының ерекшеліктері.
4	Туберкулездің рентгенологиялық семиотикасы	Туберкулезді зерттеудің негізгі рентгенологиялық әдістері. Туберкулездің клиникалық көрсеткіштері. Сараланған ерекшеліктері.
5	Туберкулезді емдеудің заманау әдістері	Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеудің заманауи әдістері мен олардың жалпы қағидалары. Терапияның жанама әсерлері мен туберкулездің асқынулары.
6	DOTS хаттамасы	DOTS-туберкулезді бақылаудың қазіргі стратегиясы. Туберкулездің DOTS хаттамасына сәйкес химиотерапиясы.
7	Сауығу критериилері	Туберкулезбен ауыратын науқастардың клиникалық және параклиникалық зерттеу нәтижелерін бағалау.
8	Туберкулез профилактикасы	Профилактика. Туберкулезге қарсы күресті ұйымдастыру.
Сәулелік диагностика		
1	Жүрек және қан тамыр ауруларының визуалды диагностикасы	Жүрек және қан тамыр аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
2	Тыныс алу жүйесі ауруларының визуалды диагностикасы	Тыныс алу жүйесі аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
3	Асқазан және ішек ауруларының визуалды	Асқазан және ішек аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың

2	Актуальные вопросы организации, развития амбулаторно-поликлинической психиатрической службы в РК.
3	Основы организации, проведения и оценки медицинского (клинического) аудита.
4	Актуальные вопросы организации диспансеризации лиц с психическими и поведенческими расстройствами, порядок его установления и прекращения наблюдения в группе консультативного и диспансерного учета (АДН).
5	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения лиц с психическими и поведенческими расстройствами в амбулаторных условиях.
6	Актуальные вопросы организационной и правовой основ психиатрических экспертиз: трудовой, судебно-психиатрической, военной.
7	Актуальные вопросы ургентных состоянии в психиатрии на догоспитальном этапе. Реанимационные мероприятия при неотложных состояниях в амбулаторных условиях.
8	Алгоритм диагностики и ведения лиц с органическими психосиндромами (делирий, деменция и др. когнитивные расстройства).
9	Алгоритм диагностики и ведения лиц с бредовыми синдромами.
10	Алгоритм диагностики и ведения лиц с аффективными синдромами.
11	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромом тревожности.
12	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромами нарушения адаптации.
13	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромами расстройства личности.
14	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромами расстройства поведения, эмоции и развития детском и подростковом возрасте.
Наркология	
1	Актуальные проблемы наркологии. Современное состояние проблемы зависимости. Эпидемиология наркологических заболеваний.
2	Актуальные вопросы социально-правовых аспектов организации и развития наркологической помощи населению в РК. Современная антинаркотическая политика РК. Опыт отечественных и зарубежных стран.
3	Современные концепции этиологии и патогенеза наркологических заболеваний.
4	Актуальные вопросы диагностики наркологических заболеваний. Международная и отечественная классификации психических и поведенческих расстройств (МКБ-10 пересмотра), концептуальные подходы в наркологии.
5	Современная концепция терапии наркологических заболеваний.
6	Актуальные вопросы неотложных состояний в наркологии. Реанимационные мероприятия при неотложных состояниях в условиях поликлиники и стационара.
7	Актуальные проблемы профилактики болезней зависимости. Современные концептуальные модели профилактики.

4	Актуальные проблемы эндокринологии.
5	Актуальные проблемы гастроэнтерологии.
6	Актуальные проблемы нефрологии.
7	Актуальные проблемы аллергологии и клинической иммунологии.
8	Актуальные проблемы гематологии.
Психиатрия в стационаре - 1	
1	Актуальные проблемы современной психиатрии. Основные направления и этапы развития отечественной и зарубежной психиатрии.
2	Актуальные проблемы диагностики психических расстройств. Эпидемиология психических заболеваний.
3	Международная и отечественная классификации психических расстройств (МКБ-10 пересмотра), концептуальные подходы.
4	Актуальные вопросы клинической психопатологии. Закономерности синдромообразования и течение психических заболеваний.
5	Актуальные проблемы современной фармакотерапии и другие виды биологической в психиатрии.
6	Современные методы клинического и параклинического исследования в психиатрии, диагностические возможности, основные правила проведения.
Психиатрия в стационаре- 2	
1	Актуальные вопросы организации и развития стационарной психиатрической помощи населению в РК.
2	Актуальные вопросы социально-правовых основ организации стационарной психиатрической помощи населению в РК.
3	Современные представления об этиологии, патогенезе и распространенности психических и поведенческих расстройств.
4	Актуальные вопросы совершенствования стационарной психиатрической службы в РК.
5	Актуальные вопросы ургентных состоянии в психиатрии на госпитальном этапе.
6	Организационно правовые основы судебно-психиатрической, военно-врачебной, медико-социальной экспертиз в психиатрии.
7	Актуальные проблемы медико-социальной реабилитации лиц с психическими и поведенческими расстройствами.
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Актуальные проблемы амбулаторно-поликлинической психиатрии социально-правовые аспекты.

	диагностикасы	визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
4	Бауыр, биллиарлы жүйе мен ұйқыбезі ауруларының визуалды диагностикасы	Бауыр, биллиарлы жүйе мен ұйқыбезі аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
5	Бүйрек және несеп шығару жолдары ауруларының визуалды диагностикасы	Бүйрек және несеп шығару жолдары аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
6	Эндокриндік жүйе ауруларының визуалды диагностикасы	Эндокриндік жүйе аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
7	Сүйек және буындардың сәулелік диагностикасы	Сүйек және буындары аурулары кезіндегі сәулелік диагностиканың негізгі әдістері. Дигностиканың визуалды әдістерін таңдау қағидалары. Қолдануға болатын көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдері. Клиникалық маңызды көрсеткіштер.
8	Сәулелік диагностика тексерулерінің стандарттары	Тиімді таңдау тәсілі. Дәлелді медицинада емдеу және диагностика хаттамаларына сай таңдау критериилері, тексеру көлемі және бақылау. Сәулелік диагностиканың негізгі әдістері (рентген, УЗИ, МРТ, ядролық медицина).
Клиникалық фармакология		
1	Клиникалық фармакология мен фармакотерапияның жалпы мәселелері	Негізгі түсініктер: клиникалық фармакодинамика, фармакокинетика, фармакогенетика, фармакоэпидемиология, фармакоэкономика, формулярлық жүйе.
2	Клиникалық фармакологияның жеке мәселелері және ішкі мүшелер аурулары кезіндегі фармакотерапия	Дәлелді медицинада кең тараған ішкі ағзалары мен жүйелердің аурулары кезіндегі заманауи фармакотерапия. Фармакотерпия тиімділігінің критериилері. Клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері.

3	Түрлі жас кезеңдеріндегі фармакотерапияның ерекшеліктері	Науқстардың жас-жыныс ерекшеліктерін есепке ала отырып дәрілік заттарды тағайындаудың клиникалық негіздемесі. Дәрілік заттардың мөлшерлеме режимі, ұтымды доза есебі.
Клиникалық зертханалық диагностика		
1	Ішкі аурулар кезіндегі клиникалық-зертханалық зерттеу әдістері	Ішкі ағзалары ауруларын диагностикалауда клиникалық-зертханалық зерттеу әдістерінің маңызы. Клиникалық-зертханалық әдістер көмегімен тексерудің алгоритмі. Тиімді әдістерді таңдау. Нәтижелерді клиникалық сараптау.
2	Жіті жағдайлардағы зертханалық диагностика	Дәлелді медицинада жоспарлы тексеру мен жіті жағдайды зертханалық диагностикалау жоспарын құру. Диагностика хаттамасына сай зертханалық тексеруді таңдаудың клиникалық негіздемесі.
3	Зертханалық диагностиканың негізгі әдістері	Зертханалық диагностиканың негізгі жедел әдістерін меңгеру: қандағы және зәрдегі қант, кетонды дене, лейкоциттер саны, СОЭ, Hb, зәрдегі ақуыз. Тағайындау тәртібі. Жинау техникасы, зерттеу жүргізу ережесі, әдістің маңызы. Клиникалық маңызды көрсеткіштері.
4	Зертханалық диагностика тексеру көлемінің стандарттары	Тиімді таңдау тәсілі. Балалардағы ерекшелік. Дәлелді медицинада емдеу және диагностика хаттамаларына сай таңдау критериилері, тексеру көлемі және бақылау.

4.4.3 Резиденттердің өзіндік жұмыстары жоспарының үлгісі (РӨЖ)

№	РӨЖ мазмұны
Ішкі аурулар - 1,2	
1	Соматикалық аурулары бар науқастарды курациялау.
2	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде медициналық құжаттарды жүргізу.
3	Клиникалық анализдерді интерпретациялау.
4	ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ интерпретациялау.
5	Спирометрия нәтижесін интерпретациялау.
6	Қан топтарын, резус-факторды, анықтау, донор мен реципиент қандарының сәйкестігіне сынама.
7	Инъекцияның барлық түрлері.
8	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде несеп қуығына катетеризация жасау.

Клиническая фармакология в психиатрии	36	6	30	18
Клиническая лабораторная диагностика в психиатрии	36	2	34	18
Нутрициология в психиатрии	36	4	32	18
Общее кол-во часов	**396**	**36**	**360**	**198**

Профилирующие дисциплины
на «нулевом году» подготовки резидентов (3 года обучения)

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Внутренние болезни -1	396	36	360	198
Внутренние болезни -1	396	36	360	198
Амбулаторно-поликлиническая терапия	396	36	360	198
Инфекционные болезни	108	10	98	54
Фтизиатрия	108	10	98	54
Лучевая диагностика	72	8	64	36
Клиническая фармакология	36	4	32	18
Клиническая лабораторная диагностика	72	8	64	36
Итого	**1584**	**148**	**1436**	**792**

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Внутренние болезни	
1	Актуальные проблемы кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии.
3	Актуальные проблемы пульмонологии.

- составлять заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера;
- определять и составлять заключения о психическом состоянии свидетеля или потерпевшего;
- определять и составлять заключения о психическом состоянии истцов, ответчиков;
- проводить заочные и посмертные экспертизы;
- проводить СНЭ в медицинских учреждениях, следственных изоляторах, в суде, в кабинете следователя;
- проводить консультации работников судебных и следственных органов по вопросам судебной наркологии, психиатрии;
- составлять отчеты по судебной наркологии, психиатрии.

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины (2 года обучения)

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Внутренние болезни	396	36	360	198
Психиатрия в стационаре - 1	396	36	360	198
Психиатрия в стационаре - 2	396	36	360	198
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	396	36	360	198
Наркология	396	36	360	198
Общее кол-во часов	**1980**	**180**	**1800**	**990**

Профилирующие смежные дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Медицинская психология	72	6	66	36
Сексопатология	108	8	100	54
Психотерапия	72	6	66	36
Функциональная диагностика в психиатрии	36	4	32	18

9	Тәуліктік және апталық рационның калориясын, биологиялық құндылығын, азықтар мен тағамдардың органолептикалық сапасын анықтау.
10	Артериялық қан қысымын өлшеу және пульсты анықтау.
11	Басқа бөлімшелердің консилиумдары мен консультацияларына қатысу.
12	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар әзірлеу.
13	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде бөлімшедегі кезекшілік.
14	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде қабылдау бөліміндегі кезекшілік.
15	Кітапханада, ғаламторда істеу.
16	Резидент портфолио әзірлеу.
Амбулаториялық-емханалық терапия	
1	Түрлі маман кабинеттеріндегі жұмыс.
2	Уақытша және тұрақты еңбекке жарамсыздық бойынша ВКК кабинетінде жұмыс.
3	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде күндізгі стационардағы жұмыс.
4	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде үйде стационарды ұйымдастыру.
5	Пикфлоуметрия жүргізу және нәтижесін сараптау.
6	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде амбулатория науқастарына консультация жүргізу.
7	Үйге шақыртулар болған жағдайда терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде қызмет көрсету.
8	Терапевт-дәрігер көмекшісі ретінде медициналық құжаттарды жүргізу.
9	Клиникалық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар дайындау.
10	Мектептерде әлеуметтік аурулар туралы оқыту.
11	Салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша жұмыс.
12	Әлеуметтік аз қамтылған тұрғындармен жұмыс.
13	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Фтизиатрия	
1	Науқас курациясы.
2	Фтизиатр-дәрігер көмекшісі ретінде амбулатория науқастарына консультация жүргізу.
3	Фтизиатр -дәрігер көмекшісі ретінде медициналық құжаттарды жүргізу.
4	Дәрігер көмекшісі ретінде визуалды диагностика кабинетіндегі жұмыс.
5	Спирометрия нәтижесін интерпретациялау.

6	Фтизиатр-дәрігер көмекшісі ретінде плевральді қуысына пункция жүргізуге қатысу.
7	Туберкулездің алдын алу бойынша санитарлық-ағарту жұмыстары.
Жұқпалы аурулар	
1	Инфекциялық патологиясы бар науқастарды курациялау.
2	Инфекцисти-дәрігер көмекшісі ретінде медициналық құжаттарды жүргізу.
3	Дәрігер көмекшісі ретінде визуалды диагностика кабинетіндегі жұмыс.
4	Асқазанды шаю және зонд жасау.
5	Ішек инфекцияларының алдын алу бойынша санитарлық-ағарту жұмыстары.
Ішкі аурулардың сәулелік диагностикасы	
1	Психикалық аурулар диагностикасында визуалды зерттеу әдістерінің маңызы.
2	Психикалық аурулар клиникасында визуалды диагностика әдстерін тиімді таңдау.
3	Психиатрияда сәулелік диагностика әдістерін пайдаланудың пайдалы және қарсы көрсетілімдері.
4	Психикалық аурулар диагностикасында визуалды зерттеу әдістерінің маңызы.
Ішкі аурулардың клиникалық фармакологиясы	
1	Нозология бойынша дәрілік формуляр құру.
2	П-тізім жасау.
3	Дәрілік қызметтің клиникалық аудиті.
Ішкі аурулардың клиникалық зертханалық диагностикасы	
1	Қан топтарын, резус-факторды анықтау, донор мен реципиент қандарының сәйкестігіне сынама жүргізу.
2	Зерттеу үшін қан алу.
3	Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялау.

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: жалпы шолу, өзекті мәселелер

Семинарлар және тәжірибелік сабақтар: науқастарды курациялау, медициналық құжаттарды жүргізу, емдеу-профилактикалық ұйымдардың түрлі бөлімшелерінде жұмыс жасау, ауруларды ажырату, шағын топтардағы жұмыс, пікірталас, презентация, кері байланыс, семинар, тәжірибелік сабақтарда ауызша жауап беру, ғылыми-практикалық конференциялар ұйымдастыру.

текающего делирия, злокачественного нейролептического синдрома, отравления психоактивными веществами (ПАВ), эпилептического статуса, коматозных состояний и др.;

- организовать надзор, удержание и транспортировку возбужденного и социально опасного больного;
- составление экспертного заключения при проведении МСЭК;
- составление экспертного заключения при проведении военно-психиатрической экспертизы;
- составление экспертного заключения при проведении СПЭК;
- диагностика и неотложная помощь при угрожающих жизни состояниях;
- медицинские манипуляции: все виды инъекций, искусственное кормление психических больных;
- ведение медицинской психиатрической документации (истории болезней, амбулаторные карты и др.);
- проведения психотерапевтической беседы с больными различного профиля, их родственниками с учетом их личностных особенностей, осведомленности и ведущих мотивов;

в области сексопатологии:

- сбор сексологического анамнеза;
- исследовать и описать неврологический, урогенитальный и эндокринологический статус;
- определять половую конституцию;
- проводить общее исследование составляющих копулятивного цикла и определять ее патологию;
- определять уровень социально-психологической и сексуально-поведенческой адаптации супругов;
- проводить индивидуальные консультации по вопросам семейно-сексуальных отношений;

в области медицинской психологии:

- проводить психологическое обследование различных нозологических групп, с учетом клинико-психологических состояний, состояния психических функций, особенностей личности, социально-психологической ситуации, трудоспособности, в том числе с учетом состояния временной утраты трудоспособности и инвалидности, психического дефекта;
- осуществлять индивидуальную, семейную, групповую психологическую помощь;
- оценить показатели, характеризующих психологическое состояние пациента, семьи, терапевтической группы, данных психологической экспертизы;
- дать психологическую оценку состояния здоровья человека и населения;

в области судебно-наркологической и судебно-психиатрической экспертизы:

- составлять заключения на подозреваемого, подсудимого в тех случаях, когда возникает сомнение по поводу их вменяемости;

посттравматический стрессовый синдром; невротические расстройства, расстройства приема пищи, расстройства сна, половая дисфункция; расстройства личности; умственная отсталость, задержки темпа психического развития (ЗПР);

- установление диагноза, назначение терапии и реабилитации при следующих состояниях, связанных с употреблением алкоголя, наркотиков, токсикоманических веществ и заболеваниях этой этиологии: простое алкогольное опьянение и его степени; измененные (атипичные, осложненные) формы простого алкогольного опьянения; острые и подострые алкогольные психозы (делирий, галлюциноз, параноид, энцефалопатия Гайе-Вернике); хронические и протрагированные алкогольные психозы (галлюциноз, алкогольный бред ревности, Корсаковский психоз, алкогольный псевдопаралич); наркотическое опьянение; наркомания, полинаркомания и осложненная наркомания; токсикомания вследствие злоупотребления лекарственными препаратами (гипнотического, седативного действия, транквилизаторов, нейролептиков, психостимуляторов, антидепрессантов, препаратов атропиноподобного действия), другими веществами (средства бытовой химии); табакокурение, политоксикомания и осложненная токсикомания; психозы при наркоманиях и токсикоманиях; сочетанные формы алкоголизма с различными психическими (МДП, шизофренией и другие), соматическимии неврологическими заболеваниями; формы наркомании в сочетании с различными заболеваниями (психическими, соматическими и неврологическими); оценка особенности течения алкоголизма в зависимости от пола, возраста; ремиссии и рецидивы при алкоголизме, наркомании, токсикомании, в том числе табакокурении; соматические последствия алкоголизма, наркомании и токсикомании;
- оценка данных токсикологической, ферментативной и других видов наркологических экспертиз;
- консультация работников судебных и следственных органов по вопросам судебной наркологии, психиатрии;
- составление отчетов по судебной наркологии, психиатрии;

владеть навыками:

- характеристика и синдромальная квалификация психического состояния;
- целенаправленный сбор анамнеза в соответствии с особенностями психического статуса конкретного больного;
- интерпретация результатов параклинического исследования (заключение психолога, специалистов-интернистов, а также результатов различных лабораторно-инструментальных исследований);
- проведение дифференциальной диагностики с обоснованием окончательного клинического диагноза;
- назначение адекватного лечения в соответствии с особенностями психического состояния пациента;
- применения элементов психотерапии в комплексном лечении;
- лечение неотложных состояний в психиатрии: купирование различных форм психомоторного возбуждения, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело про-

Резиденттердің өзіндік жұмыстары (РӨЖ): стационарда, күндізгі станционарда науқастарды курациялау, емдеу-профилактикалық ұйымдардың түрлі бөлімшелерінде жұмыс жасау, оқу-ғылыми әдебиеттер мен қорытынды-бақылау құралдарымен жұмыс, науқас тарихын толтыру, презентация дайындау, дағдыларды бекіту, портфолио қалыптастыру, рефераттар дайындау, әдістемелік жұмыстар, сызбалар, кестелер, диагностика мен емдеу алгоримін құрастыру, бірлескен талқылауларға баяндамалар жасау, ғылыми зерттеулерге қатысу, баспаға жариялау үшін материалдар жинау.

6 Білімін бағалау

Ағымдағы және аралық бақылау: білім беру ұйымы анықтайды

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу түріндегі емтихан және тәжірибелік дағдасын бағалау, екі кезеңнен тұратын (бірінші, теориялық (тестілеу), екінші, тәжірибелік (муляждарға, пациенттерге))кешенді емтихан түріндегі мемлекеттік аттестация.

7 Клиникалық база

Психиатрия, наркология, терапияның станционар бөлімшелері, емханалар, күндізгі стационарлар, диспансерлік амбулатория бөлімшелері, ауруханалар, функциональдық диагностика бөлімшелері, клиникалық зертханалар, стационардың қабылдау бөлімдері, жедел психиатриялық (наркологиялық) көмек станциялары.

8 Ұсынылған әдебиеттер тізімі*

Орыс тілінде

негізгі:

1. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. - В 2-х т., /Пер. с англ. – М.: Медицина, 2002.
2. Руководство по психиатрии /Под ред. А.С.Тиганова. - В 2-х т. – М.: Медицина, 1999.
3. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия и наркология: учебник. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2006.
4. Обухов С.Г. Психиатрия: учебное пособие. /Под ред. Ю.А. Александровского. – М., ГЭОТАР-Медиа., 2007.
5. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.
6. Коркина М.В., Лакосина Н.Д., Личко А.Е., Сергеев И.И. Психиатрия: Учебник. – М.: МЕДпресс-информ, 2004.
7. Тюльпин Ю.Г. Психические расстройства: Учебник. – М.: Медицина, 2002.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Тюльпин Ю.Г. Медицинская психология. Учебник. – М.: Медицина, 2004.

қосымша:

1. Снежневский А.В. Общая психопатология. – М.: Медицина, 2001.
2. Коркина М.В. Практикум по психиатрии. – М.: МЕДпресс-информ, 2009.
3. Рустанович А.В., Шамрей В.К. Клиническая психиатрия в схемах, таблицах и рисунках. – СПб.: «ЭЛБИ-СПБ», Санк-Петербург. 2006.
4. Руководство по социальной психиатрии. /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 2001.
5. Кудьярова Г.М., Зальман Г.И Психиатрия для семейных врачей. Учебное пособие. – Алматы, 2000.
6. Общая психопатология (руководство для врачей) Н.Т. Измайловой.
7. Пропедевтика психиатрии. Учебное пособие. В.Л. Гавенко, Г.А. Самардакова, В.И. Коростий и др. /Под ред.проф. В.Л. Гавенко. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2003.
8. Клиническая психиатрия /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 1998.
9. Руководство по наркологии /Под ред. Н.Н. Иванца.-В 2-х т. – М.: ИД медпрактика-М, 2002.
10. Лекции по наркологии Н.Н. Иванец. – М, 2000.
11. Пятницкая И.Н. Наркомании: Руководство для врачей. – М.: Медицина, 1994.
12. Шабанов П.Д. Наркомании. – СПб.: Лань, 2001.
13. Психические расстройства и расстройства поведения. (Классификация V МКБ-10, адаптированный для использования в Российской Федерации) /Под ред. Б.А. Казаковцева, В.Б. Голланда. – М.: Минздрав России, 1998.

ление опекунства; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших;

- организация и виды принудительного лечения; динамическое наблюдение за социально опасными больными;
- неотложные состояния в психиатрии и способы их лечения (фебрильная шизофрения, эпилептический статус, тяжёлый алкогольный делирий, злокачественный нейролептический синдром острые бредовые, аффективные и другие психотические состояния с агрессивными и аутоагрессивными тенденциями);
- инструментальные методы исследования функционального состояния мозга (электроэнцефалография, реоэнцефалография, эхоэнцефалография, краниография, пневмоэнцефалография, ангиография, компьютерная томография и другие);
- лабораторные методы исследования;
- принципы лечения психических болезней (современная психофармакология, ургентная психиатрическая помощь, борьба с возбуждением, организация интенсивной терапии);
- методы профилактики, реабилитации в психиатрии и наркологии;

уметь:

- назначение общего и специального обследования психиатрического пациента; интерпретация результатов на догоспитальном и госпитальном этапах;
- интерпретация результатов психологического обследования, параклинических, инструментальных, лабораторных методов исследования в психиатрии;
- назначение и проведение терапии психических и сопутствующих соматических расстройств согласно клиническим протоколам диагностики и лечения;
- предоставление адресной информации о медицинских услугах, программах снижения вреда, образовательных программах, в том числе в МЛС, предназначенных для наркопотребителей, ВИЧ-инфицированных ПИН, больных СПИД, ЛЖВИЧ;
- проведение психосоциального консультирования, тестирования с соблюдением принципов добровольности и конфиденциальности, в том числе в местах лишения свободы наркопотребителей, ВИЧ-инфицированных ПИН, больных СПИД, ЛЖВИЧ;
- установление диагноза, назначение терапии и реабилитации при следующих психических и поведенческих расстройствах: шизофрения, шизоаффективные психозы, шизотипическое расстройство; аффективные расстройства настроения; функциональные психозы позднего возраста; эпилепсия; атрофические процессы головного мозга, сенильная и сосудистая деменция; психические нарушения при черепномозговой травме; психические расстройства при опухолях головного мозга; психические расстройства при инфекционно-органических заболеваниях мозга, при бактериалных нейроинфекциях: психические и поведенческие расстройства, связанные с употреблением психоактивных веществ; симптоматические психозы; психические нарушения при соматических неинфекционных заболеваниях и общих инфекциях; психические нарушения при интоксикациях лекарственными средствами, бытовыми и промышленными токсическими веществами; психосоматические расстройства; психогенные (реактивные) психозы,

Конечные результаты обучения
Резидент должен

знать:

- общие принципы организации психиатрической помощи, работа психоневрологических диспансеров, психиатрических стационаров, скорой психиатрической помощи в республике;
- предмет и задачи психиатрии;
- нозологические и симптоматические концепции происхождения психических заболеваний, соотношение психического, социального и биологического;
- принципы построения международной и отечественной классификации психических расстройств (МКБ-10 пересмотра);
- клиническая картина психических расстройств, их этиология, патогенез, диагностические критерии, дифференциальная диагностика;
- особенности оформления истории болезни, сбора субъективного и объективного анамнеза, описания психического состояния, анализ результатов обследования;
- экспериментально-психологические методы, используемые в распознавании и диагностике психических заболеваний;
- правила техники безопасности при работе в психиатрическом учреждении;
- правила психиатрического освидетельствования, плановой, неотложной и недобровольной госпитализации в психиатрическое учреждение, диспансеризации психически больных;
- принципы организации внебольничной и стационарной наркологической помощи;
- алкоголизм, симптоматический алкоголизм, алкогольные психозы;
- наркомании и токсикомании, психозы, вызванные наркоманическими и токсикоманическими веществами;
- стандарты профилактики наркомании, ВИЧ/СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН), других уязвимых групп, ВИЧ-инфицированных ПИН;
- принципы опиато-заместительной терапии (ОЗТ), программ снижения вреда от употребления наркотиков;
- предмет и задачи медицинской психологии (нейропсихология, патопсихология), общая психология личности, дифференциальная, возрастная, социальная, военная психологии, психогигиена, психопрофилактика;
- принципы организации сексопатологической помощи, основные понятия в сексопатологии: расстройства мужской потенции, сексуальные расстройства у женщин, сексуальная дисгармония супружеской пары, сексуальные расстройства при алкоголизме, наркоманиях, психических заболеваниях, интоксикациях;
- основные понятия, организация, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической, судебно-наркологической экспертиз в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК;
- правовые вопросы судебной психиатрии и наркологии, права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установ-

14. Клиническая психология. Под ред. Б.Д. Карвасарского. Национальная медицинская библиотека. – Питер, 2006.

Қазақ тілінде:

1. Ілешева Р.Ғ. Психиатрия: Оқулық. – Алматы, «Білім», 1995.
2. Құдиярова Ғ.М. Психиатрия. Оқулық. – Алматы, 1994.

Ағылшын тілінде

1. Bhatta M.S. Essentials of psychiatry.- Asia Printogragph, Shandra, Delhi, 2000.
2. Priests J.B., Kind V.D. Modern clinical psychiatry. - the Expert bureau, 1997.
3. Cecil Texbook of Medicine, 22 nd edition. L.Goldman, D. Ausiello. – Saunders. An Imprint of Elsevier.- 2004. - 2505 p.

симптоматики, но и демонстрировать различия в динамике заболеваний, разнообразие возможных исходов, условия выздоровления и благоприятного течения болезни. Наряду с классическими примерами заболеваний важно обсуждать возможные исключения, для того чтобы избежать категоричности, настроить врача-психиатра на самостоятельный поиск решений в нестандартных ситуациях. Особенно подробно следует обсудить тактику врача при ургентных состояниях, знание которых обязательно для любого врача, независимо от его конкретной специальности. Также внимательно следует отнестись к изучению феномена злоупотребления психоактивными веществами, так как в последние годы значительно выросла частота подобных расстройств. Следует обратить внимание на то, что в ряде случаев неверная тактика врача становится причиной формирования психической зависимости от лекарств.

Психиатрия сегодняшнего дня должна подчеркивать гуманный и сочувственный аспекты медицины. Не следует также забывать о высоком воспитательном значении психиатрии для формирования мировоззрения врача. Понимание психической патологии позволяет формировать терпимость к другому мнению, работа с неизлечимо больными пациентами воспитывает в людях гуманность, изучение современных возможностей терапии и реабилитации позволяет преодолеть неуместный скепсис по отношению к будущему пациента, настроить на активную борьбу с болезнью.

Цель дисциплины: углубленная подготовка специалиста способного оказать специализированную квалифицированную медицинскую и социальную помощь лицам с психическими расстройствами и расстройствами поведения в соответствии с современными достижениями лечебно-диагностических и фармацевтических технологии.

Задачи дисциплины:

- формировать знания, умения, навыки и профессиональные компетенции врача-психиатра в соответствии с требованиями государственного стандарта образования для резидентуры;
- обучить принимать профессиональные решение на основе принципов доказательной медицины;
- формировать способность применять научные достижения медицины, внедрять современные лечебно-диагностические и фармацевтические технологии в своей профессиональной деятельности;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков;
- привить навыки деонтологии, морально-этической и правовой культуры, необходимые для обслуживания пациентов с психическими и поведенческими расстройствами;
- развить приверженность к профессиональным ценностям, таким как альтруизм, сострадание, сочувствие, ответственность, честность, и соблюдение принципов конфиденциальности;
- формировать навыки работы в команде.

1 Пояснительная записка

Введение

Психиатрия - это медицинская специальность, являющая частью клинической медицины. Как медицинская дисциплина, занимается изучением диагностики и лечения, этиологии, патогенеза, распространенности психических и поведенческих расстройств и организации психиатрической помощи населению.

В соответствие с Кодексом Республики Казахстан «О здоровье народа и системы здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, оказание медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами, современная диагностика психических расстройств должна соответствовать мировому опыту, что отражено в настоящей программе, которая разработана в соответствии с МКБ-10 пересмотра. Вместе с тем, следует учитывать, что современные международные статистические классификации Американской психиатрической ассоциации, европейских стран имеют различные варианты подходов для постановки диагноза, и не являются теоретически обоснованными, а значит, при изложении теоретических положений психиатрии следует опираться на отечественный опыт нозологического подхода к диагностике.

Опыт показывает, что наиболее плодотворно решаются научные и практические вопросы диагностических оценок в психиатрии при взаимном дополнении симптоматической и нозологической оценок психических расстройств с сохранением концептуальных подходов. Одним из путей преодоления этих различий является использование клинических руководств зарубежных стран, адаптированных к условиям отечественной психиатрии. Чем является переиздание американского руководства по психиатрии Г. Каплана и Б. Сэдока, позволяющая познакомиться с принципами и основными методическими подходами современной психиатрии при постановке диагноза, и проведении «стандартизированного» лечения психических больных в англоязычных странах.

Преподавание психиатрии должно быть основано на понимании, что эта отрасль не является узко специальным разделом медицины, а имеет отношение к практической деятельности врача любого профиля. Значение этой дисциплины определяется чрезвычайно высокой распространенностью психических расстройств, их тесной связью с нарушениями в работе внутренних органов, их способностью имитировать многие соматические и неврологические заболевания (маскированная депрессия, ипохондрия, истерическая конверсия, сенестопатии и др.).

Для понимания возможных путей первичной, вторичной и третичной профилактики психических расстройств, важно рассмотреть такие понятия как «эндогенный», «экзогенный», «психогенный», а также типы течения психических расстройств: прогредиентное, фазовое, регредиентное, волнообразное и психопатологические регистры: невротический, психотический, органический. Поскольку все психические болезни, в том числе психические расстройства, соматогенно обусловленные, имеют не только определенный характер, но и уровни психических нарушений. Изучение основных нозологических единиц должно не только включать описание типичной

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

ПСИХИАТРИЯ

Астана 2010

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 **РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА** Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 **ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.**

3 **ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА** разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Психиатрия».

4 **ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА** утверждена приказом и.о. министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка 76
2. Распределение часов дисциплины 82
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин . . 83
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин 117
5. Методы обучения и преподавания 141
6. Оценка знаний 141
7. Клиническая база. 142
8. Список рекомендуемой литературы 143

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.